

Cesta kolem zámku s Olbrazem Zoubkem

V neděli 14. prosince pořádala Smetanova Litomyšl o.p.s., stejně jako v minulém roce, předvánoční setkání s Olbrazem Zoubkem na zámku. V roce 2007 měli zájemci možnost absolvovat prohlídku stálé expozice mistrovských soch s autorským výkladem. Mistr Zoubek návštěvníkům povprávěl o historii děl i okolnostech, za jakých plastiky vznikaly.

Letos navíc v kongresovém sále zámku proběhl křest dokumentárního filmu Cesta kolem zámku s Olbrazem Zoubkem. Dokument

natočil režisér a

kameraman Petr

Horák spolu

se dvěma

absolventy

zlínské fil-

mové školy -

scénáristou

a střiháčem To-

mášem Čermákem

a zvukařem Petrem

Horákem mladším.

Realizace snímku

byla podpořena dotací z fondů

EU, tvůrci jej však začali natáčet bez ohledu na finance již dříve. Kmotrem právě vydaného DVD se stal emeritní starosta Litomyšle Miroslav Brydl, který čerstvě vylosovaný disk rádně prolil šampaňským.

Film se důsledně drží původního záměru: Olbraz Zoubek, kterého cesty osudu zavedly v sedmdesátých letech minulého století do Litomyšle, aby zde s kolegy restauroval zámek, je průvodcem a zároveň vypravěčem v jedné osobě.

➤ strana 4

Začal rok oslav 750 let od povýšení Litomyšle na město

Součástí Slavnostního novoročního koncertu bylo předání čestných občanství města Litomyšle sochaři Olbrazu Zoubkovi (vpravo) a dirigentu Liboru Peškovi (druhý vpravo). Na fotografii se starostou Michalem Kortyšem a místostarostou Janem Janečkem.

Celoroční maratón oslav 750 let od povýšení Litomyšle na město odstartoval 31. prosince 2008 v 17.50 hodin na Smetanově náměstí. Po slavnostním projevu starosty města Michala Kortýše zalila pomník Bedřicha Smetany na několik minut záře ohňostrojných efektů. Poté, co dětský silvestrovský ohňostroj skončil, chopili se přítomní litomyšlští radní naběraček a počali rozdávat občanům čockovou polévku. Na třech stanovištích se během několika desítek minut rozložilo více než 200 litrů této populární novoroční krmě. Poprvé rozdávali litomyšlští radní čockovou polévku při oslavách milénia. Od roku 2002 se novoroční oslavy přesunuly na 18.00 hodin. „Je to právě proto, aby se oslavy mohly účastnit celé rodiny i s dětmi,“ vysvětluje místostarosta Jan Janeček. V letošním roce byl začátek ohňostroje symbolicky přesunut na 17.50, právě z důvodu oslav 750. výročí povýšení Litomyšle na město.

A na co se v rámci oslav 750. výročí můžete těšit? Vedle kulturních akcí je připravena i řada sportovních turnajů, svou činnost představí také řada litomyšlských spolků. Na každý měsíc je naplánována vždy jedna velká akce kterou doplňují akce komornějšího rázu. V prvním měsíci roku byl hlavním bodem oslav Slavnostní novoroční koncert, který připadl na 4. ledna. Ve Smetanově domě došlo při této příležitosti k slavnostnímu předání čestných občanství města Litomyšle sochaři Olbrazu Zoubkovi a dirigentu Liboru Peškovi. V sobotu 31. ledna bude následovat XIII. Večer M. D. Rettigové ve Smetanově domě, na kterém přivítáme Aleše Cibulku a Magdalenu Dietlovou.

Hlavní událostí měsíce února bude unikátní akce s názvem Městské bály pro tři sály. V sobotu 7. února obsadí Smetanův dům Jitka Zelenková, kterou doprovodí Junior Big Band Lanškroun. V Lidovém domě zahrají k tanci a poslechu skupiny Bekras a Combo a v Music Clubu Kotelna si budete moci zatancit při veselé hudbě kapely Schodiště (dřívejší Nahoru po schodišti dolů band). Návštěvníci balónů budou moci na jednu vstupenku procházet všemi sály. Díky televizní přenosové technice bude možné nahlédnout co se děje ve vedlejších sálech. Pripomeňme, že i na tuto akci mají držitelé Výročních karet Litomyšlana slevu.

V neděli 1. března se můžete těšit na Masopust aneb Vyvalte sudy, narodil se nám Bedříšek. Na masopustní veselici nebude chybět průvod masek ani lidová zabíjačka.

Uprostřed výčtu je třeba poznamenat, že další akce se budou rodit po celý rok a postupně budou zařazovány do programu oslav. Jeden ze dvou hlavních vrcholů oslav je naplánován na konec května, druhý potom na polovinu září.

V pátek 29. května se bude konat koncert Litomyšlané Litomyšlanům. Představí se zde spojené litomyšlské sbory s operou Viléma Blodka V studni. V sobotu 30. května se pak horní část Smetanova náměstí promění v jednu velkou pivnici. „Věříme, že velký příběh našeho malého města budou slavit všichni Litomyšlané společně,“ říká šéf přípravného výboru oslav Radomil Kašpar a dodává: „podtitulem tohoto vikendu je známé Proč bychom se netěšili!“

➤ strana 2

BOWLING PEKL
S RESTAURACÍ

TELEFON: 461 615 710
www.peklo.lit.cz

Drumetrovo náměstí 204, Litomyšl

Po-Čt od 11.00 do 24.00 h

Pá-So od 11.00 do 2.00 h

kvalitní dráhy
pohodové ceny
příjemné prostředí

**A. HURT
ELEKTRO**

velký výběr chladniček, praček, sporáků
a drobných elektrospotřebičů

**SPLÁTKY
BEZ NAVÝŠENÍ
akontace
již od 0 Kč!**

automatická pračka
energetická třída A
5,5 kg prádla

**SUPER CENA
5 599,- Kč!!!**

Amica

chladnička
energetická třída A
objem 246 litrů

**SUPER CENA
6 799,- Kč!!!**

tel./fax: 461 615 050
www.nakupujeme.cz/elekto-hurt

Vážení Litomyšlané,

období, kdy se starý rok potkává s novým, bývá pro mnoho z nás příležitostí k bilancování, ne jinak je tomu u starostů měst. Osobně doufám, že se rok s osmičkou na konci zapíše do litomyšlské historie jako úspěšný: Podařilo se nám vybudovat dlouho očekávané kruhové křižovatky, nasvětlení přechodů a zlepšit tak bezpečnost chodců i motoristů. Dokončena byla i dlouhotrvající rekonstrukce základní školy Zámecká, vybudován byl skate park. Uspěli jsme také se žádostí o finanční prostředky z fondů EU na výstavbu krytého plaveckého bazénu. Zahájení stavebních prací se však oproti předpokládanému termínu mírně zpozdí. Podaří-li se nám projít všemi legislativními úkony, začne se budovat v červenci tohoto roku. Uvedení bazénu do zkušebního provozu pak předpokládáme v prosinci roku 2010.

Nepříjemné překvapení nám přichystala příroda. Vichřice, která se přehnala na začátku léta Litomyšl, poznamenala vedle lesů, městské zeleně i města samotného také jinak vydařený jubilejní 50. ročník festivalu Smetanova Litomyšl. Rád bych touto cestou ještě jednou poděkoval všem, kteří se podíleli na likvidaci škod, za jejich obětavou práci a nasazení. Všechno zlé je k něčemu dobré, a tak se i Litomyšl musela odhodlat k tak rasantnímu kroku, jako je obnova stromořadí v ulici Zámecká a začít připravovat další projekt obnovy zeleně na hřbitově. Věřím, že se toto rozhodnutí ukáže

jako opodstatněné, stejně tak, jako tomu bylo při výstavbě kruhové křižovatky, která podle mnohých měla výrazně ztlumit průjezdnost Litomyšle.

Celý rok 2008 jsme také intenzivně pracovali na projektu Revitalizace zámeckého návrší. Ten bude zcela jistě prioritou radnice pro tento rok a troufám si tvrdit, že i po několik let přístích.

Podaří-li se nám dosáhnout na dotace z fondů Evropské unie, bude se jednat o největší investiční projekt v novodobé historii Litomyšle. Na jeho konci by mělo být Zámecké návrší živým, společensky kulturním centrem města. Během měsíce února pro vás chystáme komplexní seznámení s celým projektem.

V letošním roce Litomyšl oslaví již 750 let od svého povýšení na město. Tímto bych vás všechny rád pozval ke společným oslavám tohoto významného jubilea, v rámci kterého se můžete po celý rok těšit na nejrůznější kulturní, společenské a sportovní akce.

Vážení Litomyšlané, přál bych si, aby v tomto roce, který nám předpovídá nelehké situace, byli lidé k sobě ohleduplní, silnější pomohli slabším, neztratili své lidské hodnoty a „oprášili“ své tradiční hodnoty, které jsou tak potřebné pro přátelství, rodinu a mezilidské vztahy. Jmenem celé rady města vám přeji do nového roku mnoho trpělivosti, tolerance a síly, ale i pohody, lásky, zdraví a radosti.

Michal Kortyš, starosta

Jak budeme parkovat v centru města v roce 2009?

Rada města na svém prosincovém zasedání schválila nový ceník parkovného. K žádným velkým změnám prozatím nedošlo.

Do budoucna zastupitelé zvažují kroky, které by urychlily oběh aut na přeplněném náměstí. V souvislosti s připravovanými opatřeními nelze vyloučit ani úpravy cen parkovného. Stále se také pracuje na vytváření dalších parkovacích míst v oblasti historického centra města. Jak řekl na prosincovém zasedání zastupitelstva starosta Michal Kortyš, probíhají jednání s majiteli domu U Medvěda o jeho odkoupení, za účelem výstavby parkovacího domu.

K určitému kompromisu v oblasti parkování dospěli litomyšlští zastupitelé a zástupci občanského sdružení Patriot. Na Smetanově náměstí zanikne asi 18 parkovacích míst. U pomníku Bedřicha Smetany pak vznikne klidová zóna. Projektant dostal doplňující zadání vyřešit tuto zónu tak, aby bylo možno ji variabilně zmenšovat. Možnost průjezdu dolní části náměstí by měla být zachována. Parkovací automaty budou přemístěny na chodník, čímž vzniknou nová stání. V budoucnu hodlají litomyšlští radní do řešení problému parkování zapojit i o.s. Patriot. „Dohodli jsme se, že nový systém vytvoříme společně, a to včetně způsobu, podle kterého se budou prodávat parkovací známky na celý rok,“ řekl na zasedání zastupitelstva starosta Michal Kortyš.

Ceník parkovného

Jednorázový poplatek za parkování centru města pro osobní automobily ve všední dny od 7.00 do 19.00

a v sobotu od 7.00 do 13.00 činí 10,- Kč/ hod. Za každou další hodinu zaplatí řidiči 30 korun. Celodenní parkovné vyjde na sto korun.

Za roční parkovací známku na vozidlo, která je v majetku firmy, fyzické nebo právnické osoby, zaplatí zájemce 1600 korun. Při jejím pořízení není třeba předkládat doklady od vozidla.

Za vozidla v majetku fyzických osob, které nemají trvalé bydliště v Litomyšli a v integrovaných obcích, zaplatí jejich majitelé 1200,- Kč za rok. V tomto případě kupující předkládá osvědčení o technickém průkazu.

Pro vozidla v majetku fyzických osob, které mají trvalé bydliště v Litomyšli a v integrovaných obcích

nebo v Litomyšli a integrovaných obcích pracujících, činí výše ročního parkovného 700,- Kč. I v tomto případě kupující předkládá osvědčení o technickém průkazu, ale i občanský průkaz nebo potvrzení zaměstnavatele o zaměstnání.

Pro vozidla v majetku fyzických osob, které mají trvalé bydliště na Smetanově, Touloupcově, Braunerově a Šantově náměstí nebo v ulicích Boženy Němcové a Šmilovského činí výše ročního parkovného 400,- Kč. Kupující předkládá osvědčení o technickém průkazu a občanský průkaz.

U ceny se neuplatňuje DPH. Osobám s trvalým pobytem v městě Litomyšli a integrovaných obcích, které vlastní průkaz ZTP a ZTP/P, je dle nařízení města č.8/04 vydána parkovací permanentka bezplatně.

-ps-

otevřená radnice

Ze zastupitelstva

■ ZaM vzalo na vědomí při rozhodování o usnesení týkajícího se revitalizace Smetanova náměstí petici občanů města Litomyšle nazvanou "Petice proti provádění a snižování počtu parkovacích míst v centru města Litomyšl" a zápis z jednání se zástupci občanského sdružení Litomyšlský Patriot ze dne 9. 12. 2008.

■ ZaM souhlasí s tím, že revitalizace Smetanova náměstí v Litomyšli se bude skládat z těchto částí:

- rozšíření klidové zóny před pomníkem B. Smetany s vyloučením parkingu a s možností variantního řešení tohoto území

- přesunutí parkovacích automatů

- umístění vodního prvku ve středu náměstí na ose Ropkovy ulice

- zklidnění okolí Morového sloupu (malá varianta bez vodního prvku)

■ ZaM souhlasí s umístěním firmy Velkoobchod ORION, spol. s r.o., do průmyslové zóny Benátská - sektor I. Firma žádá o cca 10 000 m² za účelem výstavby administrativy a velkoobchodu o výměře cca 4 000 - 5 000 m² a potřebných komunikací, ramp apod. Zájemce vypracuje projekt pro územní řízení, který upřesní polohu a velikost prodávaného pozemku a poté bude prodej znovu předložen ke schválení s konkrétním geometrickým plánem a projektem.

■ ZaM schvaluje "Frizovací listinu jednotky Sboru dobrovolných hasičů obce Litomyšl, kategorie JPO II"

■ ZaM vydává obecně závaznou vyhlášku města Litomyšle č. 4/08 o udržování čistoty na ulicích a jiných veřejných prostranstvích (vyhláška o čistotě).

■ ZaM prohlašuje, že Město Litomyšl je schopno svými orgány zabezpečit řádný výkon přenesené působnosti na úseku obecného stavebního úřadu a speciálního stavebního úřadu pro obec Němčice a její katastrální území. ZaM souhlasí s uzavřením veřejnoprávní smlouvy s obcí Němčice na výše uvedený výkon přenesené působnosti - smlouva na dobu neurčitou.

Z rady města

■ RaM stanovuje cenu za pronájem krytých garážových stání Komenského nám. a Z. Kopala na 500 Kč/měsíc od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010.

■ RaM bere na vědomí návrhy výše položek kalkulačního vzorce pro výpočet vodného a stočného v roce 2009.

■ RaM byla informována o jednáních školských rad na základních školách v Litomyšli.

Začal rok oslav...

strana 1 >

"A důvodů k těšení se bude opravdu mnoho - bohatý doprovodný program pro děti i dospělé, noční ohňopády na zámku, noc otevřených dveří památek a další lákavý program," uzavírá Kašpar. V neděli 31. května se bude konat ekumenická bohoslužba v Klášterních zahradách. Následující den, 1. červen, nebude patřit nikomu jinému než dětem. Na 18. června je naplánováno speciální představení opery Antonína Dvořáka Rusalka. Tato hudební pohádka v provedení Národního divadla v Praze bude zároveň posledním rozloučením Litomyšlanů se zámeckým amfiteátr v jeho dosavadní podobě a velikosti. V jedné z hlavních rolí zazpívá populární Dagmar Pecková.

Druhý vrchol oslav je plánován na září. Babí léto představí různá období historie Litomyšle sérií výstav.

A na závěr jedno malé upozornění. Sledujte pozorně kalendář akcí v Lilii či na internetových stránkách, plakátovací plochy a pečlivě si uložte Výroční kartu Litomyšlana. Na mnoho akcí se díky kartě dostanete levněji či získáte jinou výhodu.

Pokud se chcete k oslavám přidat a zorganizovat svoji akci, napište na mailovou adresu 750let@litomysl.cz a obratem vám bude zasláno logo oslav ke zveřejnění na plakátech a dalších materiálech.

-ps-, -ms-

Foto Pavel Vopálka

Lilie

Redakce Lilie přeje všem čtenářům a občanům Litomyšle spokojených 365 dní v roce oslav!

Děkujeme vám za přízeň a těšíme se na vaše příspěvky, názory či náměty na reportáže.

Výroční karta Litomyšlana

Koncem roku obdrželi všichni občané Litomyšle malý vánoční dárek v podobě Výroční karty Litomyšlana. Během roku oslav 750 let od povýšení Litomyšle na město bude tato karta zajišťovat slevy na vstupné a další výhody při nejrůznějších akcích. V lednu to byla možnost navštívit Slavnostní novoroční koncert za poloviční vstupné. V únoru mohou kartu její majitelé použít při nákupu lístků na Městské bály pro tři sály. Za poloviční cenu (50 Kč místo 100 Kč) si mohou majitelé karet koupit i nové DVD s názvem Cesta kolem zámku s Olbramem Zoubkem. Výhodněji můžete zakoupit i nástěnný kalendář České dědictví UNESCO 2009 (za 100 Kč místo 130 Kč). Seznam možných nákupů se slevou budeme stále aktualizovat a průběžně vás o slevách informovat. Jste obchodník či provozujete restauraci nebo poskytujete zajímavou službu a máte zájem se do tohoto systému zapojit? Kontaktujte nás prosím na e-mailové adrese 750let@litomysl.cz.

A pokud nemáte v občanském průkazu napsáno jako místo trvalého bydliště právě Litomyšl, neváhejte,

můžete se stát Litomyšlanem alespoň na rok. Ptáte se jak? Jednoduše si kartu s nápisem Na rok Litomyšlanem koupíte v Informačním centru za symbolickou cenu 75 Kč. Ale pozor, těchto kartiček je omezený počet – vydáno jich bylo celkem 1028 – tedy přesně tolik, kolik let se datuje od první zmínky o Litomyšli. Tak tedy užijte si rok oslav!

-ms-

Ocenění pro České dědictví UNESCO

Vydavatelství C.O.T. media organizovalo již sedmý ročník prestižní soutěže Náš kraj 2008. Až do 30. září mohly krajské úřady, města a obce, informační centra, destinační managementy, turistické regiony i komerční subjekty posílat přihlášky a ukázat materiálu a soutěžit ve třech kategoriích. Cílem soutěže je napomoci pracovníkům státní správy i soukromým subjektům při vytváření propagačních materiálů a nových produktů. Informační centrum má pomáhat zlepšit služby, které poskytují.

Pro rok 2008 byly vyhlášeny tyto tři kategorie: Nejlepší jednotná kampaň, Nejlepší multimediální prezentace na CD nebo DVD a Nejlepší turistický produkt. Do sedmého ročníku soutěže přihlásilo své materiály přes 60 subjektů cestovního ruchu, ve třech kategoriích se sešlo celkem 90 přihlášek. Předávání cen se konalo 1. prosince na výročním setkání cestovního ruchu ve Veletržním paláci. Sdružení České dědictví UNESCO získalo ve dvou ze třech kategorií mimořádné ocenění. Poprvé, v kategorii Nejlepší jednotná kampaň, to bylo z rukou ministra pro místní rozvoj Jiřího Čunka. Podruhé, v kategorii Nejlepší multimediální prezentace na DVD, to bylo z rukou ředitele agentury CzechTourism Ing. Rostislava Vondrušky.

České dědictví UNESCO je sdružení obcí a měst, která mají na svém území památku UNESCO. Zdroje finančních prostředků na činnost jsou v podstatě dva – člen-

ČESKÉ DĚDICTVÍ
UNESCO

ské příspěvky měst a dotační peníze. Oceněné výstupy mohly spatřit světlo světa jen díky projektu s názvem „Vítejte v ČR – zemi památek UNESCO“, který byl podpořen ze Společného regionálního operačního programu, tedy z prostředků Evropské unie a státu. Realizace projektu byla ukončena v březnu tohoto roku. Získaná ocenění jsou nejen dobrou zprávou, ale i signálem, že zvolený způsob společné propagace a sázka na moderní profesionální grafiku je dobrá cesta. Dodejme, že České dědictví UNESCO již připravuje další projekt do tzv. Integrovaného operačního programu, předpokládá se, že výzva by měla být vyhlášena koncem ledna 2009.

Úspěšné bylo i sesterské sdružení Česká inspirace, které získalo v kategorii Nejlepší jednotná kampaň druhé místo. Radost jsme měli také z úspěchu Pardubického kraje, který byl oceněn mimořádnou cenou v kategorii Nejlepší multimediální prezentace na DVD. Připomeňme, že Litomyšl je nejen členem obou oceněných sdružení, ale zástupci Litomyšlanů již třikrát přebírali cenu za první místo. V roce 2006 a 2003 to bylo v kategorii Nejlepší soukromé informační centrum a v roce 2005 v kategorii Nejlepší cizojazyčný propagační materiál. Ke změně ve složení soutěžních kategorií došlo až v roce 2008.

Michaela Severová

vykonná ředitelka sdružení České dědictví UNESCO

Obce podpořily koupi nových sanitek

Čtyři roky po rekonstrukci areálu Litomyšlské nemocnice začínají některé přístroje zastarávat a jiné již vyžadují renovaci. Vedení nemocnice počítá s tím, že do zdravotnické techniky bude muset v příštím roce investovat několik milionů korun.

Litomyšlská nemocnice provozuje dopravní zdravotní službu ve dvou lokalitách, Litomyšl a Vysoké Mýto. K dispozici má deset sanitek, jejichž technický stav doposud vyžadoval obnovu jednoho vozu ročně. Aby udržela funkční vozový park, byla v letošním roce nucena obnovit vozy dva. Jelikož nebylo v rozpočtu nemocnice na požadované výdaje dost peněz, rozhodlo se její vedení požádat o příspěvek na zdravotnickou techniku okolní obce a soukromé firmy. „Protože je dopravní zdravotní služba důležitá pro regiony, jejichž obslužnost zajišťuje, zdály se nám sanitky jako nejpříjemnější možnost darů regionu nemocnici,“ uvedl ředitel Litomyšlské nemocnice, a. s. Libor Vyčítal. Jednotlivé obce přispívaly vždy částkou 10 korun na osobu. Částka, kterou obce mikroregionu Litomyšlsko a obec Pustina z Vysokomýtska nakonec daly dohromady, dosa-

hovala téměř tři sta tisíc korun. Náklady na pořízení obou vozů byly 1,9 milionu korun. Největším dárce bylo město Litomyšl. „I přes chudé rozpočty dokázala obecní zastupitelstva vesnic nějaké ty prostředky najít, tak, abychom dopravní zdravotní službu umožnili kvalitně a rychle obsloužit jí svěřené území. Přál bych si, aby se z pozice zdravotních pojišťoven a státu nějakým zásadním způsobem zlepšila situace financí směrem k nemocnicím, tak, abychom nemuseli z vesnických rozpočtů suplovat to, co by měly podle nás řešit zdravotní pojišťovny a stát,“ uvedl předseda Mikroregionu Litomyšlsko Josef Kladiwo.

-ps-

Město Litomyšl vás zve
na unikátní projekt

**MĚSTSKÉ
BÁLY
PRO
3
SÁLY**

**Litomyšl, sobota
7. února 2009
od 20 hodin**

Na jednu vstupenku můžete
procházet všechny tři sály.
Díky televizní technice uvidíte,
co se děje v okolních sálech.

Bohatá tombola!

**750 Litomyšl
městem
1259–2009**

Vstupné 100 Kč
(vstupné pro držitele
Výroční karty Litomyšlana 50 Kč)
Místenka ke stolu do vybraného sálu 100 Kč
Předprodej v Informačním centru Litomyšl, 461 612 161

**Lidový
dům**
Combo
Bekras

**Smetanův
dům**

Junior band Lanškroun,
host Jitka Zelenková
Divadelní společnost
Jožina Janouška

**Music Club
Kotelna**

Schodiště
(Nahoru po schodišti dolů Band)

Cesta kolem zámku s Olbrazem Zoubkem

strana 1 >

Zatímco jeho skutečná pracovní pouť kolem zámku trvala 17 let, při natáčení ji absolvoval za dva dny a diváci ji zhlédnou za 27 minut. Zbývajících 10 minut dokumentu je věnováno mistrovu sochařskému dílu v již zmíněné expozici v zámeckých sklepeních.

Film Cesta kolem zámku se zaměřuje především na umělcovy osobní zážitky, zkušenosti a objevy z doby restaurování. Upozorňuje na skutečnosti, které řadě Litomyšlanů nejsou známy. Divák se například dozví, proč je nyní na štítech devět měděných koulí, když všechny historické prameny hovoří o třinácti. Jak to bylo s motivem klíče, nebo proč jsou sgrafita různé barevné. Zajímavou skutečností je i to, že stavitel měl připraven „krizový scénář“ pro případ, že by zámek byl původně ostře barevný. Při restaurování se dokonce krátce uvažovalo o tom, barevné prvky obnovit.

Film pokřtil emeritní litomyšlský starosta Miroslav Brydl (druhý zprava). Zleva Michaela Severová, Tomáš Čermák a Olbram Zoubek.

Lze se domnívat, že bez práce Olbrama Zoubka a jeho kolegů Václava Boštíka, Zdeňka Palcra a Stanislava Podhrázkého by zámek dnes pravděpodobně nebyl zapsán mezi světovými památkami UNESCO. S jistotou lze tvrdit, že by rozhodně nebyl tak krásný.

Po projekci následovala krátká beseda s Olbrazem Zoubkem, tvůrci filmu a Michaelou Severovou. Ta při dokončení filmu a vydání DVD sehrála roli producentky. Mistr, kterému se snímek velice líbil, byl toho večera ve velmi dobrém rozmaru. Připomněl dokonce, že se tehdy v Litomyšli pořádl jen a jen nepracovalo. Sedmnáct sezon strávených na zámku mu přineslo nejen litomyšlskou manželku a přátelství s řadou vynikajících lidí, ale také druhý domov. Nové DVD si můžete zakoupit v informačním centru na Smetanově náměstí za 150 korun. Jste-li držitelé výroční karty Litomyšlana, přijde vás DVD pouze na 75 korun.

Text a foto Prokop Souček
napsáno s přispěním Petra Horáka

Litomyšlskou MHD i do Suché a Pazuchy

Od 14. prosince se linkou A městské hromadné dopravy Litomyšl dostanete až do obcí Suchá a Pazucha. Do těchto obcí zajíždí dva spoje denně, a to v době výluky, kdy na trase nejedí linky ČSAD.

U piaristů vykopali část z románské baziliky

Archeoložka Mgr. Jana Němcová z Regionálního muzea v Litomyšli ve spolupráci s firmou REHIS s.r.o. dokončila v polovině prosince výzkum u Piaristické koleje. V prostoru u východního křídla této stavby byly vyhloubeny čtyři sondy.

Nejzajímavější objevy zatím přinesla sonda v blízkosti kašny, která je přimknuta k východnímu křídlu koleje. „Narazili jsme na část kamenného zdiva se zaklenutím, z vnitřní strany ještě navíc se stopami ocazení – přímo do zdiva je totiž osazeno otopné zařízení,“ přibližuje archeoložka Mgr. Jana Němcová.

Kamenná konstrukce spolu s cihlovým otopným zařízením zanikla podle archeoložky v období od 16. do poloviny 17. století. Zánik konstrukcí lze částečně datovat podle tzv. destrukční vrstvy, která se nacházela bezprostředně nad zbytky zdiva. Na místě byly nalezeny úlomky keramiky a dvě jezdecké ostruhy právě ze 16. a první poloviny 17. století.

V další sondě, která byla vyhloubena východním směrem od kašny, se archeologové dostali ještě dále do minulosti. V hloubce přes 3 m narazili na vrstvu ze 14. století. Vyzvednuty byly i části mladšího, novověkého cihlového zdiva a vzorky tzv. štetovány (prostor před kolejí byl zadlážděn štetem, pozn. red.). Původní štetová dlažba byla v pozdějším období zasypana. Terén byl navýšen a znovu zadlážděn, byť již méně kvalitním materiálem. V destrukční vrstvě archeologové našli také řadu historických lahvi z litomyšlského, českořebovského a choceňského pivovaru.

Zajímavým nálezem byl i podpůrný klenební článek, tzv. přípora, která byla objevena v druhotné poloze v destrukční vrstvě. „Kolegyně rozpoznala určité společné znaky s příporami, které byly nalezeny při výzkumu Květy Reichertové v prostoru zámku,“ říká Jana Němcová. Reichertová zde v letech 1959 - 1960 odhalila zklady románské baziliky, která se původně nacházela ve francouzské zahradě v zámeckém parku a částečně zasahovala do prvního nádvoří, tedy před vlastní prostor zámku. „Bazilika byla původně menší (dosahovala délky 40 m), ale v gotice došlo k jejímu rozšíření, takže dosahovala až osmdesát metrů na délku. Byla to velká trojlodní stavba,“ vysvětluje Jana Němcová. Bazilika vzala za své při husitských vpádech do Litomyšle.

Podle teorie archeoložky se nalezená přípora dostala do míst u Piaristické koleje až v pozdějších dobách – při stavbě tzv. Horního města.

To se podle písemných pramenů a zpráv historiků nacházelo v těchto místech na konci 15. století (stavba započala 1490). Trvání Horního města ukončil požár v roce 1635, který otevřel dveře pro stavbu Pia-

ristické koleje. Ta byla budována postupně. Nejdříve bylo vystavěno západní, jižní a severní křídlo. Právě východní křídlo, u kterého probíhal výzkum, bylo dokončeno až později. V době, kdy stavba koleje začala (1641), v místech totiž stával měšťanský dům. Patřil Václavu Kuníkovi, zámeckému hejtmánovi. Měšťan nechtěl dům, který byl po požáru znovu opraven, prodat piaristům. Těm se jej podařilo odkoupit a zboutat až po Kuníkově smrti.

A proč že se v blízkosti Piaristické koleje vlastně výzkum provádí? Podle hlavního koordinátora projektu Revitalizace zámeckého návrší, architekta Ivo Koukoly, je obnažená stěna východního křídla koleje urbanistickou chybou. Projekt počítá s přístavbou budovy, která bude v budoucnu sloužit Fakultě restaurování Univerzity Pardubice.

Podle zákona každé stavbě, která se nachází v blízkosti nemovitě kulturní památky, musí předcházet archeologický průzkum. To, že výzkumné práce mohly začít už před vlastním zahájením stavby, považuje archeoložka Jana Němcová za nejlepší možný způsob, který mohlo město jako stavebník a vlastník pozemku zvolit. „Dochované konstrukce se zakomponují do nového projektu a my při vlastní stavbě už nebudeme nikoho zdržovat,“ dodává Jana Němcová.

Na jaře příštího roku se bude v lokalitě provádět rozsáhlejší plošný výzkum. Komise složená ze zástupců Národního památkového ústavu - územního odborného pracoviště v Pardubicích a Regionálního muzea v Litomyšli poté rozhodne, které relikty zůstanou v prostoru zachovány a případně budou zakomponovány do budoucí stavby.

Nálezy, které archeologové vyzvednou, budou zakonzervovány a uloženy do depozitáře, předtím ale slouží jako podklady k vytvoření tzv. nálezoové zprávy. Pomáhají tak lépe datovat vykopaný objekt a vytvořit teorii o jeho vzniku, účelu atp.

Prokop Souček

Zámeckým sklepením vás provedou noví audioprůvodci

V neděli 14. prosince se v kongresovém sále zámku konala kromě křtu nového DVD ještě jedna premiéra. Ředitel společnosti Smetanova Litomyšl Jan Píkna zde slavnostně představil a uvedl do užívání 30 zvukových průvodců expozic ve sklepeních. Mistr Zoubek na nich osobně komentuje každou sochu či skupinu soch, jednu po druhé, stačí jen navolit příslušný odkaz. „Olbraz Zoubek je již starý pán a nemůže do sklepení chodit tak často, jak by mnozí návštěvníci chtěli,“ vysvětluje Jan Píkna důvody, které Smetanovu Litomyšl o. p. s. přivedly k myšlence vytvořit audioprůvodce. Projekt, jehož náklady se vyšplhaly až na 350 tisíc, byl realizován s podporou evropských fondů. Autorská prohlídka v plné délce s použitím audioprůvodce trvá hodinu. K dispozici jsou i překlady do anglického a německého jazyka. Zapůjčení zvukového průvodce je zdarma, cena za vstupné do sklepení se nemění.

Když Olbraz Zoubek absolvoval autogramiádu, při které podepisoval hlavně nové DVD s filmem, přece jen

Ředitel společnosti Smetanova Litomyšl Jan Píkna představuje nové audioprůvodce.

se rozhodl sejít do sklepení, podívat se za svými sochami a na to, jak elektronické průvodci fungují. Zdálo se, že spokojeni byli všichni. Text a foto Prokop Souček

Výstava představuje osudy mladých politických vězňů z 50. let

Zkouška odvahy. Tak zněl název výstavy, jejíž zahájení proběhlo v pondělí 15. prosince v budově litomyšlského gymnázia Aloise Jiráska. Expozice připomněla osudy mladých politických vězňů, kteří byli v 50. letech nespravedlivě odsouzeni k několikaletému pobytu v kriminálech nebo výchovných ústavech. Jak píše v publikaci k výstavě její kurátor Ondřej Bratinka z Ústavu pro studium totalitních režimů, mnoha odsouzeným se doposud nedostalo morálního ani hmotného zadostiučinění za zločiny, které na nich byly spáchány.

Výstava vznikla ve spolupráci Ústavu pro studium totalitních režimů s Archivem bezpečnostních složek, Regionálním muzeem v Litomyšli a občanským sdružením Post Bellum, které disponuje nahrávkami rozhovorů s pamětníky.

Dva ze čtyř případů, o kterých výstava pojednává, se odehrály na Litomyšlsku. Byl to proces se skupinou Střiteský a spol., jejíž podstatnou část tvořili litomyšlští gymnazisté, a proces s tzv. Budislavskými Jánošíky. „Nejedná se o tematickou studii o jednotlivých případech, ale o osobní příběhy konkrétních pamětníků. Je to ryze pamětnická výstava, není to naučná stezka,“ vysvětluje Ondřej Bratinka.

Na myšlenku věnovat perzekuovaným mladistvým z 50. let samostatnou výstavu, přivedl nepřímo organizátory historik z Regionálního muzea v Litomyšli PhDr. Martin Boštík. Ten v roce 2005 vydal knihu Střiteský a spol. - monstrproces, Litomyšl 1950. „Z této výborně zpracované publikace jsem mohl vycházet, citovat z ní, a dokonce jsem pana Boštíka poprosil, aby se společně se mnou podílel na textu k výstavě a aby jej redigoval a lektoroval. Do tématu byl zasvěcen daleko více, než jsem se mohl já za těch pár měsíců

práce na výstavě dostat. Jeho zásluha je naprosto zásadní. Byla to moc příjemná spolupráce,“ uvedl Ondřej Bratinka.

Procesům padesátých let se podle Ondřeje Bratinky ten litomyšlský vymyká zejména podílem souzených mladistvých - je to vlastně proces, který je symbolem perzekuce nezletilých. V technické stránce konstruování případu se však v ničem nevymyká běžné praxi 50. let. Na základě absurdních obvinění putovali lidé na mnoho let do vězení. „Je to komunistická výkladní skříň Litomyšle, což si myslím, že by mělo být poselství zejména pro lidi, kteří zde žijí. Je třeba, aby žili s vědomím, že historie jejich rodného města má na sobě určitou hanbu. Litomyšlští občané byli při procesu, ožývaly se tam hlasy, které požadovaly tresty smrti. Pro Litomyšl je to důvod k zamyslení, je to takové memento,“ říká Ondřej Bratinka.

Expozice bude otevřena do 31. ledna, a to vždy pouze v úterý a ve čtvrtek od 10.00 do 16.00.

V únoru ji uvidí návštěvníci pražského festivalu Mene tekel a na jaře se přesune do Brna, ze kterého pochází odbojová skupina Jana Masaryka, o níž výstava také částečně pojednává.

Text a foto Prokop Souček

Jiří Kopřiva: Zapomenout se nedá a odpustit také ne

Jedním z bývalých litomyšlských gymnazistů, kteří byli odsouzeni v říjnu 1950 v hromadném procesu se skupinou Střiteský a spol., byl i současný předseda litomyšlské pobočky Konfederace politických vězňů Jiří Kopřiva. Svůj trest si odpykal ve věznici v Chrudimí a Ústavu pro mladistvé v Zámrsku.

Jak jste prožíval poválečné roky a kolik vám tenkrát bylo let?

Jako mladistvý jsem tu dobu neprožíval tak, jako starší lidé, nebo ti, kteří již měli rodiny. Když je vám osmáct, říkáte si, nějak bylo a nějak bude. Díky tomu, že jsme byli blbí a nezkušení, jsme tu dobu sice méně prožívali, ale taky jsme se kvůli tomu dostali do kriminálu. Zapomenout se nedá a odpustit také ne. Odpustit mohu těm, kteří činí pokání nebo si svou vinu alespoň uvědomují. Dnešní komunisté, většinou starší lidé, ale i těch pár mladých, si nikdy nepřipustí, že jejich učení je zločinné od začátku až do konce. Každá společnost, která hlásá nadřazenost někoho nad někým, ať již rasy, národa nebo třídy je přinejmenším podezřelá. Slíbit se dá komukoliv cokoliv, ale plnit, to už je problém. Jestliže slíbují s vědomím, že plnit stejně nebudou, nebo nemůžou plnit, tak to už je zločin.

Jak dlouhou dobu jste strávil v kriminále a jak zněl rozsudek, kvůli kterému jste do vězení putoval?

Dva roky. Rozsudek je k dispozici od roku 1989, prohlédnout si jej může kdokoliv na litomyšlské pobočce konfederace politických vězňů. Byl nalezen v archivu reálného gymnázia, kterému byl zaslán. My jsme jej nikdy nedostali, ani u soudu ani kdykoliv jindy. Stálo tam, co tenkrát bylo zvykem: vyzvědačství, přestože jsem nikdy z žádným špiónem nemluvil. Byl jsem zahr-

nut do područí pátera Střiteského, katolického kněze, přestože jsem byl vychován a dosud jsem evangelíkem. Čili jsem byl agent Vatikánu, shromažďoval jsem zbraně, i když jsem věděl pouze o jedné pistolí, a to jsem ještě nevěděl, kde ji ti moji příbuzní vlastně mají. V roce 1948 bylo tři roky po válce, zbraně se válely na každém kroku. Pro tehdejší šestnáctileté a patnáctileté kluky bylo ohromě zajímavé prolézat ve Vysokém Mýtě na letišti letadla a hledat, co tam je, vysypávat patrony atd. O zbraních věděl každý druhý. Rozsudek je snůška stejných nesmyslů a stejných rozhodnutí a dokumentů, jako při mnoha jiných procesech. K odsouzení totiž nebylo potřeba žádné dokázání viny, ale pouze to, že soud došel k přesvědčení, že ... Dnes i vrahům musíte vraždu dokázat. Jestliže jsou pochybnosti, soud řekne: Jelikož prokuratura neprokázala atd., zproštuje se viny.

Co říkáte výstavě?

Jsem rád, že se objevuje první vlastovka, která se obrací k tomu, že i mládež byla součástí protikomunistického odboje. Tato mládež, bez ohledu na to, jak dlouho strávila ve vězení, byla postižena po celou dobu komunistického panování (existoval zákon, který zakazoval trest smrti pro mladistvé - maximálním trestem bylo 15 let, i s takovými tresty jsme se za svého působení v kriminálech sešli).

Na začátku oktavý mě zavřeli. Za dva roky jsem vyšel z basy a nebyl jsem nic. Ze studia vyloučen, vyučen jsem nebyl... Podle tehdejších zákonů mě měl stát právo zaměstnat pouze jako pomocného dělníka.

Čím jste se tedy nakonec živil?

Po trestu jsem se vrátil do Litomyšle. V padesátém roce tady začínal Vertex, který nabíral zaměstnance a v podstatě bral kdekoho. Díky svým přátelům, kteří se vrátili dřív a řekli mi: „Tam potřebují elektrikáře, my jsme v tom Zámrsku k ledasčemu přišli, přihlaš se jako elektrikář a oni tě vezmou.“ Tak jsem se dostal na Vertex. Sice jsem tady pobyl v roce 1952 asi jen 14 dní, protože jsem šel okamžitě na vojnu, ale vrátil jsem se zpátky. Tenkrát totiž platil zákon, že odkud kdo nastoupil na vojnu, tam se také vracel. Živil jsem se tedy jako pomocný dělník v elektroúdržbě, potom jsem si složil závěrečné učňovské zkoušky, dělal jsem elektrikáře a život šel tak nějak dál. Postupem času jsem začal navštěvovat tehdejší večerní školu pro pracující a dálkově vystudoval elektrotechnickou průmyslovku v Praze. Takže jsem se doufám živil poctivým řemeslem.

Ptal se Prokop Souček

Grantové programy na opravy kulturních památek v Pardubickém kraji na rok 2009

Zásady, podmínky a závazné formuláře na grantové programy vyhlášené Pardubickým krajem na opravy kulturních památek na rok 2009 jsou k dispozici na pracovišti recepce krajského úřadu, na internetové stránce www.pardubickykraj.cz a na Městském úřadu Litomyšl, oddělení státní památkové péče.

Žádosti o grantové programy budou osobně předány na Městském úřadě Litomyšl, oddělení státní památkové péče, J.E.Purkyně 918, Litomyšl, v termínu do 14. ledna 2009.

Případné informace poskytují:

Ing. Milan Mariánek, tel.: 466 026 169, e-mail: milan.marianek@pardubickykraj.cz

Ing. Vladimír Růžička, tel.: 466 026 560, e-mail: vladimir.ruzicka@pardubickykraj.cz

PhDr. Milada Nováková, tel.: 461 653 460, e-mail: milada.novakova@litomysl.cz

Mgr. Leoš Čížinský, tel.: 461 653 461, e-mail: leos.cizinsky@litomysl.cz

-red-

Litomyšl vrací památky do života

Začátkem prosince byla ministerstvem kultury vyhlášena další výzva v rámci Integrovaného operačního programu (IOP). Řadě měst, obcí a jiných neziskových subjektů se tak otevřela možnost ucházet se o stamiliiony z fondů EU.

Pro oblast s názvem Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví je vyčleněno více než 4,5 miliardy korun. Výzva je zaměřena mj. na podporu realizace tzv. Vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR. Šanci obdržet finanční prostředky mají památky zapsané na seznam UNESCO, objekty či soubory, které na zápis do seznamu teprve čekají, ale i ty, jejichž jméno figuruje na Ústředním seznamu kulturních památek jako Národní kulturní památky.

Souvislosti, charakter dotace a způsob čerpání

O udělení dotace se uchází celkem 19 subjektů, vedle Lednicko-valtického areálu a měst, jako jsou např. Telč, Český Krumlov, Jindřichův Hradec atd. má své želízko v ohni i Litomyšl: Projekt Revitalizace záměckého návrší. Jeho účastníky jsou Město Litomyšl a Národní památkový ústav. Podle starosty města Michala Kortýše mají Litomyšlané důvod být na své město hrdí, o tyto peníze se totiž uchází vždy jen jedna či dvě nejvýznamnější kulturní památky v rámci celého kraje.

Zástupci města částečně odkryli karty na tiskové konferenci. Seznámili novináře s vybranými detaily projektu, který svým rozsahem ani náklady na realizaci nemá v novodobé historii Litomyšle obdoby. Podaří-li se na evropské peníze dosáhnout, mohla by výše příspěvku být až půl miliardy korun. Dotace je takřka stoprocentní. Finanční prostředky by se čerpaly postupně, prostřednictvím uvolňovaných limitů. Ty, stejně jako vlastní proplácení, bude kontrolovat tzv. zprostředkovací středisko, kterým je v tomto případě ministerstvo kultury.

Cíl a historie projektu

Hlavním cílem projektu je oživení záměckého návrší a jeho výraznější zapojení do organismu města. Kromě záměcké expozice by zde do budoucna měl být prostor i pro celou řadu dalších aktivit. Měly by zde být restaurované prostory galerie, muzea, další expozice, koncertní a přednáškové sály, ale i škola, rozšířená zařízení pro restaurátory atd. Návštěvnícky provoz by se podle předkladatelů projektu rozložil do období celého roku a nesoustřeďoval by se pouze na turistickou sezónu. Důležité je však také hledisko ekonomické. Projekt je vytvořen tak, aby po počáteční investici do rekonstrukce bylo město schopno vytvářet z vlastní činnosti takový příjem, který by mu umožnil kryt z převážné části nejen veškeré provozní náklady, ale také a zejména veškeré náklady památkové a technické péče o celý areál.

První práce na projektu začaly již v roce 2006. Od samého počátku bylo jasné, že jeho cesta nebude jednoduchá. V podmínkách pro obdržení dotace totiž stojí, že příjemcem může být pouze jeden právní subjekt. Budovy na záměckém návrší však mají vlastníky tři: řád piaristů, Město Litomyšl a stát, který zastupuje Národní památkový ústav (NPÚ). Litomyšl již víc než před rokem uzavřela s NPÚ dohodu o spolupráci na tomto projektu. V současné době město jedná s NPÚ o možnosti výpůjčky objektů na dobu sledované udržitelnosti projektu, která je programem stanovena na 5 let. Správa zhodnocených a opravených památek by se podle návrhu mohla po několika letech opět vrátit zpět památkářům.

Je ohrožena pozice zámku na seznamu UNESCO?

V rámci revitalizace plánuje Město opravit nebo zrestaurovat 14 objektů. Pro většinu z nich již má město k dispozici kladná stanoviska památkářů (nebo příslušných orgánů památkové péče). V minulých měsících také z úst některých památkářů zazněla ostrá prohlášení na adresu Litomyšle. Některá z nich obsahovala i informaci, že město provedením necitlivých zásahů riskuje vyškrtnutí zámku ze Seznamu světo-

vého kulturního a přírodního dědictví UNESCO. „Jsme u kolébky dítěte, které se ještě ani nenarodilo a už jej pohřbíváme. Cílem státních orgánů i města je zabránit jakékoliv kolizi s mezinárodními závazky ČR. Proto jsem přijel získat o tomto projektu informace, proto také ten projekt pošleme orgánům světového dědictví, které při UNESCO existují, k eventuálním připomínkám a vyslovení jejich názoru,“ řekl po jednání se zástupci Města a hlavním koordinátorem projektu architektem Ivo Koukolem Mgr. Michal Beneš CSc., vedoucí referátu pro UNESCO ministerstva kultury. To, že památkáři vydávají prohlášení proti projektu, považuje Beneš za jejich svaté právo: „Jsou zde právě proto a já jsem největším přítelem kvalifikované opozice, protože jediné z diskuse vzejdou ta dobrá řešení,“ dodává.

Evropské trendy využití památek

Někteří pracovníci památkové péče zastupují názorový proud, který není příliš nakloněn dalšímu využívání, popř. oživení památek. „Mohu mluvit z pozice UNESCO, kde panuje odpor proti oběma extrémům, alespoň pokud jde o části historických měst. Na jedné straně je zde odpor proti muzealizaci, proti naprostému zakonzervování, nedotknutelnosti a zatrezorování památky. Na druhé straně je kritizováno to, čemu se říká Salzbürgizace památek. To je případ, kdy komerční využívání pro turistický ruch setře kouzlo památky a začne narušovat její hodnotu. Pak dochází k tzv. erozi turistickým ruchem,“ vysvětluje Michal Beneš.

Jedna z variant uspořádání multifunkčního sálu v záměckém návrší od architektonické kanceláře HŠH Praha.

Aktuální stav projektu

Podle architekta Ivo Koukoly se již část objektů na návrší nachází ve fázi zpracování dokumentace pro stavební řízení. Je schválena většina architektonických studií, záměrů obnovy, vydána kladná stanoviska památkové péče, připravují se stavební úpravy a restaurování. Celé návrší je rozděleno na několik zón. „Pokročili jsme, co se týče projektu úprav prostoru předzámcí, tedy prostoru mezi piaristickým souborem a samotným zámek,“ říká Ivo Koukol, podle kterého piaristický kostel představuje obrovské penzum restaurátorských prací, které již mohou být intenzivně připravovány. Úspěšně probíhají také práce na projektu druhé části pivovaru, piaristické koleje, prvního záměckého nádvoří, jízďárny a konírny. „Další projekty, zámek samotný, jako nejdůležitější objekt, park, zahrada a kočárovna, jsou ve stádiu hledání řešení a projednávání,“ uvedl Ivo Koukol.

Čím se začne

Zahájení stavebních a restaurátorských prací je plánováno po skončení festivalu Smetanova Litomyšl, tedy v létě 2009.

První má přijít na řadu piaristický kostel, piaristická kolej a druhá část záměckého pivovaru. Mezitím budou pravděpodobně probíhat úpravy části předzámcí. A jaké využití čeká na kostel Nalezení sv. Kříže? „Bude to duchovní centrum záměckého návrší, pokud zámek bereme jako centrum společenské nebo kulturní. Zůstane především tímým místem spočínutí,“ říká Ivo Koukol. Po kompletním restaurování přibude

v sakristii a na ochozech kostela expozice ze sbírek muzea hradecké diecéze, kterou připravuje Město spolu s biskupstvím.

V prostorách 3. nadzemního podlaží zámku je po dohodě s NPÚ zamýšlena interaktivní expozice zaměřená na divadlo a hudbu. Své místo by zde mohla najít i stálá výstava, či spíše náhledový depozitář historických divadelních kulis a další prostory by zde měla užívat Městská galerie.

V záměcké zahradě bude spolu s rekultivací vybudován zavlažovací systém a v případě záměckého parku dojde naopak k potrvzení jeho krajinného charakteru. Jasný je již také osud záměckého amfiteátru. Projekt počítá s likvidací starého pódia a vytvořením jeho mobilní obdoby. Stávající hlediště bude zásadně zmenšeno. Hledá se také řešení pro zvětšení kapacity parkoviště pod zámek. Celý projekt by měl být dokončen v roce 2012.

Zapojí i budoucí restaurátory

Do projektu Revitalizace záměckého návrší chtějí jeho autoři zainteresovat i restaurátorskou školu. „Chceme její co největší zapojení, zejména pak v dlouhém období provozování. Myslíme si totiž, že její příspěvek do mozaiky kulturního, vzdělávacího i společenského života na návrší může být dost významný,“ uvedl Ivo Koukol. Projekt se restaurátorů tedy nedotkne pouze úpravou budov, které mají v nájmě či vybudováním přístavby k východnímu křídlu koleje. V budoucnu by se mohla Fakulta restaurování Univerzity Pardubice podílet na tvorbě vzdělávacích programů, nebo na organizaci kulturního života. Ivo Koukol nevyklučuje ani variantu, že se litomyšlští studenti budou přímo podílet i na vlastních pracích. „Do restaurování se bezpochyby budou mít zájem zapojovat, dělají to nakonec i dnes a není důvod, aby se do něj nezapojovali – je pro ně ideální mít výukový materiál přímo kolem sebe,“ míní Ivo Koukol, podle kterého není péče o památky a restaurování od aktivní kultury příliš daleko.

Jak to bude vypadat?

V prvních prosincových týdnech přinesla média modelové ukázky, vizualizace, ze kterých by mělo být patrné, jak návrší po rekonstrukci bude vypadat. Velký objem prací však představují zásahy restaurátorů, které z obrázků nejsou viditelné. Město ve spolupráci s Regionálním muzeem připravuje na únor 2009 výstavu Fenoménu Litomyšl - Příběh moderní architektury malého města. Nabídne pohled na architekturu Litomyšle posledních 150 let, na návrhy realizované i nikdy nepostavené, na Litomyšl skutečnou i možnou. Patříčná pozornost bude věnována také chystaným velkým projektům – záměckému návrší a například i plaveckému bazénu.

„Nezaujatý návštěvník si po zhlédnutí vizualizací k záměckému návrší možná řekne: kostel, nic jiného tam není – ale to nic bude stát desítky milionů! Většina správně odvedené restaurátorské a architektonické práce při obnově není vůbec viditelná a ani viditelná nebude. Doufám, že si člověk nedlouho po dokončení vůbec neuvědomí, kolik práce se udělalo,“ upozorňuje Ivo Koukol. Cílem projektu totiž není přestavba, ale kultivace a restaurování prostor a jejich vybavení.

Architekti

Hlavní koordinátor projektu Revitalizace záměckého návrší, architekt Ivo Koukol, pracoval v minulosti jako šéf Správy Pražského hradu. Za jeho působení proběhla řada restaurátorských a stavebních prací, které se ocitly, vzhledem k výsadnímu postavení památky, pod drobnohledem památkářů i odborné veřejnosti celého světa. Pět architektonických týmů bylo vybráno ve výběrových řízeních ještě v roce 2007, tedy před angažováním Ivo Koukoly do litomyšlského projektu. „S tímto výběrem se samozřejmě ztotožňuji a souhlasím s ním. Myslím si, že jsou to všechno týmy, které patří k velmi kvalitním architektonickým kancelářím,“ říká Ivo Koukol. Mezi architekty figurují řadě Litomyšlanů známá jména, jako jsou Josef Pleskot, Zdeněk Fránek nebo Aleš Burian.

Prokop Souček a Michaela Severová

Restaurátorská škola: úspěchy, plánované akce, nový život zámeckého návrší

V listopadu letošního roku byl v periodiku Deník přestaven nový internetový portál. Ten má budoucím studentům vysokých škol poskytnout maximum informací o všech oborech, které lze v ČR studovat. Součástí přípravy projektu byla i rozsáhlá dotazníková šetření. Téměř devět a půl tisíce studentů z různých fakult zde v pěti kategoriích hodnotilo svou mateřskou školu. Velmi dobře byla studenty hodnocena fakulta Restaurování Univerzity Pardubice se sídlem v Litomyšli. V průzkumu si připsala litomyšlská škola hned dvě prvenství - nejvyšší známky v kategoriích „rozvoj odborných znalostí v oboru“ a „rozvoj osobních a komunikačních dovedností“.

„Z průzkumu jasně vyplývá, že studenti mají k tomuto prostředí úzkou vazbu, jsou s prostředím Litomyšle svázáni a školu cítí jako svou alma mater,“ říká děkan fakulty, akademický sochař Jiří Novotný, podle kterého na tomto prvenství má výrazný podíl kulturní prostředí Litomyšle.

Restaurátorská škola prošla ve své patnáctileté historii dvěma zásadními přeměnami. Z Vyšší odborné školy restaurování a konzervačních technik, o.p.s. se stala soukromá vysoká škola s názvem Institut restaurování a konzervačních technik, o.p.s. Litomyšl. Od roku 2005 funguje škola pod hlavičkou Univerzity Pardubice - stala se z ní samostatná Fakulta restaurování se sídlem v Litomyšli.

Podle děkana fakulty Jiřího Novotného se struktura studia v posledních deseti letech v zásadě nezměnila. Za nejdůležitější mezníky v její historii považuje otevření oboru Konzervace a restaurování uměleckých děl

na papíru a souvisejících materiálech a získání akreditace pro magisterský stupeň studia. Řada restaurátorů, kteří byli mezi prvními absolventy školy, na svou alma mater nezaněvlela a na fakultě dále působí. „Podařilo se nám dosáhnout toho, že se škola rozvíjí zevnitř. Snažíme se pracovat s lidmi, kteří mají ke škole citovou vazbu,“ vysvětluje Jiří Novotný.

Uplatnění absolventů školy je takřka stoprocentní, na úřadech práce byste restaurátory z Litomyšle hledali marně. Dokladem toho, že bývalí studenti neztrácejí se školou kontakt, je i sdružení pro ochranu památek Arte-fakt, založené absolventy v roce 2006. Tato profesní organizace (občanské sdružení) sdružuje odborníky aktivně působící v oblasti péče o památky. Arte-fakt vyvíjí vlastní odbornou činnost, vydává sborníky, pořádá semináře apod.

V současnosti studuje v magisterském programu 10 posluchačů, v bakalářském pak 64. „V bakalářském programu máme řádné studenty, kteří mají individuální studijní plány. Jedná se o studenty, kteří v minulosti absolvovali vyšší odbornou školu, nezískali však bakalářský titul, ale pouze DiS. Ten jim však v mezích památkového zákona neumožňoval získat nejvyšší kvalifikaci. Právě pro ně jsme vytvořili tento individuální program, který jim umožní získat bakalářský stupeň vzdělání a tím pádem jim otevře dveře pro další celoživotní vzdělávání a zvyšování odbornosti.“

Fakulta restaurování si dává za cíl přilákat v příštím roce více odborné veřejnosti a učinit z Litomyšle centrum, kde by si „lidé restaurátorské praxe“ z celé

republiky mohli vyměňovat zkušenosti a přispívat tak ke svému dalšímu vzdělávání. Na 16. dubna připravuje škola sympózium o sgrafitech. Zcela jistě se bude konat i tradiční restaurátorský ples v Lidovém domě. U příležitosti patnáctiletého výročí, které škola minulý rok oslavila, se 20. ledna bude konat setkání zástupců všech fakult Univerzity Pardubice. Na tomto výjezdním zasedání kolegia rektora UP bude Jiří Novotný obřadně jmenován děkanem fakulty pro své druhé funkční období. Současně s ním budou do funkce uvedeni i dva noví proděkané.

Pozici Fakulty restaurování, jako součásti litomyšlského kulturního organismu, hodlá ve svém záměru vyzdvihnout i hlavní koordinátor projektu Revitalizace zámeckého návrší, architekt Ivo Koukol. Ten pokládá studentský život na návrší i zapojení restaurátorů do veřejného dění za důležitou součást projektu. V rámci Revitalizace zámeckého návrší je plánováno mj. zkvalitnění ubytovacích kapacit v Piaristické koleji a vybudování přístavby k této budově. Do skleněné kostky, která by v budoucnu měla být napojena na východní křídlo koleje, zamýšlí architekti ve spolupráci s vedením školy umístit sochařský ateliér. Vedení fakulty je v úzkém kontaktu s architekty a společně s městem spolupracuje na podobě nové tváře návrší. „Nejedná se o ideové projekty, ale o konkrétní pracovní kontakt,“ prozrazuje Jiří Novotný a dodává: „Máme velký zájem účastnit se restaurování děl, které jsou tady v okolí. Myslím si, že v budoucnu se může fakulta na životě města podílet ještě významněji.“

Prokop Souček

Heslo: Česká inspirace aneb inspirační víkendy

Sdružení osmi z nejkrásnějších českých měst s názvem Česká inspirace představí již na lednových veletrzích cestovního ruchu novinku. Tou bude dlouhodobý projekt s názvem Česká inspirace aneb inspirační víkendy, jehož cíl je jednoduchý: nalákat a motivovat k návštěvě našich měst.

Podstatou bude brožura se základním představením Hradce Králové, Chebu, Jindřichova Hradce, Kutné Hory, Litomyšle, Políčky, Telče a Třeboně. Konkrétní pozvánky zde obsažené jsou však vždy na víkendy speciál a jsou podpořeny řadou bonusů a slev. Speciální bonus bude určen těm nejaktivnějším sběratelům – stačí v každém městě využít alespoň jeden bonus a zaslat vyplněnou kartu.

A na co konkrétně se můžete těšit? Hradec Králové slibuje volný vstup na Bílou věž, Cheb kromě slev na ubytování zprostředkuje dokonce osobní setkání s Albrechtem z Valdštejn, poloviční vstupné zaplatíte za vstupenku na operní představení v Jindřichově

Hradci, na slepy na ubytování a doporučené krmě láká Kutná Hora. Litomyšl slibuje poloviční vstupné do rodného bytu B. Smetany, slepy na mapy či kartu Na rok Litomyšlanem zakládající další slepy v případě, že návštěvník přenocuje v jakémkoli ubytovacím zařízení v Litomyšli. V Políčkách se návštěvníci mohou těšit na drobné dárky z informačního centra či na solnou jeskyni. V Telči mohou děti zdarma na Věž sv. Ducha, rozhlednu Oslednice či na projížďku na loďkách. Vyhlídkovou věž za polovic mohou navštívit i turisté v Třeboně, v rámci víkendu speciál mohou navíc navštívit s 30% slevou Expozici Třeboňsko – krajina a lidé.

Tak tedy nezapomeňte doma bonusovou kartu, prohlédněte si nabízené bonusy u jednotlivých měst a hurá na výlety! A pokud se k vám nedostane tištěná verze brožury, stáhněte si kartu na www.czech-inspiration.cz.

Tešíme se na vaši návštěvu!
Michaela Severová, Česká inspirace

Za komunální odpad si připlatíme, vodné a stočné zůstává zatím stejné

V roce 2009 se podle obecně závazné vyhlášky mění výše poplatku za svoz komunálního odpadu. Každý poplatník uhradí 480 korun. Poplatek se tak oproti loňskému roku zvyšuje o 24 korun.

Za zdražením stojí vyšší náklady za ukládání odpadu, které firmě Liko Svitavy a.s. vzrostly o 100 korun za jednu tunu uloženého odpadu. Město, stejně jako vloni, sáhlo k jen symbolickému zdražení. Vedoucí odboru místního hospodářství Pavel Jiráň tento krok na zasedání zastupitelstva zdůvodnil zisky, které město utržilo z prodeje tříděného odpadu společnosti EKO – KOM. Je možno tedy konstatovat, že se třídě-

ní odpadu vyplácí nejen městu, ale i jeho občanům. Zdražení se naopak nedotkne poplatku za vodné a stočné. „Prostřednictvím ministerstva životního prostředí žádáme o dotace z EU na dobudování kanalizace a dovybavení čistírny odpadních vod. Náklady na tento projekt dosahují výše 180 milionů korun,“ vysvětluje starosta města Michal Kortyš. Lze tedy předpokládat, že se investice takového rozsahu promítnou i do cen vodného a stočného. Podle Michala Kortýše se však město v letošním roce pokusí udržet cenu na stejné výši jako v roce 2008.

-red-

**angel
design**

málonákladový tisk a grafické práce

svatební oznámení / reklamní letáky
firemní manuály / personifikace
kalendáře / korespondence / vizitky
samolepky / blahopřání / novoročenky
potisk triček

Vytiskneme jen tolik kolik potřebujete

email/info@angeldesign.cz
tel / **777139471**

Koupím byt v Litomyšli
tel. 604 250 632

Dostali stůl na přebalování batolat

k zamyšlení...

Při slovech „stůl, stůl“ rozhodně hned myslíme na prostřený rodinný stůl, na právě prožitě slavení Vánoc, na dárky. Některé stoly jsou tím více o Vánocích poctěny tím, že je na ně uctivě položena Bible – Kniha knih, otevřená k novému přečtení a slyšení vánoční betlémské zvěsti. Zazní znovu k radostnému připomenutí, k novému nabídnutí i přivlastnění: Pán Bůh dal dar nejvzácnější, poslal nám všem Spasitele. – Hned zde jsou vzpomínky na další sváteční dny v rodině, na radostné i smutné události, na rodinné společenství ve všedních dnech. Všechno dění je spojeno se stolem. Kolik vážných i radostných záležitostí zde bylo řešeno. Vždyť stůl není jen důležitým kusem nábytku, je nenahraditelným centrem rodinného života. Je užíván s vděčnou vážností a uctivostí. Když kdysi dříve ohrožovaly příbytky našich předků ničivé požáry, nejdříve byl vynášen z domu právě stůl. Žel, příslovecně často se to stávalo právě v naší Litomyšli. Úkolem stolu je nést. Položíš na něj suchou skývu chleba a šálek mátového čaje nebo vydatný masitý pokrm – on nese a nabízí. Kladeš na jeho plochu své sepratě ruce nebo na ni ve zlosti udeříš zafatou pěstí – on nese stále. A ponese vždy znovu. Když se o něj opřeš svými lokty při utěšeném rozhovoru s milým hostem sedícím naproti nebo když v osamocení na něj položíš svou hlavu, zemdenou a bolavou, obtíženou hořkými myšlenkami, on ponese a unese. Nejen lidé, knihy, ale i stoly mají své osudy. Chcete-li sledovat, jak docela nedávno vstoupil do dějů své existence jeden prostý a přece výjimečný stůl, prosím, věnujte laskavou pozornost dalším řádkům. Slovem a dokonce i obrazem nás uvede pečlivě a s věrnou pravdivostí připravovaný Zpravodaj města Litomyšle. Hned na titulní straně minulého prosincového čísla je článek pana redaktora Prokopa Součka o slavnostním zahájení stavby nové modlitebny Sboru církve bratrské v Litomyšli v sobotu 8. listopadu 2008. Na fotografii poznáte čelné představitele všech litomyšlských církví, kteří přejně a sorně poklepávají kladívky na základní kámen této stavby. Umně zhotovený stůl

ukrytý pod bělostným ubrusem zde plní svůj mimořádně zvláštní úkol: Nese tento základní kámen. Nakonec byl kámen odvezen a pečlivě uložen v dosavadní modlitebně, co však se stolem? Bude někde ukryt na památku? Ohlásil se návrh, který byl bez rozpaků a přejně přijat: Stůl dostane další úkol, ještě významnější a slavnější: místo neživého, přece však účtyhodného památného kamene na něj budou kladena živá batolátka, která pro pohodu svého útlého života právě potřebují přebalit. A tento již osvědčený stůl je ponese se stejnou, ba lepší důstojností a spolehlivostí. Postoupil do vyšší funkce, kterou již věrně vykonává hlavně v neděli dopoledne. Nemluví nátek, která tuto péči potřebovala a potřebují, je na tomto místě dost. Během pěti let jich přibýlo dokonce sedm. Kladení základního kamene a přebalování batolat. Jedinečná skutečnost těchto dvou úkolů vzbuzuje myšlenky na důležité zásady nejen pro Litomyšl, ale pro všechna místa naší vlasti, vlastně pro celý svět. Jsou nám dány pevně, neproměnně, osvědčené základy života, které máme s uctívou poddaností zachovávat. To nemáme konat jen nějak zábavně a okrajově, natož je nemáme pomíjet a zanedbávat, ale přijímat je vždy znovu jako prospěšné základní a osvědčené, jako ústřední. Ano, chápete správně, zde se jedná o základ rodiny, národa, lidstva vůbec. Tímto základem je nejprve a jediné prapůvodní jednotka lidské společenosti – muž a žena, manželská dvojice, pověřená a obdařená výsostným úkolem: vytvářením a zachováním clo-

vější rodiny. Dějiny národů zdůrazňují: tam, kde je tento základ věrně zachováván, kde se na něm staví a buduje, tam spolehlivě a bezpečně přichází a zůstává prospěch i zdar pro rodinu, rod, národ. Ach a běda! Tam, kde tento základ byl opomenut, zanedbáván či dokonce zsměšněn a zavržen, došlo zákonitě k záhubě, ztroskotání rodiny, rodu a národa. Když se nám „po přejití vichřic hněvu“ vrátila vláda našich věcí do našich rukou, jakpak to naše hlavy, ruce řídí a spravují, aby zde byl vytvořený prospěch a růst?

Na snímku se vám představuje známý stůl ve své nové funkci a na novém místě. Je na něm bílou koženou potažená podložka, vhodně upravená pro přebalování batolat. Dobře jste si všimli, kampak byl stůl postaven – hned za ním je těleso ústředního topení. Děti potřebují teplo. A není to jen v tomto případě. Vítání nových občánků našeho regionu není jen obřadem, je současně příslibem laskavé péče o naše nejmenší.

V křesťanských církvích našeho města jsou jejich nově narození vítáni a přijímáni s vděčností do jejich vlastních rodin i do rodiny sborové nebo farní společenosti. Křtem a vyprošením Božího požehnání jsou zapojeni do společenství víry, lásky a naděje. Mají zde své místo, jejich růstu a vývoji je dána dobrá péče, obklopuje je teplé ovzduší laskavé účasti. Počet občanů, kteří v nedávných letech uzavřeli manželský svazek, vzrůstá, to je poznat i na počtu narozených dětí na Litomyšlsku. Radujme se z toho a bděle usilujme o dobrý vývoj naší společenosti ve svobodné vlasti.

A kde vlastně ten darovaný stůl obdařený tak význačným novým úkolem je? Dá se říci, že je všude tam, kde se jedná o naše nové a nejmladší občánky. Betlémský div Vánoc není omezen jen na několik dnů na konci prosince, ani jen na ono památné místo nedaleko Jeruzaléma. Je všude, také zde u nás. Stále znovu se opakuje záračný div narození, vývoje a růstu. Milá naše malá pacholátka, milé děti, drazí tatínkové maminky, milé rodiny u nás i jinde: hojnost pokoje, radosti a zdaru, požehnání a zachování po celý nový rok 2009 a po všechny další dny!

Jaroslav Kučera,

bývalý kazatel litomyšlského Sboru Církve bratrské

Litomyšl se umístila v první desítce soutěže Obec přátelská rodině

Město Litomyšl se umístilo na 9. místě v soutěži Obec přátelská rodině, a to v rámci velikostní kategorie 10 001 – 50 000 obyvatel.

Vyhlašovatelem soutěže bylo MPSV spolu se Stálou komisí pro rodinu PSP ČR. Spolupartnery soutěže byli Sít mateřských center a Asociace center pro rodinu.

Ve zmíněné kategorii obsadila první místo obec Jablonec nad Nisou, druhé Vsetín a na třetím místě skončila Chrudim. O deváté místo se Litomyšl dělila s Jičínem a Otrokovicemi.

Vítězové mají nárok na předložení žádosti o poskytnutí neinvestiční dotace MPSV ze státního rozpočtu na podporu prarodinných aktivit na místní úrovni pro rok 2009.

Soutěže se účastnilo 218 obcí v pěti kategoriích.

Z dopisu náměstka ministra práce a sociálních věcí pro sociální služby, veřejnou správu a sociálně právní ochranu a předsedy Výběrové komise Mariána Hoška starostovi města Litomyšle Michalu Kortyšovi:

„Ministerstvo práce a sociálních věcí vnímá podporu rodiny a prostředí všestranně přátelského rodině jako

jednu ze stěžejních oblastí své působnosti. Velmi jsme uvítali možnost vyhlásit soutěž Obec přátelská rodině, jejíž idea vychází z faktu, že obce a města jsou jedněmi z nejdůležitějších aktérů rodinné politiky, neboť znají potřeby rodin blíže a mají lepší přehled o místních podmínkách. Na základě této skutečnosti bych vás rád povzbudil k podpoře rodinných aktivit ve vašem městě a jejich dalšímu rozvoji. Zároveň si vás dovoluji pozvat k účasti na dalším ročníku soutěže Obec přátelská rodině, který bude vyhlášen 15. května 2009.“

-red-

Adventní trhy přilákaly stovky lidí

První litomyšlské adventní trhy na Smetanově náměstí se konaly o sobotách 13. a 20. prosince. V průměru dvě desítky stánků obklopyly sochu Bedřicha Smetany. Na mobilním pódiu se střídaly litomyšlské sbory a kapely.

Návštěvníků a nakupujících byl dostatek, a to zejména v dopoledních hodinách. V sobotu 20. prosince navíc na místo dovezli skauti betlémské světlo a odpoledne k občanům promluvil starosta Michal Kortyš.

Právě on přišel s myšlenkou uspořádat trhy také v předvánočním období a vybral i místo jejich konání. „Když jsem ve čtvrtek před prvním adventním trhem obcházel obchodníky a říkal jim, že zde budou trhy, aby tady neparkovali atd., byl jsem překvapen jejich

reakcemi. Vesměs se usmívali a říkali, že situaci očekávali, a jak je dobře, že vše neporadíme pouze v horní části náměstí,“ uvedl hlavní organizátor Jaroslav Dvořák, vedoucí odboru vnitřní správy a obrany městského úřadu.

„Před Vánoci se téměř každé město snaží pořádat nějaké trhy, připadá mi zvláštní, že v Litomyšli až do této doby nic podobného nebylo,“ říká Marcel Kult z Nedošína, výrobce původní keramiky a dlouholetý účastník litomyšlských jarmarků.

Protože adventní trhy vzbudily u Litomyšlanů značný zájem, dá se očekávat, že příští rok v předvánočním čase opět dolní část náměstí zaplní stánky řemeslníků z celé republiky.

-ps-

1. díl – Počátky a povýšení na město

seriál

Litomyšl si letos připomíná kulaté výročí 750 let od povýšení na město. Série článků v Lili připomene nejvýznamnější momenty její historie. Vážnější zájemce je třeba upozornit na chystanou knihu Milana Skřivánka, která vyjde letos v září, aby nahradila doposud používané, ale již zastaralé dějiny města Zdeňka Nejedlého.

Historie Litomyšle je bohatá, plná dramatických událostí, období rozkvětu i časů méně šťastných. Život města vždy věrně zrcadlil dění v celé zemi a někdy je i sám ovlivňoval. Obyvatelé Litomyšle si byli významu svého rodiště vědomi a byli na minulost patřičně hrdí. Pokud ovšem nezvítězil praktický, šetřivý způsob uvažování jako v roce 1863, kdy byl ze stolu smeten již připravený projekt pomníku Přemyslu Otakarovi II., který měl stát na místě dnešní sochy Bedřicha Smetany jako připomínka uplynutí 600 let od povýšení Litomyšle na město (listinu z roku 1259 tehdy ještě neobjevili – viz dále).

Údolí řeky Loučné je jednou z přirozených spojnic Čech a Moravy, proto není divu, že historie této oblasti sahá mnohem dále než dějiny našeho města. Lidé se tudy pohybovali od časů „lovců mamutů“. Stálá sídlišť přímo v katastru dnešní Litomyšle se podařilo zatím s jistotou prokázat jen na Prokopu (mladší doba kamenná – doba prvních zemědělců, asi 6000 – 4000 př. n. l.) a v areálu restaurátorské školy (Germáni, 1 – 400 n. l.). Pravěk zdejší oblasti je ale o mnoho bohatší, další objevy jsou proto více než pravděpodobné.

Po odchodu Germánů z našeho území sem začali z východu pronikat Slované. Jedno ze svých hradíšť založili na přelomu 8. a 9. století u dnešních Benátek. První písemné zmínky o Litomyšli možná myslí právě toto místo, ale doba raného středověku je zahalena

tajemstvími, která se asi nikdy nepodaří jednoznačně odhalit. V Benátkách mohl stát i častokrát zmiňovaný Hrutov, podle kterého se jmenoval celý kraj. Ale Hrutov mohl být i jinde a stejně Litomyšl se mohla rozkládat už od počátku ve své nynější poloze.

„Tisíciletá“ historie města se opírá o zmínku v Kosmově kronice, která zmiňuje hrad Litomyšl jako pohraniční pevnost panství knížete Slavníka v údajném roce jeho smrti (981). Kosmas však svoji kroniku sepsal o více než 130 let později. Datace počátků Litomyšle je tedy snad ještě nejistější než její lokace.

Na o něco pevnější půdě se dostáváme až s příchodem představitelů církve. Kníže Břetislav II. (vládl 1092–1100) založil v Litomyšli kostel nebo snad benediktýnský dům. Rozvoj rodícího se města je však spjat s řádem jiným – s premonstráty, jedním z nových řádů, který měl pomoci k obrodě tehdejší církve. Jejich velkým příznivcem byl olomoucký biskup Jindřich Zdík, který ve 40. letech 12. století založil premonstrátský klášter i na kopci v Litomyšli a nazval jej Olivetskou horou pro údajnou podobnost biblickému vrchu u Jeruzaléma (viděl ho na vlastní oči na své pouti do Svaté země, relativně nedávno dobyté první křížovou výpravou).

Premonstráti se s chutí pustili do kolonizace doposud řídké zalidněné okolí, přiváděli sem i Němce. Rozvíjelo se také osídlení v podhradí (pod klášterem) téžící snad ze své pozice na důležité obchodní stezce (Trstenická stezka je konstruktem 19. století). Hlavním kostelem kláštera byla bazilika Panny Marie (vykopána archeology v letech 1959–1960 na prvním zámeckém nádvoří). Snad již v tuto dobu zde byl postaven i kostelík sv. Klimenta, u kterém se později začalo mylně tvrdit, že byl založen samotným moravským věrozvěstem Metodějem.

Století usilovné práce přineslo své plody. 27. července 1259 povýšil král Přemysl Otakar II. osadu pod klášte-

rem na město. Udělil jí stejná práva jako královským městům v Čechách – vzorem pro Litomyšl měl být Hradec Králové. Král své předchozí rozhodnutí ještě jednou potvrdil 25. března 1263. Litomyšl se však královským městem nestala, mezi ní a králem stále stála vrchnost (v tuto dobu klášter, později biskup nebo pán) – postavení Litomyšle tedy bylo nižší než např. zmíněného Hradce Králové, což se naplno projevilo v době husitství, kdy zastoupení na zemském sněmu, tedy politická práva, získali jen měšťané královských měst.

Povýšení na město mělo přesto velký význam. Souviselo s pronikáním moderního práva z Německa, které nahrazovalo zastaralé zvykové právo české. Byly položeny základy budoucí samosprávy. Městské záležitosti rozhodoval opatrem dosazený rychtář, kterému pomáhal z řad měšťanů vybraný tučet konšelů, jeden z nich se stával purkmistrem. Ten měl do budoucna postupně přebírat rychtářovu úlohu.

Povýšení znamenalo vyjmutí měšťanů z pravomoci krajských úředníků a podřízení přímo královskému soudu v Praze. Město bylo také osvobozeno od různých pokut a platů. A získalo mj. snad nejdůležitější právo – právo trhu. Litomyšl byla živým obchodním centrem (v roce 1265 zakládaná Polička měla užívat litomyšlskou míru a váhu). Centrem tehdejšího města ještě asi nebylo dnešní náměstí, ale ulice běžící podle dnešních ulic Mariánské, B. Němcové a Šmilovského. Lemovaly ji úzké z větších částí dřevěné domy, které obývali převážně Němci. Češi se sem ve větší míře začínali stěhovat z okolí v následujících staletích a převládli tu až na počátku 15. století. Rozdíly mezi obyvateli byly samozřejmě i sociální – plná práva měli jen měšťané – majitelé domů. Na chudinu se privilegia nevztahovala. Litomyšl se pod vládou premonstrátů dále rozvíjela, aby se pouhých sto let po získání městských práv mohla stát sídlem biskupství. **Petr Chaloupka, RML**

Unikáty z dějin Litomyšle – 1. část

seriál

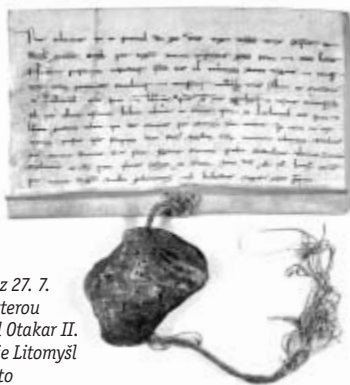
Litomyšlské muzeum připravuje na září letošního roku výjimečně pojatou výstavu nazvanou „Unikáty z dějin Litomyšle, aneb to nejkrásnější a nejzácnější z naší historie“. Prezentována bude stovka předmětů úzce spjatých s dějinami města, které jsou dnes uloženy v řadě institucí. Většinu z těchto věcí měli Litomyšlané možnost zhlédnout naposledy před mnoha desetiletími, řada z nich bude vystavována vůbec prvně. Některé z těchto unikátů vám budeme postupně stručně představovat na stránkách Lili.

Zkamenělina ryby

Z doby, kdy zdejší oblast pokrývalo druhohorní moře, pochází vzácná zkamenělina ryby rodu *Osmeroides*. Její stáří je 90 milionů let, byla současnici posledních dinosaurů. Zkamenělinu objevili před několika lety amatérští badatelé ve zdi bývalé kočárovny v Klášterních zahradách. Opukový kvádr se na toto místo dostal druhotně při opravách v letech 1999–2000. V roce 2005 byl vyjmut pracovníky Národního muzea a odborně preparován.

Mamutí kel

Již v pravěku bylo budoucí Litomyšlsko průchozím územím mezi Čechami a Moravou. Tato „komunikace“ neměla ustálený průběh, jen přibližně se přidržovala řeky Trstenice (dnešní název je Loučná), a byla proto novodobými badateli nazývána Trstenickou stezkou. V období mladšího paleolitu (40 000–10 000 let př. n. l.) tudy putovali „lovci mamutů“, kteří se mohli potkat s „naším“ mamutem, z něhož se nám dochoval pozor-

Listina z 27. 7. 1259, kterou Přemysl Otakar II. povyšuje Litomyšl na město

hodný zlomek klu. Nalezen byl 18. září 1928 v Tyršově ulici čp. 237, na dvoře domu J. Skřivána, obchodníka s koňmi (dnes zde sídlí jazyková škola). Nalezen byl spolu s dalšími kostmi v hloubce sedmi metrů. Jeho přední a zadní části se okamžitě rozpadaly, zachránit se podařilo střední částí klu o délce téměř 90 cm.

Trměn z hradíště v Benátkách

Benátské hradíště, v těsném sousedství pozdější Litomyšle, má pro naše město velký význam. Je nepochybně starší, vzniklo patrně na přelomu 8. a 9. století a je dokonce možné, že je původní „Litomyšl“, neboť v dnešním prostoru města a zámeckého návrší lze osídlení prokázat archeologickými prameny až od 12. století. Z hradíště v Benátkách (jehož původní název neznáme) existuje naopak celá řada starších nálezů.

K nejzajímavějším a historicky cenným předmětům patří trměn avarského typu pocházející z 8. nebo dokonce z pozdního 7. století. Trměn je dokladem vlivu avarských nájezdů usazených v Podunají, kteří tehdy pronikali na Moravu i do Čech.

Listina z r. 1259 povyšující Litomyšl na město

Litomyšl se v dnešním prostoru začala formovat nejpozději od poloviny 12. století jako osada při tehdy založeném klášteře, stojícím v místech pozdějšího zámku. Vliv kláštera se postupně rozrůstal a o sto let později dosáhl významného politického úspěchu v podobě povýšení klášterní osady na město, a to dokonce s týmiž právy jako města královská. Učinil tak český král Přemysl Otakar II. listinou vydanou dne 27. července 1259. Ve středověku se jednalo o akt značného významu a vnímáme jej tak dosud. Právě vydání této listiny před 750 lety budeme letos slavit. Její stručný latinský text zní v překladu následovně: „My Otakar, zvaný též Přemysl, z boží milosti král Český, vévoda Rakouský a markrabě Moravský, vzkazujeme všem po Českém království uselým svůj pozdrav a přání všeho dobra.

Nechť vědí všichni přítomní, že udělujeme a dáváme ctihodnému opatu a konventu v Litomyšli všechna práva a svobody, které obdrželi ve svých privilegích od našich předchůdců, a chceme, aby jejich město Litomyšl se těšilo všem právům a svobodám, které mají naše města v Čechách...“ Závěr listiny tvoří výčet svědků a datace. Listina je dnes uložena v trezoru Národního archivu v Praze a Litomyšlané ji měli možnost naposledy spatřit v roce 1959 při oslavách 700. výročí povýšení na město. **René Klimeš, RML**

Vánoce s patchworkem

Předsedkyně spolku, malířka Renata Edlmanová, se svou dcerou Johankou, která je zároveň nejmladší patchworkářkou. V pozadí Johančino dílo.

Výstava Vánoce s patchworkem probíhala od 1. prosince do 4. ledna v prostorách Evropského školického centra v zámeckém pivovaru. Na přípravě instalace se podílelo patnáct členek spolku patchworku Litomyšl, kterým tyto práce zabraly celé dva dny. Expozici, za kterou by se nemusel stydět ani profesionální kurátor, si na vernisáž výstavy přišly podle vedoucí spolku Renaty Edlmanové prohlédnout více než tři stovky lidí. K vidění zde bylo téměř 250 patchworkových děl různých velikostí – od vánočních ozdob až po polštáře, deky a ubrusy.

Zahájení výstavy proběhlo v kapli. O historii, aktivitách spolku a spolupráci s partnerskými spolky z měst Levoča a Rođen zde promluvil patchworkářka paní PhDr. Alena Bromová. Poté přišly na řadu vánoční písně v podání dětského pěveckého sboru Poupátka ZUŠ Bedřicha Smetany. Několik lidovek zde zahrála i houslistka a zpěvačka Helena Vedralová z Vysokého Mýta.

Výstava představila práce členek spolku za minulý rok. Zastoupeny zde byly techniky šití, se kterými se v průběhu minulého roku Litomyšlanky seznamovaly na různých kurzech.

„Vzory a techniky mají své názvy a učíme se je buď navzájem, nebo od Holanďanek,“ vysvětluje Renata Edlmanová, která na otázku, jaká z technik je nejob-

tížnější, odpovídá slovy: „Žádná, když se to umí.“ Například technika zvaná Katedrálová okna působí na laika jako značně komplikovaná. „Katedrálová okna nejsou náročná, je to strojově šití, které se dokončuje ručním šitím,“ popisuje předsedkyně spolku. Náročnost této kombinované techniky spočívá prý pouze v opravdu velké spotřebě látky. „Letos v srpnu jsme této technice naučily Holanďanky, byly nadšené. Byla to první věc, které jsme naučily my je,“ dodává Renata Edlmanová. O nových technikách se členky spolu dozvídají z různých časopisů nebo z internetu. Podle Eldlmanové však záleží hlavně na tom, jak si kdo se vzory poradí a jakou má fantazii. I jednoduchý vzor se totiž dá využít mnoha způsoby.

Přestože byla výstava prodejní, všechna díla se koupit nedala. Buď nebyla na prodej, nebo již měla svého majitele, který je na výstavu zapůjčil. Průměrná cena za patchworkovou deku o rozměru 1,5 x 2 m se vyšplhala na 3000 korun. Podle Renaty Edlmanové však ceny jednotlivých děl nejsou tržní – členky spolku patchworku šijí především proto, „že jim to dělá dobře na duši“. „Pokud se cena některých děl vyšplhala na mnohatisícové částky, je to spíše kvůli osobnímu vztahu autorek k dílu než touze po zisku,“ vysvětluje Renata Edlmanová.

Oproti jiným spolkům a sdružením nemají patchworkářky o nové členky nouzi. V současnosti musí jejich početní stav dokonce regulovat. Další adeptky na členství nepřijímají a uvažují o „uvolnění mrtvých duší“, které se nepodílí na aktivitách spolku. „Máme pronajatou třídu na III. ZŠ, a protože není nafukovací, nemůžeme tam mít sto členek. Teď nás je ve spolku 46 včetně pěti dětí. I když nás je ve třídě 20, je to už hodně,“ říká Renata Edlmanová.

Stalo se již tradicí, že spolek Patchworku Litomyšl od svého založení v roce 2005 každý rok uspořádá výstavu. Vánoce s patchworkem v zámeckém pivovaru však Litomyšlanky oslavily poprvé. Bude zajímavé sledovat, stane-li se akce, kterou v průběhu jednoho týdne navštívilo v průměru pět set lidí, pravidelnou součástí litomyšlských Vánoc.

Text a foto Prokop Souček

Mojžíš v České televizi

Záznam světové premiéry oratoria souboré skladatelky Sylvie Bodorové „Mojžíš“ pro sóla, recitátory, smíšený a dětský sbor, bicí a symfonický orchestr na texty Starého zákona z jubilejního 50. ročníku festivalu Smetanova Litomyšl 2008 odvysílá Česká televize na svém druhém programu v pátek 9. ledna 2009 od 21.00 hodin. Sóla zpívají Ivan Kusnjer, Gabriela Beňačková a Otokar Klein, recitace Jan Šťastný a Otakar Brousek, sólo bicí nástroje Markéta Mazourová, spolupůčinkuje Kühnův dětský sbor a Pražský filharmonický sbor, hraje Symfonický orchestr hl. města Prahy FOK s dirigentem Jiřím Malátem. Po skončení záznamu bude uveden dokumentární pořad o vzniku oratoria „Putování za Mojžíšem“ režiséra Martina Kubaly. Repriža záznamu bude vysílána na ČT2 ve 2.05 hodin v noci ze středy 14. na čtvrtek 15. ledna. Jan Píkna

Poděkování

■ Chtěla bych touto cestou poděkovat Charitní ošetrovatelské péči, jmenovitě sestřičkám paní Renzové a Foglové, které mě jezdí ošetřovat. Je mně 80 roků a trápí mne různé vážné choroby. Jmenované sestřičky jsou velmi milé, vzorné mě ošetřují, a ačkoliv musím do mého bytu bez výtahu vyjít 70 schodů s batohem na zádech, přijdou vždy s úsměvem a milým slovem, což jistě ocení každý nemožující pacient. Chtěla bych jim do nového roku popřát všechno nejlepší a ať jsou i nadále k pacientům tak vstřícné a hodné.

Milada Bilčíková

■ Chtěli bychom tímto způsobem poděkovat Farní charitě Litomyšl za pomoc při ošetrování pana Miloslava Doseděla. Naše díky patří zejména sestrám, které zajišťují domácí péči.

Málokdo ví, jaké služby charita nabízí, přitom je lidé potřebují právě v nejtěžších chvílích svého života. Nejedná se pouze o pomoc při ošetrování proleženin apod., prostřednictvím charity si také lze zapůjčit třeba polohovací lůžko a další prostředky, které za normálních okolností stojí desetitisíce korun.

Pomoc sester Farní charity byla vysoce profesionální. Panu Miloslavu Dosedělovi se věnovaly až do poslední chvíle. Děkujeme všem, kteří vykonávají toto potřebné a po všech stránkách náročné povolání.

Rodina Dosedělova

■ Rádi bychom touto cestou poděkovali lékařům a sestřičkám na JIP za vzornou péči a profesionalitu, se kterou pečovali o naši sestru Růženu Lamplotovou po náročné operaci. Nemalý dík patří též veškerému personálu LDN, který svou obětavostí a starostlivostí ulehčil poslední chvíli jejího krásného života. Zvláštní dík patří primáře LDN MUDr. Jindře Kvícalové.

Sestra Emilie Lustyková a Věra Skalická

■ Rádi bychom poděkovali všem, kteří nás v uplynulém roce podpořili či nám jakkoli pomohli. Ať už se jednalo o finanční příspěvek, věcný dar, skutek nebo milé slovo. A věřte, že jich nebylo málo. Není možno zde vyjmenovat všechny, ale přesto alespoň: Nadace Naše dítě, pracovníci rehabilitačního oddělení Litomyšlské nemocnice, členky Spolku patchworku Litomyšl, občanské sdružení hiporehabilitace Baneta, paní Dagmar Kuchtíčková, pracovníci solné jeskyně, vedení III. ZŠ a mnozí další. Ještě jednou všem děkujeme a přeje- me úspěšné vykoučení do nového roku.

děti a učitelky z rehabilitační třídy Speciální ZŠ a MŠ

■ Studentky V 3. A VOŠP a SPGŠ děkují MŠ a ZŠ při nemocnici za možnost strávit příjemné dopoledne s dětmi a jejich rodiči.

V rámci výuky speciální pedagogiky a díky paní Renatě Kicukisové jsme měly možnost získat nové zkušenosti do naší budoucí praxe. Děkujeme za milé přijetí a kladnou odezvu v prosincovém čísle Lilie a těšíme se na další spolupráci v jarních měsících. Do nového roku vám přejeme mnoho pracovních a osobních úspěchů.

Studentky V 3. A

Tradice betlémářství je stále živá

České sdružení přátel betlémů – Betlémáři Litomyšlska pořádalo ve dnech 4. – 14. prosince výstavu historických i soudobých betlémů. V zámeckém pivovaru bylo k vidění dvacet děl, která představila toto tradiční odvětví lidové tvořivosti na území našeho kraje, a to od Orlicka přes Podorlicko, Českotřebovsko, Svitavsko až po Litomyšl.

Vernisáž výstavy odstartovalo vystoupení hradeckého vokálního souboru Gentlemen singers. O vlastní zahájení se postaral doc. PhDr. Václav Šplíchal, CSc. z historického ústavu Univerzity Hradec Králové. Ve své řeči vyzdvihl zejména fakt, že tradice betlémářství v Čechách je stále živá a množství aktivit, které tuto tradici rozšiřují, stoupá. „Když jsem do Litomyšle přijížděl, říkal jsem si, že vlastně jedu do obrovského betléma. Je to kulturní stánek, kulturní město, které je pojmem v celé republice,“ uvedl docent Šplíchal. Historické betlémy zastupovala v expozici díla Jarolína

Štantejského a Bedřicha Jandery, jejichž potomci ještě ličky na výstavu zapůjčili. „Bedřich Jandera byl betlémář, dědeček jedné naší členky. Žil v Litomyšli v Husově čtvrti. Tvořil nádherné betlémy, přestože byl na jedno oko slepý,“ vysvětluje předsedkyně sdružení Betlémáři Litomyšlska Danuše Slabá.

Většinu instalace však tvořila díla současná. PhDr. Zdenka Olivová společně se studentkami pedagogické školy vytvořily figurky z neobvyklého materiálu – ytongu (pórobetonových tvárnic, pozn. red.). Stranou nezůstaly ani další materiály. Navštěvníci viděli tvorbu z drůberky (speciální technika z žitné mouky, pozn. red.), kukuřičného šustí, lipového dřeva i z papíru.

Nejmladším členem sdružení, který se na výstavě prezentoval, byl teprve osmnáctiletý Vojtěch Večeře. Ten se svému koníčku věnuje již od sedmi let, od deseti vyřezává. Svůj první betlém vystavoval i v německém Straubingu. V zámeckém pivovaru si navštěvníci mohli prohlédnout Velký český betlém, na kterém Vojtěch se svým dědečkem, ing. Jiřím Slabým, pracovali celé tři roky.

Betlém lze podle Danuše Slabé vyrobit téměř z čehokoliv, záleží ale na tom, jak výsledné dílo vypadá. Dnes již nejsou výjimkou ani betlémy postavené z pet lahví či květináčů. Danuše Slabá však není příznivcem vystavování takovýchto experimentů. „Umím si představit textilní betlém, krajkový betlém, ale tyhle moderní techniky mi prostě nesedí,“ říká paní Slabá.

Litomyšlská pobočka Českého sdružení přátel betlémů Hradec Králové s názvem Betlémáři Litomyšlska vznikla před šesti lety. V současné době ji tvoří dvacet členů, z nichž devět aktivně tvoří.

-ps-

Kalendárium Litomyšle leden 2009

155 let - 10. 1. 1854 se narodil ve Skutči **Emanuel ŠTIRSKÝ**, notář, také člen a dirigent pěveckého spolku Vlastimil.

130 let - 21. 1. 1879 zemřel **Theodor NOVÁK**, syn spisovatelky Terézy Novákové, přírodovědec.

130 let - 23. 1. 1879 se narodil v Litomyšli **Josef KUBÍČEK**, obchodník a kožešník, člen mnoha zájmových organizací, zejména Sokola, Hasičské jednoty, filatelista.

120 let - 27. 1. 1889 se narodil **Alois PETRUS**, umělecký řezbář, profesor na uměleckých školách. V závěru svého života žil ve Svitavách.

120 let - 1. 1. 1889 se narodil v Usilově na Chodsku **Josef ŠPERL**, zvěrolékař, funkcionář národních a kulturních spolků, první předseda okresního výboru po květnu 1945.

100 let - 9. 1. 1909 zemřel v Litomyšli **Josef ŠTASTNÝ**, učitel hudby, pěvec Národního divadla, dirigent Vlastimilu, organizátor hudebního života v Litomyšli.

95 let - 25. 1. 1914 se narodil v Litomyšli **František DOLEŽAL**, příslušník čsl. letectva v Anglii za 2. svět. války. Padl 18. 10. 1942.

95 let - 14. 1. 1914 zemřel v Praze **Karel VESELÍK**, syn knižkupecké rodiny Veselíkovy. Filolog na pražské univerzitě. Narodil se v Litomyšli a je zde také pohřben.

85 let - 7. 1. 1924 se narodil ve Sloupnici **Josef CHALOUPKA**, osvětový pracovník, malíř a krajinář, známý výtvarník z litomyšlských salonů. Žije trvale ve Sloupnici.

80 let - 31. 1. 1929 zemřel spisovatel **Jan KARAFIÁT**, kněz a učitel. V mládí studoval v Litomyšli. Napsal pro děti poutavou knížku Broučci.

65 let - 7. 1. 1944 zemřel v koncentračním táboře v Brücku **Josef LNĚNIČKA**, litomyšlský občan. 26. 1. 1944 byl popraven v koncentračním táboře **František FAMFULÍK**, litomyšlský občan. Oba působili v době 2. svět. války v odboji.

65 let - 7. 1. 1944 zahynul při autonehodě v Londýně **MUDr. Miroslav NOVÁK**, příslušník československého vojska, rodák litomyšlský. Jeho portrét je na jedné z poválečných čsl. známek, vydaných v Londýně.

170 let - V letech 1839 až 1840 bydlela v Litomyšli pozdější spisovatelka **Božena NĚMCOVÁ**. Pobývala zde v mladém věku v dolní části litomyšlského náměstí a odstěhovala se do mostecká Polná na Vysočině.

70 let - V roce 1929 byla **dostavěna budova technické školy** v prostoru nad Smetanovým domem. Nový moderní areál nahradil starou průmyslovou školu na Touloucově náměstí. Dnes je škola sídlem střední a vyšší technické školy s moderním vybavením.

60 let - V roce 1949 vyšla v Augustově tiskárně v Litomyšli **knížka Lucie SOVOVÉ** s názvem "Na podsíní". Kresbami doplnil knihu Josef Matička. Jedenácti povídkami vzpomíná autorka a učitelka (vlastní jméno Františka BENEŠOVÁ), litomyšlská rodačka na město Litomyšl.

Přijďte na Klářin ples!

Léčebna dlouhodobě nemocných „u sv. Kláry“ slaví 80 let své existence. Při této příležitosti pořádá Farní charita Litomyšl Klářin ples.

Ples se uskuteční 16. ledna ve 20.00 hodin v sále Lidového domu. K tanci bude hrát skupina Combo 2. Těšit se můžete i na flamengo v podání Zdenky Žádníkové – Volencové a profesionálního tanečníka, mistra republiky v latinsko-amerických tancích Eduarda Zubáka. Připravena je i bohatá tombola.

Vstupenky si můžete zakoupit od 5. ledna v Informačním centru na Smetanově náměstí. Cena za jednu vstupenku včetně večere a přípitku je 180 korun. Vstupenky k stání pořídíte za 100 korun. Výtěžek z benefiční akce bude použit ve prospěch Léčebny dlouhodobě nemocných Litomyšlské nemocnice, a. s.

NEJRYCHLEJŠÍ INTERNET

jíž od 1. listopadu 2008

**nové výhodnější
tarify** nyní v nabídce
tarify bez limitu FUP

více informací na:
www.bezdrat.net

FORTECH

Nové knižní tituly v Městské knihovně

Mac Bain Ed - Není hluchý jako..., Neugebauer - Pomoc pro Erictál, Chum Jiří - Český betlém, Kejvalová - Amrita vám vzkazuje, Steel - Sestry, Vandenberg - Pevné odhodlání, Utěšilová - Lízín let do nebe, Faqir Fadia - Hřích a zatracení, Hong Ying - Umění milování, Quick - Třetí kruh, Swann - Rubínové vábení, Hrabal - Setkání, Brzákova - Dva světy, King Stephen - Ostrov Duma Key, Kessler Leo - Montyho utajené..., Wallenda - Vojáci od Monte..., Patterson - Nedostatek důkazů, Brunel - Očistné plameny, Cameron - Stín afrického slunce, Wood - Strážkyně tajemství, Patterson - Šestý cíl, Clark Mary - Tvrdohlavá sestřička, Morrell - V pasti, Mac Kinley - Zaslíbená země, Chandler - Výpalné na Noon, Fulghum Robert - Něco z Fulg-

huma II, Christie - Vražda krejčovským..., Gordon Noah - Kataláncé, Cook Robin - Kritický bod, Deaver heft - Rozbité okno, Lindsey - Zkrocená láskou, roklina - Jidášův kmen, Vaňková - Kdo na kamenný trůn, Thomas - Kdyby mě můj otec..., Vondruška - Letopisy královské, Kontová - Matka v koncích, Verner - Objevování starého, Zvěřina - Cesta na Jenisej, Čermáková - Popelka Libuše, Verner - Pyramidy, Keleová - Řeka padající z nebe, Rohál - Když se osud nemazlí, Donutil - Ptejte se mě, na co..., Růžicka - Vyhnanci - akce "Kulak", Fetters - Osudu navzdory, Tolstoj Lev - Vojna a mír, Boštík - Litomyšlsko, Hubička - Hledání čínského draka, Koktavost v ..., Krejzlová - Krok za krokem 1.

Kurzy trénování paměti pro začátečníky i pokročilé

Všichni jsme už zažili nějaký ten výpadek paměti, menší nebo větší „okno“ - nemůžeme si vzpomenout na některé události, telefonní čísla a různá data, hesla, z paměti nám vypadávají jména a názvy. Rozčiluje nás, že každý den něco zapomeneme a naopak stále se vrací něco, co bychom z hlavy raději vymazali. Někdy nás naše paměť překvapí svou rychlostí a jasností, jindy máme pocit, že nestojí za nic a nechá nás na holičkách. Proč tomu tak je, se dozvíte na kurzech trénování paměti pro seniory, které pořádá Městská knihovna v Litomyšli.

21. ledna a pak každou sudou středu bude probíhat kurz pro začátečníky, kde se dozvíte, jak funguje paměť, jaký vliv má na ni náš životní styl, naučíte se základní mnemotechniky a vyzkoušíte si různá koncentrační cvičení.

28. ledna a potom každou lichou středu poběží

kurz pro pokročilé, který je určen těm, kteří absolvovali začátečníky. Prohloubíme znalosti z prvního kurzu, naučíme se používat náročnější mnemotechnické pomůcky a společně se budeme učit kreativnímu přístupu k věci, protože jak říká paní Miloslava Dvořáková: „Kreativita je neocenitelným lékařem srdce, duše i těla seniora. Léčí tím, že naplňuje náš život od rána do večera a nedává prostor černým myšlenkám, souvisejícím s ubýváním především fyzických sil člověka.“

Lekce poběží vždy ve středu od 9.30 hodin v nové zrekonstruovaných prostorách přednáškového sálu Městské knihovny. Cena kurzu je 200,- Kč.

Přihlásit se můžete v čítně Městské knihovny - pondělí, úterý, čtvrtek, pátek od 8.00 do 16.00 hodin, na telefonu 461 612 068 nebo na e-mailové adrese: peknikova@knihovna.litomysl.cz.

Těší se na vás vaše lektorka **Iva Pekníková**

Veřejná studentská konference

Druhý ročník úspěšné konference profesních a osobních aktivit studentů Filozofické fakulty Univerzity Pardubice "Veletrh mladých talentů" se uskuteční dne 18. února v Pardubicích.

Hlavním cílem této konference je vlastní snaha studentů oboru Humanitní studia prezentovat budoucím zaměstnavatelům a odborné veřejnosti (nejen) na Par-

dubicku výsledky své dosavadní práce, výzkumu a studia. Akce se uskuteční v 15.30 hodin v univerzitní aule Arnošta z Pardubic, Studentská 519, Pardubice, v místnostech A3, A4, A5 a A8.

Srděčně zveme širokou veřejnost a přejeme příjemný zážitek.

**Studenti 3. ročníku oboru
Humanitní studia FF Univerzity Pardubice**

Výtvarná Litomyšl 2008: Tvoří mladí i staří

Na vernisáž výstavy Výtvarná Litomyšl 2008, která se konala v pátek 12. prosince v domě U Rytířů, se přišlo podívat několik desítek návštěvníků. Tradiční salon - přehlídku děl litomyšlských umělců, ale i výtvarníků, kteří jsou s Litomyšlí nějakým způsobem svázáni, zahájila ředitelka Městské galerie paní Helena Zemanová. Dvě skladby pro kytaru předvedli žáci ZUŠ Bedřicha Smetany.

Expozice se skládá z téměř šedesáti děl od osmadvaceti autorů, jejichž věkové rozmezí se pohybuje od 17 do 85 let. Oproti minulým letům zde přibýly také nové tváře, studenti restaurátorské školy a mladí Litomyšlané.

Jednou z mladších účastnic letošního výtvarného salonu byla i čtyřicetiletá studentka oboru učitelství výtvarné výchovy pro střední školy a germanistiky Marta Janečková. Ta se malování věnuje soustavně od páté třídy základní školy, kdy začala navštěvovat kurzy na ZUŠ Bedřicha Smetany. Její tvorbu na výstavě představovala tři rozměrná plátna s názvem Cesta. Marta Janečková vítá příležitost vystavovat po boku ostatních litomyšlských umělců. „Nezapře se, že jsem chodila k paní učitelce Horouskové, její tvorba je mi

hodně blízká, také se mi líbí Václav Macháň, i když mám třeba radši jeho starší věci. A samozřejmě paní Víta Morávková a její sochy,“ říká Marta Janečková. Vedení Městské galerie uvažuje o variantě, že by se od příštího ročníku salonu střídali v prostorách domu U Rytířů vždy fotografové s výtvarníky. Výstava je otevřena do 25. ledna.

-ps-

Úspěšný rok Gentlemen singers

Již od ledna 2007 se návštěvníci litomyšlských kulturních pořadů setkávají s vokálním souborem Gentlemen singers. Jeho členové se rekrutují z řad známého chlapeckého sboru Boni pueri. Letos je mohli vidět návštěvníci benefičního koncertu pro litomyšlskou LDN nebo lidé, kteří se přišli v prosinci podívat na výstavu betlémů.

Tento večer sice kvůli nemoci jednoho ze nich zpívalo pouze devět gentlemanů, ale i tak se jednalo o skvělý

hudební zážitek. Pěvecký náročný cyklus 25 evropských koled, které upravil kanadský skladatel, nabídl 25 minut čisté hudby. „S benefiční akcí na podporu LDN nemá naše dnešní návštěva nic společného, plníme zde pouze náš dlouholetý slib sdružení Betlémáři Litomyšlska. Vzhledem k našemu nabitému programu jsme se sem v minulém roce nedostali, ale jelikož jsme to slíbili, držíme slovo, řekli jsme, že tento rok přijedeme určitě,“ řekl po koncertě v kongresovém sále zámku Richard Uhlíř z Gentlemen singers.

Sboristé mají za sebou úspěšný, ale náročný rok. Na přelomu října a listopadu se jim podařilo dosáhnout na mezinárodním pěveckém festivalu Tolosa Choral Contest vynikajícího úspěchu. V kategorii „pěvecké soubory - světská hudba“ obsadili při své první účasti v soutěži 2. místo, a stali se tak nejlepším evropským vokálním souborem ve své skupině (vítězové kategorie byli soutěžící z USA). Jen v prosinci natočili vánoční CD a zazpívali celkem na 16 koncertech v tuzemsku i zahraničí.

„V Litomyšli se nám moc líbí a rádi se sem vracíme, není to poprvé a určitě také ne naposled, co zde zpíváme,“ říká závěrem Richard Uhlíř.

-ps-

Přátelé Bekrasu děkují!

Dechová jedenáctka Bekras je známa od Litomyšle a jejího okolí až po Slovensko. V loňském roce vyhrávala i ve Francii. Potěšila nás také v čase předvánočním - 14. prosince se konal její již třetí vánoční koncert. O adventu v Litomyšli byla téměř každý den nějaká příležitost se pobavit, navštívit výstavu, nějaký koncert nebo se jen na chvíli zastavit a popemýšlet o životě a smyslu vánočních tradic. Dobrou příležitostí k tomu byl i zmíněný koncert v Lidovém domě.

Sál byl zcela zaplněn. Večer moderoval pan profesor Karel Heger z brněnské JAMU. Těm, kteří jej znají z rozhlasu či televize, není styl jeho moderování třeba blíže představovat. Hostem koncertu byl i KoKOS - komorní verze smíšeného pěveckého sboru KOS pedagogické školy, který se právě vrátil z úspěšného koncertního turné po Kanadě. Dalším hostem byl pan Král mladší - syn kapelníka Bekrasu. Výkon, který předvedl za bicími, byl pro většinu posluchačů silným zážitkem.

První polovina koncertu byla ve znamení známých i méně známých dechovkových a koncertních skladeb. Svými trumpetovými sóly se blýskli Petr Čermák a Marcela Kučerová. Zpívala Zuzka Švecová, Radek Kluson a Karel Heger. Druhá část koncertního večera patřila koledám a jinému vánočnímu repertoáru.

V závěru koncertu se jeviště zcela zaplnilo účinkujícími, kteří společně s některými diváky zazpívali koledu Tichá noc...

Jaroslav Jiráček a přátelé Bekrasu

Oznámení podnikatelům a organizacím

Známky na svoz komunálního odpadu pro organizace a podnikatele na rok 2009 se prodávají v kanceláři sběrného dvora v Mařákově ulici (směr Osík, vedle Technických služeb). Zakoupit je lze ve dnech úterý až pátek od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 15.00 hodin. Sběrné nádoby musí být opatřeny známkou do konce ledna 2009, po tomto termínu nebudou sběrné nádoby (popelnice) bez zakoupených známek vyváženy.

LÍKO Svitavy, a. s.

Ochutnejte jídla M. D. Rettigové

Ve dnech 29. ledna až 1. února se uskuteční v restauraci Slunce nabídka jídel dle receptů Magdaleny Dobromily Rettigové.

Přijďte ochutnat menu litomyšlské vlastenky, spisovatelky a výborné kuchařky.

Marie Paříková, Sbor paní a dívek

Společenský ples v Pohodlí

Sbor dobrovolných hasičů Pohodlí vás srdečně zve na společenský ples, který se bude konat v sobotu 17. ledna v sále kulturního domu v Pohodlí. K tanci a poslechu zahraje skupina Golf. Bohatá tombola i občerstvení zajištěno. Přijďte se pobavit.

SDH Pohodlí

Z Kroužku Jihočechů

Schůzky Kroužku Jihočechů se konají v roce 2009 ve dnech: 15. 1., 19. 2., 19. 3., 23. 4., 21. 5., 11. 6., 17. 9., 15. 10., 19. 11. a 17. 12. vždy od 17 hodin v Restauraci Slunce.

Jana Kroulíková

Prodám byt 3+1 v Litomyšli,
ulice U Školek, po celkové rekonstrukci,
v osobním vlastnictví. Tel.: 603 453 794.

Základní škola Litomyšl, Zámecká 496, okres Svitavy
Základní škola Litomyšl, U Školek 1117, okres Svitavy
Základní škola Litomyšl, T.G. Masaryka 1145, okres Svitavy

ZÁPIS

do I. ročníku základní školy

pro školní rok 2009/2010

**v čtvrtek 5. února 2009 od 14 do 16.30 hodin
v přízemí každé školy.**

Zapsány budou děti narozené od 1. 9. 2002 do 31. 8. 2003
Vezměte s sebou rodný list dítěte.

Kortys
Michal Kortys
starosta města

V Litomyšli 5. ledna 2009

Žádosti o dotace na činnost či na akci se přijímají do konce ledna!

Představovat systém žádostí o dotace pro spolky, nadace a sdružení je po mnohaletém fungování téměř zbytečné. Přesto si dovoluujeme upozornit, že se opět blíží termín uzávěrky žádostí. Až do konce ledna mohou zástupci těchto organizací poslat či předat na Město Litomyšl žádost o dotaci na činnost či na konkrétní akci.

Výši konkrétní dotace schvaluje rada města, případně zastupitelstvo města na návrh rady města. Zákon o obcích umožňuje radě zřizovat tzv. poradní orgány

- v tomto případě jsou zřízeny komise kulturní, sportovní a školská. Komise vycházejí při svém rozhodnutí z informací, které musí žadatel o dotaci vyplnit do daného formuláře. V případě dotace na činnost jde například o počet členů spolku, o výši požadovaného příspěvku ve vztahu k celkovému rozpočtu, žadatel popíše činnost spolku apod. Nezapomeňte prosím, že již v minulém roce byly dohody o výpůjčkách změněny na standardní nájemné smlouvy. Tím byly plošně zrušeny skryté nefinan-

ní dotace a části spolků tak stouply provozní náklady. Tyto náklady je však také možné zahrnout do žádosti o příspěvek.

Formuláře žádostí o poskytnutí dotace na rok 2009 na podporu činnosti spolku nebo na podporu konání jednorázové akce jsou k dispozici na podatelně městského úřadu, v informačním centru nebo na www.litomysl.cz. Také pro tento rok jsou stanoveny dvě uzávěrky přijímání žádostí - konec ledna a konec května. Agendu příspěvků kulturním organizacím a spolkům vede odbor kultury a cestovního ruchu (vedoucí ing. Severová) a agendu příspěvků sportovním organizacím odbor školství, sportu a volného času (vedoucí Mgr. Nádvořníková).

-ms-

Kruhový objezd u Dalibora – děkuji!

z dopisů čtenářů

S křižovatkou u Dalibora byl věčný kříž. Chodci přecházející přechod u Penny marketu byli v ohrožení nepřehlednou dopravní situací a rychle jedoucími auty. Někteří automobilisté zahlédli chodce až v poslední chvíli, což si vynutilo prudké brzdění a někdy i drobné havárie. Řidiči jedoucí od Svitav za deště a v zimním období občas nezvládli rychlou jízdu a končili svou pouť ve svodidlech těsně na kraji frekventovaného chodníku. Vyjždění z ulice Nádražní se díky mimořádné nepřehlednosti rovnalo ruské ruletě atd. Jezdím autem po tomto kruhovém objezdu a přecházím ho skoro každý den. Chci se proto podělit se zcela osobním názorem na jeho fungování. Nevím, jestli se tato křižovatka stala kruhovým objezdem bezpečnou, rozhodně se však stala bezpečnější.

Kruhový objezd auta zpomalil, což situaci v těchto místech uklidnilo. Přecházení po výrazném a hlavně osvětleném přechodu pro chodce je dnes daleko bezpečnější právě tak jako vyjždění z postranních ulic Nádražní a Havlíčkova.

Někteří tomuto kruhovému objezdu vytýkají tvorbu kolon. Každodenní zkušenost ukazuje, že se dnes jedná spíše o nárazovou záležitost než o celodenní realitu. Osobně jsem přesvědčen, že kdyby řidiči jezdili ještě před vybudováním kruhového objezdu stanovenou rychlostí 40 km/h, kolony by se občas tvořily též. Příčinou problému spatřuji spíše v existenci samotné rychlostní komunikace v centru města, která ho podnes zatěžuje chaosem a hlukem. Nelze se než těšit na obchvat Litomyšle.

Děkuji za tento počín všem, kterým se tento projekt podařilo navrhnout, prosadit a zrealizovat.

Daniel Smetana

Hotel Aplaus aneb sirotek našel nové rodiče

z dopisů čtenářů

Přestože přípravy s otevřením nového hotelu Aplaus v našem malebném městě v mnohém připomínaly českou komedii „Vrchní, prchni!“, kdy majitelé řešili personální otázky formou „větší bere“, kdy pod příslibem většího platu doslova vyplnili ten nejlepší profesionální personál, tedy číšníky, kuchaře stávajícím hotelovým a restauračním zařízením, musím otevření tohoto hotelu velmi vysoce hodnotit a pochválit. K otevření takového nadstandardního čtyřhvězdičkového hotelu ve městě naší velikosti je v době probíhající ekonomické recese potřeba dílem trochu ješitnosti, dílem trochu bláznovství a vizionářství, dílem správných kontaktů nebo schopností k dosažení na dotace, dílem odvahy a odhodlání riskovat.

Všem nepřejímám, ale hlavně všem, kteří neznají problematiku dotací z EU, bych chtěl jen připomenout, že jedním z velmi důležitých kritérií pro získání dotace, je vytvoření nových pracovních míst a minimálně pětiletá udržitelnost projektu. Pokud dojde k porušení této podmínky v pěti letech, musí se dotace nebo její poměrná část vracet.

Před cca 15 lety jsem vytvořil se svými přáteli projekt „Záchrana kulturních památek komerčním využitím“.

Podstatou projektu bylo skupování zchátralých kul-

turních památek domů a zámečků ve městech, jako je Litomyšl, Znojmo, Kutná Hora, Český Krumlov, Tábor či Olomouc. Následně měly z těchto památek vzniknout čtyři a pět hvězdičkové hotely propojené v hotelový řetězec se zaměřením na zahraniční klientelu a poznávání naší krásné vlasti. V Litomyšli jsme zakoupili čtyři domy a začala přestavba na hotel Pernštejn - podobně tomu bylo i ve dvou dalších městech. Jak šel čas, přišla malá a velká privatizace a s ní tisíce jiných lákavých a lukrativních příležitostí, a tak zájem o tento projekt opadal, až zcela uvadl a investoři postupně prodávali jednotlivé domy. Hotel Pernštejn se jim velmi dlouho nedařilo prodat, především díky tomu, že se o prodej nestarali a měli jiné priority. Hotel mi dokonce nabízel k odkoupení za relativně výhodných podmínek. Neměl jsem ale odvahu provozovat jako solitér tento relativně malý, spíše rodinný hotel, protože jediný ekonomický smysl jsem viděl ve vytvoření hotelového řetězce.

Přeji majitelům mnoho úspěchů v jejich nelehké práci s rozjezdem hotelu Aplaus. Název hotelu, to jediné mě opravdu mrzí a myslím, že by Litomyšl slušel lépe Pernštejn, ohlédneme-li se do minulosti, ale to je mým vedlejším. V každém případě jsem rád, že můj opuštěný sirotek našel své nové rodiče.

Jaromír Odstrčil

Věndy sbíraly úspěchy v soutěži Brána

V sobotu 29. listopadu 2008 se v brněnském kulturním centru Sýpka konalo celorepublikové finále 20. ročníku hudební soutěže BRÁNA 2008. V kategorii skupin do patnácti let zahrála skupina Věndy z Litomyšle (Jana a Iva Věnečkové s Viktorií Dostálovou) své tři vlastní skladby a získala druhé místo. Stejně tak i Jana Věnečková v kategorii sólo obsadila výborné druhé místo. Do Litomyšle tak z Brna putovaly dvě „stříbrné Brány“.

Josef Věneček

Společenská kronika

Slova moudrých: Život se podobá knize. Blázen v ní letmo listuje, moudrý při čtení přemýšlí, poněvadž ví, že ji může číst jen jednou. J. Paul

V obřadní síni byli slavnostně přivítáni noví občané našeho města:

Nela Nezbedová, Alexandra Rubková, Kateřina Hantlová, Dominik Mikulecký, Daniel Večeřa, Matěj Pokorný, Štěpán Hendrych

Své významné životní jubileum v prosinci oslavili někteří naši spoluobčané:

80 let – Marešová Marie
85 let – Vopátková Marie, Lánová Vlasta
90 let – Jouklová Blažena, Balská Helena
91 let – Navrátilová Vlasta
94 let – Motyčková Blažena

Blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví.

V našem městě uzavřeli manželství:

Karel Bělohávek, Litomyšl – Markéta Kovářová, Osík, Petr Ševšík, Letohrad – Lenka Krajčíková, Letohrad
Novomanželům přejeme hodně vzájemného porozumění, spokojenosti a manželské pohody.

Rozloučili jsme se s občany našeho města:

Jaroslavem Kekelym (78 let)
Zdeňkem Kabrhelem (64 let)
Věrou Dubišarovou (68 let)
Miroslavem Součkem (58 let)
Josefou Kalivodovou (65 let)
Zdenkou Mülerovou (78 let)
Boženou Kmoškovou (79 let)
Vzpomínáme.

V. Kučerová SPOZ

Restaurace v Lidovém domě

1. nekuřácká restaurace
v centru Litomyšle

Každý den můžete vyhrát oběd zdarma. Přijďte ochutnat svou výhru!

Obědy podáváme od 11 do 15 hodin

Vyprávění o litomyšlských domech – 25. část

seriál

Dům čp. 89 je posledním na této straně náměstí. Původně byl spojen ještě s jedním domem. Toto seskupení rozdělil v 16. stol. majitel Andreas Pošta, když se rozhodl objekt prodat. Část prodal provazníkovi Řehořovi a část sedlákovi Lorencovi. V roce 1905 koupila dům Osada města Litomyšle s úmyslem částečného odbourání domu a tím rozšíření ulice při vjezdu do náměstí. To se ale nepodařilo realizovat. Roku 1919 byla část oddělena a prodána Družstvu pro postavení živnostenského domu. Pro neshody byl objekt v roce 1926 prodán za 25 000 Kč Občanské záložně. Ta rozhodla, že koupený dům daruje tomu, kdo po zbourání jeho části provede takovou úpravu, která rozšíří podstatně ulici a tím vjezd do náměstí. To se skutečně podařilo realizovat v roce 1927. Dům byl zcela přestavěn a doplněn dvěma novodobými podsíňovými oblouky.

Při jižním vjezdu do náměstí v místech, kde jsou sousední domy čp. 495 a čp. 211, stávala Horní či Německá městská brána, jejíž poslední podoba pocházela z roku 1544. Poněvadž bránila vzrůstajícímu silničnímu provozu, byla roku 1822 zbořena.

Dům čp. 91 je nárožní dvouposchodový s podloubím do východní strany Smetanova náměstí. Písemně je doložen k roku 1494. Z doby renesance jsou zachovány sklepy. Dům byl několikrát přestavován. Vedle ve směru do dnešního Braunerova náměstí stával ještě jeden dům, který roku 1592 koupila Obec Litomyšl. Tento dům byl zpusťlý a Městská rada měla v úmyslu jej zbořit. Tehdejší majitel čp. 91 Jakub Višňovský tvrdil, že úplným odbouráním domu dojde k poškození, ne-li k sesutí jeho domu. Rada mu proto roku 1592 část tohoto stavení i s pivovarem prodala. Ostatek objektu byl zbořen.

Za sedmileté války (1756-1763) přitáhl do Litomyšle následně za pruským králem Fridrichem II. velitel zadního voje Jakub Keith s dvaceti tisíci vojáky. On sám se ubytoval v tomto domě. Když 11. července 1758 následoval ostatní pruské vojsko ve směru k Vysokému Mýtu, vzal s sebou velitel Keith *měšťanostu* Hybnera a manželky čtyř městských úředníků, jako odplatu za to, že vojsko nebylo v Litomyšli náležitě uvítáno, naopak že se představitelé města někde skryli. Jen na přímluvu hraběnky Anny Marie z Bria rozené Koptíkové, u níž v tomto domě Keith bydlel, byla rukojmí na Hlavňově propuštěna za velkého nároku *unesených paní*, jak zaznamenal Jan Praesident (otec P. Germana Praesidenta), který se zabýval historií města do roku 1790 - rukopis je uložen v Regionálním muzeu v Litomyšli.

V domě se narodil 22. ledna 1810 František Augustin Brauner, český liberární politik, zastánce práv venkova, vlastenec a představitel povstání roku 1848. Byl posledním dítětem Ignáce Braunera, Němce pocházejícího z Damníkova u Lanškrouna a Doroty rozené Babtistel, původem Francouzky, ale narozené roku 1776 v Litomyšli. Její otec byl vojenským dodavatelem zbraní Colloredova pěšího pluku. Ignác Brauner byl nájemcem konšelského mlýna a roku 1805 koupil od Alžběty Linnerové dům čp. 91. Když bylo Františku Augustinovi jedenáct let, otec zemřel a o rodinu se musela starat matka Dorota. Po ovdovění si vedla velice statečně při výchově svých šesti dětí. Když roku 1853 v sedmdesáti sedmi letech zemřela, oplakával ji už jen syn František Augustin. Rodiče Františka A. Braunera jsou pochováni na litomyšlském hřbitově.

František A. Brauner studoval na litomyšlském piaristickém gymnáziu. Měl zde vynikající učitele. Historii ho učil vlastenecký kněz German Praesident, fyziku P. Florus Stašek. Největší vliv na něho měl pater Bonifác Buzek, zvaný *litomyšlský Bolzano*, který zde působil v letech 1823-1827. Brauner se na gymnáziu seznámil s A. V. Šemberou z Vysokého Mýta a F. M. Kláčelem z České Třebové, pozdějšími významnými osobnostmi národního hnutí. Když byl Buzek pro přílišné vlastene-

ctví zbaven možnosti vyučovat, Braunerovi zbýval ještě jeden rok k dokončení studia, ale i on odešel z Litomyšle do Prahy, kde filozofii dokončil. Práva pak vystudoval ve Vídni. Rigoróza absolvoval roku 1834 v Olomouci. Po skončení studií se vydal pěšky spolu s přítelem Šedou do Lublaně, kde se setkali s právníkem a budoucím poli-

Dům čp. 91

tikem Antonínem Strobachem a básníkem Karlem Hynkem Máchou. Z Lublaně putovali společně do Terstu a odtud pokračovali lodí do Benátek. Dále cestoval již Brauner sám přes Salzburk a Linec do Českých Budějovic a domů do Litomyšle. Zakrátko odtud šel zase pěšky do Prahy, kde ho lákal probouzející se národní život. Nastoupil zde do práce u advokáta Jana Kaňky. Roku 1838 byl delegován jako městský rada do Falknova (Sokolov), kde ale setrval jen jeden rok a vrátil se zpět do Prahy. V roce 1841 mu Karel Vilém kníže Auersperg nabídl místo správce a justiciála na panství ve Vlašimi. Brauner místo přijal a vzal si k sobě i svou maminku. Právě zde měl mladý právník příležitost důkladně se seznámit s agrární politikou a s problémy poddanství. Po návratu do Prahy se v revolučním roce 1848 stal členem Národního výboru. Po neúspěchu revoluce byl i on vládou pronásledován. Kolem roku 1850 se Brauner pustil do rozsáhlé přestavby litomyšlského domu, takže často do Litomyšle dojížděl.

Brauner býval i poslancem říšského sněmu ve Vídni, kde hrál významnou roli. V březnu 1861 se konaly volby do zemského sněmu. Vlastenecká Polička chtěla doktora Braunera za poslance, bohužel v Litomyšli protěžovali místního soudce Ferdinanda Hrušku, a tak národní kandidát doktor Brauner musel tomuto nátlaku ustoupit a za Litomyšl - Poličku byl zvolen Hruška, který se pak přidal na stranu německých poslanců. Hruška rok nato zemřel.

Když roku 1866 bylo jasné, že válka mezi Rakouskem a Pruskem je jistá, bylo na základě císařského rozhodnutí ze dne 22. května určeno převézt české korunační klenoty z Prahy do Vídně, byl tímto pověřen F.A. Brauner. Ten bez nutných bezpečnostních opatření dopravil korunační klenoty do Vídně a v noci z 23. na 24. května je předal státním úředníkům. Korunační klenoty byly vráceny do Prahy koncem srpna roku 1867.

Roku 1870 byl Brauner zvolen za pražského starostu, nebyl však potvrzen císařem. Stejně tak nebyl potvrzen při volbě za starostu Smíchova.

Alois Jirásek ve svých Pamětech píše: *Seznámil jsem se s drem Františkem Braunerem, který tuším v létě r. 1878 přijel do Litomyšle a zastavil se večer v Besedě. Byl jsem mu představen. Slovně obhájce našeho státního práva rozhovořil se o litomyšlském gymnáziu, jak bývalo za jeho mladých let, a pak nevím, jak se hovor otočil, smluvili jsme se, že přijde nazejtří na radnici s dcerou, abych jim ukázal litomyšlský graduál s miniaturami Ormyse z Lindperka. A tak se stalo. Dr. Brauner přišel se slečnou Zdeňkou, kterou malby starého českého mistra patrně zajímaly. To byla myslím poslední návštěva Dra Braunera v jeho rodišti.*

Při svých dřívějších poměrně častých návštěvách Litomyšle brávala rodina Braunerova někdy s sebou i Zdeňku Havlíčkovou, dceru Karla Havlíčka Borovského. Zdeňka Havlíčková v Litomyšli navštívila svou bývalou spolužačku ze soukromého školského ústavu

paní Svobodové v Praze, Marii Podhajskou, která tehdy bydlela v pražském mlýně (Markově). Dochovala se snad část korespondence mezi oběma spolužačkami. Zdeňka Havlíčková měla ve Vysokém Mýtě svého snoubence, syna bývalého sládky městského pivovaru Antonína Svobodu. Tomu Zdeňka před svou smrtí věnovala svůj klavír, který později zachránil ředitel vysokomýtského muzea V. V. Škorpil pro Havlíčkovu muzeum v Německém (Havlíčkově) Brodě.

Dr. Brauner se oženil s Augustou Neumannovou, jemnou kultivovanou ženou a dobrou amatérskou malířkou. Měli čtyři děti. Starší syn Vladimír se stal advokátem, mladší Bohuslav (1855-1935) byl vynikajícím chemikem, studoval na univerzitě v Heidelbergu a v Praze. Tehdy uveřejnil práci *O atomech a mocenství některých prvků, jakož i o pravidlech v číslech atomových*. V 80. letech 19. stol. předpověděl existenci izotopů. Byl autorem zhruba sto sedmdesáti významných vědeckých publikací. Dcera Anna se provdala za francouzského spisovatele Elemira Bourgesa a žila v Paříži. Dcera Zdeňka (1858-1934), česká malířka a vynikající grafička, studovala v Paříži. Byla ovlivněna francouzským malířem Corotem. Jako jedna z prvních vytvořila řadu leptů s tematikou staré Prahy a významně se podílela na knižní grafice.

Sám doktor Brauner publikoval mnoho novinářských článků, kdy přispíval do *Bohemie*, *Národních listů*, *Národa* a *Pokroku*. Vydal řadu samostatných spisů např. *O robotě a vykoupení roboty* (1848), *Úvahy o stěhování Čechů na Rus* (1868). Nejcennější jeho spisy se týkají života na venkově. Mnohá svá díla vydával i německy. Spis nazvaný *Poměry českého rolnictva* chtěl vydat v Čechách. Nedostal však od cenzurního referenta povolení. Zaslal proto spis vídeňské cenzuře, která spis bez překážek schválila a kniha vyšla ve Vídni. A právě o této knize a událostech spojených s vydáním napsal obsáhlý referát Karel Havlíček Borovský v *Pražských novinách*. Braunerův pražský byt se stal střediskem národní a vlastenecké inteligence. Dr. Brauner zemřel 21. června 1880 v Rostokách u Prahy u své dcery Zdeňky.

Na jeho rodném domě v Litomyšli byla roku 1882 odhalena pamětní deska s nápisem: *Kdo chce vlasti vděk si získat, přízeň doby nehldej*. Bylo to heslo samostatného doktora Braunera, našeho vynikajícího právníka, řečníka a politika, který neváhal říkat každému pravdu do očí. Neušetřil ani osoby nejvýše postavené.

Připravuje **Alena Randáková**

Pokračuje střídání škol v počtu zapsaných tříd

Letošní zápis do 1.ročníků byl naplánován na 5.února 2009, od 14.00 do 16.30. Vzhledem k pokračující koordinaci v přijímání dětí u obou škol, které stojí v bezprostředním sousedství, připomínáme následující. Pro příští školní rok zapisí ZŠ U Školek jednu třídu (do 26 žáků), ZŠ T.G.Masaryka dvě třídy (do 52 žáků).

Daniel Janata, ředitel ZŠ U Školek
Pavel Jirsa, ředitel ZŠ T. G. Masaryka

Taneční škola AMOR zahájí nově

**KURZ
ORIENTÁLNÍHO
TANCE**

v pátek 9.ledna 2009

v 18.30 hod v tanečním sále ZUŠ (Tunel) v Litomyšli

Blíže informace a přihlášky na tel. 728 684 634,
e-mail: A. Moravkova@quick.cz
www.amor-orient.com

Chyběl jen sníh

z dopisů čtenářů

Malé děti dokáží člověka vždy potěšit. I když někdy zazlobí, umí to rodičům i prarodičům vždy vynahradit. Zvláště pak to platí u těch nejmenších v době předvánoční. V adventním čase zněly Litomyšl i jejím okolím koledy na každém kroku. Blíží se svátky také předznamenávalo velké množství pohádek a vánočních programů - nejen televizních.

Stranou nezůstaly ani děti z třetí mateřské školy Lidická. Ty pod vedením paní ředitelky Stánie Kusé a učitelky Lopaurové připravily milou vánoční besídku. O první část programu, která se konala u vánočního

stromku před školou, byl nečekaný zájem. Do „přírodního amfiteátru“ se přišlo na své ratolesti podívat asi 150 lidí. Mezi přihlížejícími byli jak rodiče a prarodiče,

tak i ostatní Litomyšlané. Besídku svou návštěvou poctili i poslanec PSČR pan Pavel Severa či starosta Litomyšle Michal Kortyš.

Všechny přivítala paní ředitelka a mluvené slovo s adventními texty bylo vystřídáno zpěvem koled. Absolventky této mateřské školy, sestry Kladivovy, zahrály na housle a flétnu, pak následovalo slavnostní rozsvícení vánočního stromku. Kuchařky a uklízečky naplekly perníčky, které před školkou nabízelý lidem. Druhá část programu proběhla v prostorách školky. Zde si návštěvníci mohli prohlédnout ruční a výtvarné práce dětí, ale i betlém, který by mohl být vystaven i na velké betlémské výstavě v zámeckém pivovaru. Byl to milý a hezký podvečer! Velký dík patří všem z 3. MŠ Lidická, kteří se na této besídce podíleli.

Ďekují rodiče, prarodiče a **Jaroslav Jiráček**

Foto Libor Ludvíček

Koledování v Lidovém domě

z dopisů čtenářů

Priznivci alternativní muziky si v poslední adventní neděli přišli na své. V Lidovém domě vystoupilo první na prkna hudební seskupení říkající si Notytaky a přítomnému obecenstvu naladilo pohodovou vánoční tóninu.

Program byl rozčleněn do dvou částí, z nichž první patřila čistě autorské tvorbě, druhá pak zahrnovala klasické koledy v úpravě „na tisícero způsobů, však pokaždé jinak“. Originální, svěží a vtipné pojetí vytvořilo v takřka zaplněném Lidovém domě atmosféru, se kterou se posluchač v dnešní době málokde setká.

Hlavními přednostmi této začínající kapely (funguje

teprve deset týdnů) je mládí, kreativita a především chuť do svobodné tvorby.

A toto slovní spojení - svobodná tvorba - bych rád zdůraznil. Poněvadž v současnosti je pramálo lidí (obzvláště v hudebním světě), kteří mají odvahu jít proti proudu a mezi všudypřítomnou komercí a křečovitostí si šlapat svou vlastní cestu. Tito mladí nadšenci se baví tím, co mají rádi, a umí svou radost předávat dál. A právě takovým muzikantům ze srdce fandím, právě na vystoupení takových muzikantů stojí za to jít. Já osobně jsem již dlouho nebyl na koncertě amatérské kapely, který by mě alespoň přiblížil měrou tak pocitově obohatil.

Notytaky vystupují v sestavě: Petr Jiříček (klávesy, zpěv), Lukáš Rothschein (el. kytara, zpěv), Jiří Skalíc-

ký (kytara, zpěv), Tomáš Hrubeš (bicí), Jáchym Janypka (basa) a Ondřej Jiskra (pozoun, zpěv).

Josef Vajrauch

Předali obrazy pro nemocnici, pracují na stavbě koncertního sálu

Hned dva vánoční koncerty pořádala v prosinci ZUŠ Bedřicha Smetany. Vedení školy se k tomuto kroku odhodlalo proto, aby své umění mohli předvést všichni žáci, kteří v adventním čase poctivě pilovali koledy a jiný vánoční repertoár. Na prvním večeru 11. prosince v kapitulním kostele Povýšení sv. Kříže dominoval dětský pěvecký sbor. Druhý koncert, který se konal 16. prosince v kongresovém sále zámku, představil i nástroje, které nejsou pro tento čas v našich končinách zrovna typické, např. akordeon. Oba večery se těšily obrovskému zájmu publika. V kapitulním kostele dokonce řada lidí sledovala výkony malých muzikantů vestoje.

Na druhém z koncertů převzal ředitel nemocnice Libor Vylíčil obrazy, které namalovali žáci ZUŠ pro oddělení ortopedie. Spolupráce mezi ZUŠ a nemocnicí funguje již po tři roky. Žáci školy svými výtvarnými díly umožňují plnit projekty poloprávných chodeb „nového“ nemocničního monobloku. Nápad se před lety zrodil v hlavě ředitele ZUŠ Radomila Kašpara, který těsně po otevření navštívil nové nemocniční prostory a roz-

hodl se přispět ke zprjemnění jejich prostředí. „Tenkrát jsme se s ředitelem nemocnice domluvili, že naši žáci zkusí něco namalovat a nemocnice zaplatí materiál,“ vysvětluje Radomil Kašpar. Vzhledem k tomu, že některá díla na stěnách nemocnice jsou umělecky velice kvalitní, musel její ředitel Libor Vylíčil odpovídat i na dotazy typu: Jaké akademiky jste oslovili? Ty nejlepší z obrazů údajně dokonce zabrali sami lékaři na své inspekční pokoje. „Když jsme v loňském roce měli setkání s vedením nemocnice, kterého se účastnily i děti, věděl jsem, že to má smysl. Děti viděly, že svými obrazy udělaly radost, a tak jsme tu radost chtěli dát také dnes, na Vánoce,“ uvedl Radomil Kašpar.

Uplynulý rok na ZUŠ hodnotí její ředitel jako úspěšný. Kromě výkonů jednotlivých žáků všech oborů jej potěšilo hlavně to, že se podařilo najít náhradu za sborníky dětského sboru, která odešla na mateřskou. „Myslím si, že přerod, kdy sbor převzala paní Kratochvílová, dopadl velmi dobře,“ řekl Radomil Kašpar. Za výraznou pomoc považuje sponzorské dary od firmy Story design, manželů Janeckých a doktorky Rothscheinové, které pomohly obléct dětský pěvecký sbor. V letošním roce pravděpodobně čeká budovu ZUŠ velká změna. Projekt půdní vestavby, jehož přípravné práce zaměstnávaly vedení školy po celou druhou polovinu loňského roku, by mohl spatřit světlo světa již v roce 2009. Koncertní sál, který je v půdních prostorách naprojektován, má kapacitu 100 - 120 lidí. Přibýt by měly i další učebny.

ZUŠ Bedřicha Smetany vyučuje ve dvou objektech, obě budovy jsou však vytíženy. „Dnes k nám chodí 620 dětí, jsme největší škola ve městě,“ konstatuje Radomil Kašpar. Projekt půdní vestavby přejde cca na 8 milionů. Vedení školy zatím nemá pohromadě potřebné finanční prostředky. V současnosti probíhají jednání s ministerstvem financí.

-ps-

Na vánočním koncertě ZUŠ B. Smetany předali obrazy malých výtvarníků pro litomyšlskou ortopedii

Rozpis služeb stomatologie

(soboty, neděle, svátky 8 - 11 hodin)

31. ledna - 1. února - MUDr. Hebltová V.L.
Sloupnice 188, tel.: 465 549 236

7. - 8. února - MUDr. Joukl Jan
Litomyšl, Mariánská 1137, tel.: 461 615 402

14. - 15. února - MUDr. Kašparová Leona
Polička, Janáčkova 523, tel: 775 724 524

Prodám nebo dlouhodobě pronajmu garáž

v lokalitě Cihelna - Litomyšl. Tel. 732 937 977.

Billard Centrum Litomyšl

kulečnicková herna v Lidovém domě

Jsmo tu pro vás:

Po - Čt:
17.00 - 24.00

Pá:
14.30 - 01.00

So, Ne:
14.00 - 01.00

50% sleva
na kulečník
po celý leden

www.bclit.org

Žáci ZŠ Zámecká se seznamovali s kulturami etnických menšin

Nezvykle rušno bylo 10. prosince v Základní škole Zámecká. Uskutečnil se zde projekt „Žijeme společně“, jejíž škola pořádala v rámci multikulturní výchovy. Právě multikulturní výchova je jedním z tzv. průřezových témat, které základním školám ukládá Rámcový vzdělávací program. Ten v nedávné době zcela nahradil tzv. osnovy.

Žáci měli jedinečnou příležitost poznat zvyky národnosti a etnik nejvíce zastoupených v České republice. „Protože i v naší škole máme děti různých národností, zaměřili jsme se na národnost slovenskou, vietnamskou, čínskou, ukrajinskou, moldavskou a romskou,“ uvedla hlavní koordinátorka projektu, učitelka Marie Štětková.

Děti z různých tříd stupně prvního se nejprve ve smíšených skupinách věnovaly vždy pouze jedné národnosti. Poznatky soustředily do jednoho „domu“, ten přinesly do svých třídních kolektivů a vyprávěly spolužákům o jeho obyvatelích. Výstupem celého projektového dne byla pro tyto třídy papírová vesnice, která ozdobila učebny a zůstala v nich k dalšímu studijnímu využití. Kostru projektu druhého stupně tvořil fiktivní činžovní dům, jehož byty obývají různé národnosti a etnika. V podkroví žijí Češi, kteří se snaží být ke svým sousedům tolerantní a respektovat jejich zvyky, tradice a odlišnosti.

V první části vedli učitelé společně s pozvanými lektory a zástupci jednotlivých etnik dvouhodinové dílny s různým zaměřením pro smíšené skupiny žáků. Romské etnikum tento den ve škole zastupoval známý nevidomý hudebník Mario Bihari (na snímku), který ve své dílně učil hrát kapelu složenou ze starších žáků tradiční romský čardáš. „Podobné akce děláme s kolegou Františkem Bikárem v rámci projektu Romano suno, což je soutěž pro romské děti. S hudebním workshopem chodíme po základních školách v celé

republiky, není to pro nás tedy nic nového,“ říká Bihari, podle kterého se děti s romskou hudbou příliš často nesetkávají. Význam takovýchto akcí vidí hudebník právě v propagaci romské kultury, o které, jak říká, děti nevědí skoro nic. Vnímání Romů ze strany majorit se podle Maria Bihariho pomalu zlepšuje. Důležitými faktory jsou podle něj zejména vzdělání, tolerance i způsob přístupu k minoritě. Za hlavní příčinu rasismu ve společnosti považuje Mario Bihari lidskou hloupost a s ní související neschopnost tolerance. Jako další důvod pak uvádí nedostatek informací o Romech samotných – až již v médiích nebo třeba i ve školách. O tradiční národní jídla opřela svou prezentaci Slovenka Eva Kucharová. Pod jejím vedením vařily děti brynzové halušky. Mnohé z nich jedly toto jídlo poprvé v životě. A že jim chutnalo! Zajímavé je, že většina přítomných žáků sedmých tříd tuto sousední zemi ještě nikdy nenavštívila. Prostřednictvím lektorky, ale i za pomoci tištěných průvodců se žáci seznámili s historií Slovenska, jeho přírodními krásami a pamětihodnostmi. O další gastronomický zážitek se postaraly lektorky z Agentury rozvojové a humanitární pomoci

v Olomouci. Pro dílny o Číňanech a Vietnamcích připravily typické asijské nudle a učily je děti jíst pomocí hůlek. Nechyběly ani ukázky tradičních pohádek, horoskopů, zvyků či písma obou národů.

Do role odborníka na moldavskou národnost se tento den dostal Moldavan Ion Ruso, který se jako dělník na podzim podílel na rekonstrukci školy. Tento muž musel čelit palbě otázek, které se týkaly realití zeměpisných, historických a politických, ale i životní úrovně obyvatel Moldávie.

O ukrajinské historii a kultuře povyprávěl dětem Fedir Khalak z města Iršava na Ukrajině. „Velmi podnětná pro mě byla diskuze s dětmi, které zajímala nejen historie mé země, ale také to, jak se tam lidem žije. Jeden chlapec se mě dokonce zeptal, jaká je na Ukrajině situace v oblasti drog. Mysím, že akce tohoto typu jsou pro děti velmi zajímavé a rozšiřují jejich obzory,“ uvedl Khalak.

Vedení školy k účasti na projektu pozvalo i zástupce cizinecké policie. Pan Hock vysvětloval žákům zákoněné normy, které platí pro cizince na našem území, ale i pro občany naší země např. v případě, že vstoupí s cizincem do manželského svazku. Součástí občanské výchovy a výchovy k občanství je totiž také budování základů právního vědomí žáků a v 9. ročníku vstupní znalost zákonů naší země.

„Jsem přesvědčena, že je nutné věštěvat dětem, zvláště těm menším, v rámci povinné školní docházky základní pravidla tolerance a vztahu k menšinám, se kterými se čím dál častěji a ve větší míře kolem sebe setkáváme. Předsudky, které si děti přinášejí do života ze svých rodin, je někdy třeba trošičku poopravit a především musíme děti naučit vytvářet si vlastní názor na základě jejich osobních poznatků,“ říká závěrem paní učitelka Marie Štětková.

Text a foto Prokop Souček

Zahradnická škola: dozvuky vánoční floristické výstavy, nové unikátní specializace

Již tradiční Mezinárodní výstava vánočních vazeb a floristiky se konala 18. a 19. prosince v prostorách střední zahradnické školy. Vedle klasických květinových vazeb mohli návštěvníci vidět i celou řadu děl, vytvořenou moderními způsoby.

Kromě té litomyšlské vystavovaly své práce také zahradnické školy ze Slovenska, Polska, Itálie a Francie. Své zastoupení zde měly v letošním roce poprvé zahradnické školy z Japonska, Nizozemska a Ukrajiny. Právě ukrajinská škola se do Litomyšle dostala prostřednictvím partnerské školy z polského Ostreszowa. Stalo se již totiž pravidlem, že každý z partnerů pozve další partnerskou školu z jiného státu. „Příští rok chtějí Francouzi přivést i školu z Mauretánie, zaměřenou na zahradnictví a zemědělství,“ prozrazuje zlatý hřeb příštího adventu ředitel školy Ivo Jiránek.

S partnerskými školami udržují „litomyšlská zahradníci“ čilé styky. Do roka pořádají několik desítek akcí, od floristických výstav až po výměnné pobyty, tematicky zaměřené zájezdy nebo třítydenní studentské praxe v zahraničí. „To se týká i italské školy, která je více zaměřena na ekologii, botaniku. Škola je přímo v horách, jedná se o jednu z nejvýše položených škol v Itálii. Je to malíčká škola - mají asi 150 žáků. Velmi se mi líbí prostředí, mají tam vinice, ovocný sad a hned vedle vidíte 3000 m vysoké alpské vrcholy - v nížině pak rostou kamelie a palmy - tzn. že teplota klesá maximálně k nule,“ přibližuje Ivo Jiránek.

Právě studenti z italského Istituto Tecnico Agrario Crodo přivezli své produkty na vernisáž výstavy. Návštěvníci mohli ochutnat mj. pivo, které v rámci

studia vaří. Jeho výrobu popsal učitel Stefano Costa: „Samotné vaření piva trvá jeden den. Najednou jsme schopni vyrobit 30 litrů. Následuje třítydenní období fermentace, a pak už se pivo stáčí do lahví. Poté se musí zase čekat, tentokrát jeden měsíc, po jeho uplynutí je už pivo dobré.“ Ke škole patří také již zmíněný malý vinohrad, z jehož hroznů studenti lisují kvalitní červené i bílé víno. Vyrábějí také vinný ocet a sýry. Mimoto spolupracují i na výrobě speciálního sýra, který měli možnost ochutnat návštěvníci vernisáže. Sýr vyrábí farmář v horách ve výšce 2000 m a jeho zvláštností je to, že je produkován pouze po dva letní měsíce v roce.

Výstava je jedinečnou prezentací školy, a to nejen před širokou veřejností, ale také před rodiči a zájemci o studium. „Je to také znát na počtu přihlášených dětí. Když jsme začínali, byli jsme nejmenší zahradnická škola v republice. V současné době jsme největ-

ší zahradnickou školou v republice - mám na mysli čistě zahradnické obory,“ říká Ivo Jiránek.

V letošním roce si litomyšlská škola připsala další primát. Chystají se zde totiž otevřít hned dvě nové specializace. První z nich je zaměřena na rybníkářství a rybářství. „Bude se jednat nejen o chov ryb, ale třeba také o začleňování rybníků do krajiny, vodní rostliny, chřáněná zvířata, vodní živočichy, pobřežní porosty atp. Druhá specializace je unikátní a myslím si, že ji prakticky žádná škola v republice nemá - je to chov exotických zvířat a pěstování exotických rostlin. Třídou chceme otevřít příští rok a počítám, že budeme stahovat zájemce z celé republiky,“ uvedl Ivo Jiránek.

Škola má kapacitu 436 studentů a v současnosti je zcela zaplněna. Ivo Jiránek však počítá s tím, že do budoucna ubude řádově 30-40% žáků. Stejně jako ostatní ředitelé středních škol se totiž obává nových podmínek pro přijímací řízení, které upravuje novela školského zákona. Jako důvod uvádí, že všechny změny ještě ani nejsou odsouhlaseny a zdaleka neodstraňují všechny chyby dosavadní právní úpravy. „Hlavní problém je, že spousta žáků se v prvním kole vůbec nedostane na žádnou školu - odhaduji že 30-50%. Ve druhém kole se ten problém ještě umocní, protože rodiče své děti nebudou posílat už jen na tři školy, ale třeba na pět nebo na deset škol. Čekám, že se přijímací řízení protáhne na tři, čtyři až pět měsíců,“ odhaduje Ivo Jiránek.

V tomto roce chystají litomyšlská zahradnická společně se Zahradnickou fakultou z moravské Lednice výstavu k festivalu Smetanova Litomyšl.

Text a foto Prokop Souček

Rozhovor s ředitelem VOŠ a SPgŠ Stanislavem Leníčkem

Ani v samém závěru roku nepolevilo pracovní úsilí ředitele pedagogické školy Stanislava Leníčka, proto jsme mu museli položit několik otázek, jak se říká, za pochodu.

V čele školy stojíte již patnáct roků. Není pro vás tato funkce již pouhou rutinou, lítoval jste někdy svého rozhodnutí?

Každý rok je něco nového k učení, takže o stereotypu se nedá mluvit. To je však stav, který mně vyhovuje a baví. Pravda však je, že kdybych věděl, co vše bude funkce ředitele školy obnášet, nešel bych do toho. Tato slova ale asi s odstupem času říká každý manažer ve vedoucí funkci. To, co lidé vidí a vnímají, je totiž pouhou špičkou ledovce, většina práce je pak obrovská zodpovědnost a úsilí, které nelze nechat před prahem vlastního domu a říci si, že teď vypnu a na starosti zapomenou.

Litomyšlská škola si v uplynulých letech získala bezesporu vynikající renomé, zůstáváte stále věrni této zavazující pověsti?

Pozice školy je stále výborná. Do jisté míry se opakují problémy s nejasnou transformací vyšších odborných škol. Samotné ministerstvo školství si neví rady co s tímto stupněm vzdělávání. Celá transformace pak závisí také na tom, kdo by se stal zřizovatelem jednotlivých vyšších odborných škol, zda by to měl být stávající zřizovatel, což jsou kraje, či jiný subjekt. Krajům se však do zřizovatelské funkce profesní školy, jejíž absolventi by získávali titul bakalář, přičemž by však

zároveň bylo nutno zvlášť vyčlenit střední školy, příliš nechce.

Vraťte se tedy k těm povzbuzujícím, a jak jste řekl, také zavazujícím momentům letošního roku.

Výčet by byl poměrně dlouhý. Opět jsme pořádali celostátní setkání ředitelek mateřských škol, naše studentky se zúčastnily konference na téma lidská práva, kde v angličtině prezentovaly problematiku související zejména s dětskými právy, škola se také na výbornou zhostila pořadatelské role Hudebního festivalu pedagogických škol. Úspěch byl tak velký, že jsme se zavázali tuto pořadatelskou roli sehrát i v roce nadcházejícím. A výčet by nebyl pochopitelně úplný, kdybych se nezmínil o Pěveckém sboru KOS. Jeho členové se v závěru roku prezentovali v kanadském Calgary.

To byl určitě významný moment nejenom pro jednotlivé zpěváky, sbormistra Milana Motla, ale i pro pedagogickou školu, která sbor významně podporuje.

Samozřejmě. Všude, kde Kosáci vystupovali, sklídili velký ohlas. Mě jako ředitele potěšil mimo jiné i ten fakt, že studenti byli chváleni za svoji slušnost a dobré chování. Vedle kvalitativního posunu sboru, který zraje skutečně jako víno, je právě tato pochvala dokladem toho, že se škola snaží působit na své studenty nejenom po profesní stránce, aby byli dobře připraveni na výkon svého povolání, ale aby to byli mladí lidé s určitým morálním kreditem.

Zuzana Fruniová

Autoservis Novák Prodej, servis, náhradní díly

- Odtahová služba
- Opravy osobních a užitkových automobilů
- Prodej náhradních dílů – doplňků - pneu, allu kola, autoalarmy, couvací systémy
- Prodej originálních dílů TOYOTA nových i použitých
- Příprava a provedení STK
- Veškeré servisní práce - včetně opravy bouraných vozů
- Prodej a dovoz vozů
- Diagnostika řídicích jednotek
- Specializace TOYOTA

tel. 608 708 029, 777 080 936
tel., fax: 461 618 640
mail: toyotanovak@lit.cz
web: www.toyotanovak.wbs.cz

Slavnost Slabikáře

Ve čtvrtek 27. listopadu se přízemí naší školy proměnilo v písmenkové království. Královna Abecedka a král, který zapomněl své jméno, přivítali prvníčky a jejich rodiče na velkolepé slavnosti Slabikáře.

Kdo poví králi jeho jméno, vyslouží si nejcennější dar písmenkového království. Kdo by takový vzácný dar nechtěl? Proto se hned po veselém vystoupení děti rozutekly do čtyř královských komnat, kde pátraly po jménu zapomnětlivého krále. Královna jim dala na cestu důležitého průvodce a dovolila jim vzít s sebou i pomocníky.

V každé královské komnatě museli všichni splnit nelehké úkoly a vysloužit si písmenka, z kterých sestaví královo jméno. Po cestě se mohli občerstvit a pochutnat si na dobrotách, které jim připravily jejich maminky a babičky, tímto jim moc děkujeme.

To bylo radosti, když se konečně jméno krále objevilo. Každý hned spěchal pro nejcennější dar království k samotnému králi. Jaký že to dar? No přece Slabikář ... a tak děti od krále Slabikáře a královny Abecedy

dostaly nejcennější dar písmenkového království, klíč ke čtení. Čeká je spousta krásných pohádek a příběhů a my jim přejeme, ať se jim v písmenkovém království líbí a daří.

**král Slabikář a královna Abeceda
(učitelky I. stupně III. ZŠ Litomyšl)**

Realitní a znalecká kancelář
CONSULT VK Litomyšl, s. r. o.

Litomyšl, Smetanovo nám. 120
tel: 461 612 670-1, 728 080 947
e-mail: reality@consultvk.cz
www.consultvk.cz

VÝBĚR PRO LITOMYŠL:

■ **pronájem bytu 2+1** (96 m²) s garáž. stáním, III. NP v centru města. Kuchyň s novou kuch. linkou, 2 pokoje, chodba, spíž, koupelna, WC. Vlastní plyn. kotel. Č. 8077. Cena: 8 000,- Kč/měsíc

■ **pronájem nadstand. bytu 5+1** (cca 150 m²) na hl. náměstí. Kuch. linka se spotřebiči, jídelna s nábytkem, vest. skříň, krb, kamna, plov. podlahy, velká terasa. Č. 8085. Cena: 20 000,- Kč/měsíc

■ **pronájem vily 6+1** blízko centra. Dvougaráž, 2 sklepy, prostory, zahrada, hřiště. Pronájem se současným zařízením. Vhodné na bydlení, podnikání. Č. 8094. Cena: dohodou

■ **prodej měšťan. domu** na náměstí. Dům rozdělen na před. a zad. část+dvorek. Prodejna cca 180 m², nebyt. prostory 158 a 45 m², 9 bytů, 3 garáže. Částečně pronajato, udržované, zachovalý stav. Žádána lokalita. Č. 8075. Cena: info v kanceláři

■ **prodej půd. vestavby 4+1** ve IV. NP blízko centra. Koupelna s WC, lodžie, kuch. linka, vest. skříň, plyn. kotel, dveře masiv-dub, stoupačky a odpady nové, dům zateplený. Prostorný, klidná lokalita. Č. 8083. Cena: 2 450 000,- Kč

■ **prodej zděného bytu 3+1+jídelna** (90 m²), III. NP. OV. Kuch. kout, jídelna, 3 pokoje, koupelna, WC, komora, lodžie, skřípek. Kuch. linka, plyn. sporák digestoř s odtahem ven, plyn. kotel. Klidná lokalita, zeleň. Č. 8092. Cena: 1 750 000,- Kč

■ **prodej rod. vily s možností podnikání** v klid. části města. Klubovna, sál (59 m²), kuchyňka, byt 3+kk se zázemím, v podkrovní 3 pokoje, půda. ÚT plyn., plast. okna, bezbar. přístup, garáž. St. p. 182 a zahrada 751 m². Č. 8069. Cena: info v kanceláři

■ **pronájem repr. byt. prostor** (170 m²) ve III. NP v hist. části města. Byt po rekonstrukci, zimní zahrada, plyn. kotel. Vhodné pro repr. prostory firmy s možností ubytování, obchod. zastoupení. Č. 8063. Cena: 15 000,- Kč/měs.

■ **prodej RD s bytem 4+1** (1 pokoj v podkrovní), soc. zařízením a sklepem. Vodovod, el., plyn. ÚT, žumpa. Garáž, zůstane zařízení kuchyně. Úvolnění v 06/2009. Č. 8099. Cena: dohodou

■ **pronájem neb. prostor v přízemí** (90 m²), a ve II. NP (54 m²) v centru. II. NP po rekonstrukci, 2 místnosti, sprch. kout, kuch. kout, WC, plyn. kotel. Vhodné pro výrobu, sklad, kancelář, byt nebo provozovnu s bydlením. Č. 7077. Cena: dohodou

■ **pronájem RŘD o velikosti 3+1** v okraj. části města. Kuchyň s kuch. linkou, 3 pokoje, soc. zázemí, šatna, sklepy, kryté garáž. stání, zahrada. Č. 8107. Cena: 10 000,- Kč/měsíc

TRŽEK - prodej RD se 2 byty 2+1. Terasa, garáž pro 2 auta, půda s možností vestavby. Vodovod, el., žumpa, ÚT na pevná paliva. Pozemky 2551 m². Č. 8106. Cena: 1 938 000,- Kč

V případě, že nás oslovíte s nabídkou nemovitosti:

- stanovíme optimální cenu Vaší nemovitosti
- zajistíme nabídku na 10 internet. serverech
- zajistíme Vám kompletní realitní servis včetně obstarání úvěru a pojištění.

Naši kompletní nabídku najdete na
www.consultvk.cz

FARMA DRAHOŠ, Dolní Újezd
nabízí prodej

**jablek 10 Kč/kg,
brambor 7 Kč/kg,
cibule 8 Kč/kg.**

Vše z vlastní produkce.
Informace na tel. číslo
607 607 632.

Jsi mladý? Máš dobrý nápad? My podpoříme realizaci

Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a společnost Nokia ve spolupráci s regionálním partnerem Občanským sdružením Altus vyhlásí 28.1.2009 osmý ročník dobrovolnického programu Make a Connection – Připoj se.

Pokud ti je 16 – 26 let a máš alespoň čtyři stejně staré kamarády, tak můžeš získat finanční podporu až do výše 50 tisíc korun. Za ně můžeš realizovat jakýkoliv veřejně prospěšný projekt. Je úplně jedno, jestli to budou benefiční koncerty, opravy památek, organizování tábora, ochrana přírody nebo práce s hendikepovanými. Hlavní podmínkou je však dobrovolná práce, smysluplnost projektu a jeho využitelnost pro okolí, nikoliv jen pro členy týmu.

A navíc, pokud bude projekt tvého týmu podpořen, tak pro jednoho zástupce z týmu budou zorganizována několikadenní zážitková školení. Na nich získá základní informace z řady oblastí, které úzce souvisejí

s realizací neziskových projektů, jako je například problematika propagace, team-buildingu či spolupráce s médií.

Co máš udělat pro získání finančních prostředků?

Vyplň jednoduchý formulář, který bude od konce ledna 2009 na stránkách www.pripojse.cz, v němž specifikuj cílovou skupinu, místo a termín realizace a zejména význam a přínos projektu. Svou žádost pak musíš elektronicky zaregistrovat na www.pripojse.cz a podepsanou žádost navíc odeslat nejpozději do úterý 31. března 2009 na adresu Nadace pro rozvoj občanské společnosti (NROS).

Potřebuješ poradit?

Jestli tvůj projekt je správně napsaný či jestli splňuje podmínky? Projdi si důkladně www.pripojse.cz, a pokud odpověď na svou otázku nenajdeš, pošli své dotazy na adresu pripojse@nros.cz. Do pár dní ti přijde odpověď.

Uspěli už nějaké projekty v mém okolí?

Určitě! Za sedm minulých ročníků bylo rozděleno do všech koutů Pardubického kraje okolo dvou milionů korun. Takže to zkus taky!

Roman Málek

Konzultant Občanského sdružení Altus, partner programu Make a Connection – Připoj se pro Pardubický kraj

Škola na zámku

Škola na zámku je podpůrný projekt záměru Revitalizace zámekového návrší v Litomyšli. Jedná se o modulové projektové vyučování pro nižší třídy základních škol. Využívá známého principu škol v přírodě a nabízí pobyt v atraktivním zámekovém areálu včetně vlastní projektové práce – výuky.

Hlavním cílem školy na zámku je naučit děti vnímat kulturní a historický výjimečné prostředí prostřednictvím vlastního prožitku. Zároveň chce dětem projekt umožnit vnímat skutečnosti, které jsou součástí kultury, ve které žijí a do které se narodily.

Zpracovávaná témata vychází z oblasti historie, kultury a jsou zasazena do zámekového prostředí a Litomyšle samotné. Způsob výuky využívá vedle projektové metody také skupinovou práci s celostním pohledem na zpracovávaná témata. Škola na zámku je tvořena integrací jednotlivých modulů Zámku historického, Zámku muzejního a řemeslného, Zámku environmentálního, Zámku výtvarného, Zámku hudebního, Zámku divadelního, Zámku literárního a integrovaného modulu Zámek pro žáky Speciálních ZŠ.

Významné je, že se na obsahu jednotlivých modulů podílely vzdělávací a kulturní instituce Litomyšle. Spojením tohoto potenciálu vznikla nejen odborná deviza celého projektu, ale hlavně významná rovina spolupráce napříč institucemi Města Litomyšl. Tvůrčími partnery školy na zámku se tak staly základní školy, střední pedagogická a vyšší odborná škola, muzeum, zámek, knihovna a speciální škola. Dalším významným partnerem je Univerzita Pardubice, která záměr podpoří asistenty – studenty.

Výhodou modulárního systému je nabídková skladba, kterou si účastníci školy na zámku mohou sestavit na zakázku.

Daniel Janata, manažer projektu

z dopisů čtenářů

Vánoční besídka MŠ Lidická

Vánoce, ach Vánoce dobře rybám v potoce... Tato dětská říkanka se mi vybavuje pravidelně v době, kdy se blíží nejkrásnější svátky v roce a každý spěchá, shání dárky, uklízí nebo peče a neví co dřív.

Paní učitelky ze III. mateřské školy v Lidické ulici se rozhodly, že letos umožní dětem a jejich rodičům, aby se zastavily, vychutnaly si tu pravou předvánoční atmosféru a prožily společné chvíle klidu a pohody. Upořádaly rozsvícení vánočního stromčku před mateřskou školou. Poslechli jsme si několik koled – nejprve v podání všech malých zpěváčků ze školky, a poté nám na housličky a flétny zahrála rodina Kládová. Také jsme ochutnali perníčky, které děti pekly. A když se rozsvítil stromček a světýlko u betléma, všichni se odebrali do svých tříd. Ve II. oddělení nás čekalo vystoupení dětí, které pod vedením učitelky paní Vlachové a Lammelové ukázaly, co všechno se od začátku školního roku naučily. Písničky, říkadla i pohádky potěšily každého. Potom bylo pro rodiče, ale i pro babičky, tety a sourozence připraveno příjemné posezení u kávy a cukroví a pro děti nadílka. Nové hračky se dětem moc líbily, musely je hned vyzkoušet a domů se jim vůbec nechtělo.

Ráda bych poděkovala paním učitelkám a popřála všem šťastný a úspěšný rok 2009.

M. Nováková

Poděkování Farní charitě Litomyšl a Středisku sociálních služeb Salvia

Možná někteří z vás z vás četli oznámení, že dne 26. 10. 2008 zemřela po těžké nemoci paní Anna Zindulková z Říkovic. Ještě před rokem pracovala na své zahrádce, nemohla jsme uvěřit tomu, že během několika měsíců se její zdravotní stav zhoršil natolik, že přestala úplně chodit. Maminka se vždy rozdávala pro druhé, byla ochotná pomoci každému, kdo to potřeboval. Pak přišel čas na nás, její děti, abychom ji pomohli dožít co nejlépe. Nebylo snadné rozhodnout, jaký typ péče zvolit, protože průběh její nemoci byl velmi nepředvídatelný. Nakonec jsme zvolili domácí péči, sami bychom ji ale určitě nezvládli. Domácí péče v České republice ještě není běžně rozšířená a chvála patří každé aktivitě, která připravuje tuto cestu.

Proto bych chtěla touto formou poděkovat zvláště Farní charitě Litomyšl a Středisku sociálních služeb Salvia. Zdravotní sestry z Charity poskytovaly naší mamince denně odbornou zdravotnickou péči. Co jsme však nejvíce oceňovali, byl jejich přívětivý lidský přístup, prostý jakéhokoliv ponižování. Vždy dokázaly s maminkou promluvit uctivě a mile, tak aby se cítila dobře.

Díky vzorné a přívětivé péči sester můžeme na tento těžký úsek našeho života vzpomínat s vděčností, protože poslední chvíle s maminkou byly pro nás děti i vnoučata krásné a nezapomenutelné.

Za děti a vnoučata paní Anny Zindulkové její dcera **Miriám Zindulková**

Co se skrývá pod logem projektu Lilie

Na 2. skautském plese proběhlo hlasování o novém logu projektu LILIE - volnočasové centrum a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Každý návštěvník plesu obdržel hlasovací lístek a vybral si ze tří návrhů loga, jehož tvůrcem je Miluše Řehůrková polické firmy Regrafika. Název LILIE, v modrozeleňném barevném provedení, je vytvořen dvěma domy symbolizujícími skautské volnočasové centrum a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Dále je v něm možné spatřit oči - oči dětí i mladých lidí, kteří tímto projektem získají mnoho cenného, ať už jde o prostory pro skautování nebo pomoc či možnosti jak trávit svůj volný čas.

Na plesě však nebylo veřejnosti představeno pouze nové logo, ale také celý projekt. K velkému posunu došlo v samotné přípravě projektu. Především byla

podepsána dohoda o poskytnutí asistence pilotnímu projektu při přípravě v rámci projektu absorpční a administrativní kapacity (PAAK). Žádost bude připravovat Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje.

Na závěr prosíme všechny pamětníky, kteří mají dokumenty o plánech litomyšlských skautů postavit si klubovnu v r. 1947, aby nás v případě jakýchkoliv informací kontaktovali na tel. + 420 737 342 270 nebo e-mail: sarido@seznam.cz.

Veřejnost se může také těšit na internetové stránky projektu, které by měly být spuštěny koncem února. Jejich grafickou podobu opět připravuje Regrafika. Pokud vás projekt zaujal a rádi byste se dozvěděli o trochu více, navštivte internetové stránky skautského střediska www.skauting.cz/litomysl.

Šárka Dočkalová

Týdenní program Rodinného centra

- Pondělí: 9.00-12.00 Herna pro předškolkové děti 19.00-21.00 (sudý týden) 8. DEN (který schází nám) - pohyb, radost, tvořivost. Jana Drimlová, tel. 724 269 557
- Úterý: 9.00-12.00 Šikulka - výtvarné dopoledne pro nejmenší (s sebou "pracovní" oblečení pro děti 15.00-20.00 (sudý týden) Tvořivé dílny a přednášky - informace v RC, 17.00-19.00 (lichý týden) "Tatínek je IN" - RC otevřeno pro tatínky a děti, kteří si spolu chtějí hrát a tvořit
- Středa 9.00-12.00 Mrňouskové - dopoledne pro děti od 6. měsíců (dopoledne nejen pro miminka, ale i pro děti, kterým je příjemnější klidné prostředí), 16.00-17.00 "Jóga - cvičení - hry s Alenkou" pro děti

od 4 do 9 let, 17.15-18.45 (lichý týden) Cvičení pro těhotné (od 17.9.2008)

- Čtvrtek 9.00-12.00 Malý neposeďa - hrátky pro děti i rodiče

12.00-17.00 Společnost pro lidi s mentálním postižením, 18.30-20.30 STOB - správné stravovací návyky a redukce váhy

- Pátek 9.00-10.00 (lichý týden) Cvičení pro maminky s kojenci od 3. měsíců, 9.00-10.00 (sudý týden) Cvičení pro maminky v šestinedělí, 14.15-15.00 Superlearningový a konverzační kurz angličtiny pro děti od 4 let (lektorka Katherine Koting tel. 603 802 304)

- Více na www.rc.litomysl.cz

Bocciu mohou hrát zdraví i hendikepovaní

Za nezájmu veřejnosti se v městské hale počátkem prosince uskutečnil Mikulášský turnaj v boccie, kterého se zúčastnila téměř padesátka soutěžících. Na sportovním klání nechyběl ani Radek Procházka, bronzový medailista paralympiády v Pekingu. Vedle hlavního organizátora akce TJ léčebny Košumberk a Města Litomyšl, které poskytlo zdarma prostory haly, se jako pomocníci rozhodčího zúčastnili i Rostislav Sopoušek a Jakub Šimek. Jejich aktivní zapojení do turnaje v boccie mělo svůj smysl. Prvně jmenovaný je totiž učitelem speciální pedagogiky litomyšlské pedagogické školy, Jakub Šimek pak studentem posledního ročníku VOŠP se zaměřením na speciální pedagogiku.

„Boccia je oblíbená národní italská hra, kdy se hráči rozdělí losem do dvou družstev, poté házejí dřevěnými koulemi co nejbližší k cíli,“ přibližuje pravidla hry Rostislav Sopoušek a dodává: „Vzdálenosti jednotlivých koulí od cíle se sečtou a menší součet vyhrává.“ Jedná se o hru velmi podobnou hře pétanque, která je sice francouzského původu, její příznivce však lze nalézt mimo jiné i v Litomyšli a dalších městech. Přednosti

boccie je, že ji může hrát prakticky každý, tedy i hendikepovaní sportovci, a kdekoliv. „Vedle možnosti seberealizace, smysluplného prožívání volného času a zvýšení sebevědomí postižených je právě moment, že se u společného sportu mohou setkat jak zdraví tak hendikepovaní občané, velkým přínosem boccie,“ konstatuje speciální pedagog. Mýlil by se ten, kdo by

z uvedených slov Rostislava Sopouška vyvodil závěr, že se tady jedná o sport nenáročný. Dokonalé zvládnutí techniky a taktiky hry vyžaduje totiž pravidelný trénink. Dodejme jen pro úplnost, že zatímco pétanque se hraje ocelovými koulemi, v boccie jde o koule dřevěné, v hale pak o kožené míčky. „Jsem členem TJ léčebna Košumberk a začínal jsem původně s lukostřelbou. Až později jsem se dostal mezi hendikepované a naučil se základní pravidla boccie,“ komentuje svoji cestu ke sportu, který u nás ještě není všeobecně známým, Jakub Šimek. „Mezi postiženými sportovci se cítím velmi dobře, jsou to úžasní, bezprostřední lidé,“ dodává Jakub, který si jako téma své absolventské práce zvolil právě problematiku postižených se zaměřením na využití hry boccia.

Přes v úvodu zmiňovaný nezájem veřejnosti měl turnaj několik pozitiv. Účastníci akce prožili bezesporu příjemnou sobotu a navíc se mohl nezaujatý pozorovatel přesvědčit, že na litomyšlské pedagogické škole pedagogům i studentům nejde jenom o teorii, ale především o uplatnění nabytých vědomostí v praxi.

Text a foto **Zuzana Fruniová**

Pivo jak za starých časů

Kam se člověk podíval, vařilo se pivo kvalitní, které bylo koktejlem vitamínů. Tyto vitamíny, především řady B, obsahují pivovarnické kvasnice, jež například v lahvovém pivu, ale i sudovém s trvanlivostí delší než tři týdny zničí pasterizace.

V devadesátých letech si silnou pasterizaci vynutily obchodní řetězce a sklady, aby se pivo při dlouhém pobytu v regálech či skladech nekazilo. A tak některá piva dostaly až roční trvanlivost. Někteří zapříisáhlí odpůrci pasterizace takovým pivům přezdívali „mrtvolky“.

Nefiltrovaná piva často budí nedůvěru konzumentů kvůli kalnému lomu, ale čím dál tím více vyznavačů klasických piv tento efekt akceptuje nebo přímo vyžaduje. Navíc takové pivo obsahuje, jak jsme již výše uváděli, živé pivovarské kvasinky, značné množství vitamínů a látek, které příznivě působí na lidský organismus.

Lidé chtějí změnu, proto jdou na jiné pivo. Restaurace Veselka vás na ně zve. U nás ochutnáte piva, která nejsou stejná jako ta z velkých pivovarů. Naservírujeme vám každou neděli, na původních keramických

podšálkách z minulého století, piva nepasterizovaná, nefiltrovaná, svrchně kvašená, pšeničná či stouty, vždy podle aktuální nabídky, z malých pivovarů, minipivovarů a restauračních pivovarů z celé republiky. V nabídce tak budou i speciální piva typu Weisen Beer, Ale a vícesetupňové speciály. Přijďte k nám každou neděli ochutnat a podělit se o své zážitky z chuti jednotlivých druhů piv. Další novinkou od začátku roku 2009 je účast naší restaurace v programu Sdružení přátel piva, který zahrnuje slevy pro členy a další výhody. Aktuální nabídku najdete na www.veselka.lit.cz.

Lenka Seklová

PLACENÁ INZERCE

PKS | okna

PKS MONT, a.s.
Obchodní zastoupení LITOMYŠL
Havlíčková 439
570 01 Litomyšl
tel/fax: 461 540 104
e-mail: mont@pks.cz
Záruka kvality! ČSN EN ISO 9001
ČSN EN ISO 14001

www.pks.cz

ZIMNÍ SLEVA

A BONUS NAVÍC!

**Kromě zimní slevy na okna i montáže
Vám nyní nabízíme i slevový bonus.**
Bonus platí při uzavření smlouvy do konce února 2009!

deceuninck

Akce platí pouze na výrobky s termínem montáže do 15.4. 2009,
tj. vztahuje se na cenové nabídky zhotovené v období 1.1. - 15.2. 2009.

**VOLEJTE ZDARMA
800 23 00 23**

Plot ze starých počítačů? Proč ne?

Stovky tun východočeského elektroodpadu nekončí na skládce, ale je odborně demontováno. Umožňuje to systém zpětného odběru elektroodpadu. Jaká je cesta použitého počítače demontážní dílnou?

„Navezený materiál se roztrídí a likviduje se částečně ručním oddělením zpracovatelných součástí, částečně s využitím drticí technologie. Obrazovky monitorů ve speciálním stroji otevře obvodovým řezem nebo propálením, odsajeme zdraví nebezpečnou náplň a sklo předáme k dalšímu zpracování. Snažíme se, aby na vstupu do demontážní dílny byl odpad a na výstupu surovina. Odchází od nás sklo, kovy a dále využitelný plastový granulát, ze kterého se dá vyrobit například zahradní plot,“ vysvětlil Josef Koukal, odpadový specialista demontážní dílny elektroodpadu. Třídění odpadu umožňuje jeho další smysluplné zpra-

cování. Významné procento odpadu tak nekončí na skládce, ale představuje vstupní surovinu pro výrobu předmětů denní potřeby. Stále se zvyšující procento vytríděného odpadu v Pardubickém kraji je dobrou vizitkou městských a obecních samospráv, pracovníků ve školství i velkého množství moderně přemýšlejících rodin.

„Třídění odpadu patří k základní ekologické gramotnosti. Při stoupající spotřebě domácností roste i množství komunálního odpadu. Není přitom možné zvyšovat donekonečna kapacitu skládek nebo budovat v každém městě či obci spalovnu pro energetické využití odpadu. Třídění odpadu nic nestojí a může i pobavit,“ doplnil Tomáš Pešek, regionální manažer společnosti EKO-KOM.

Více na www.ekontejnery.cz

Fitbox a rok 2008

Bude to téměř rok, co se do Litomyšle dostal tento zajímavý druh udržování fyzické kondice a dobré nálady. Lekce probíhají na cvičebním sále Veselka, kde je nastalo položené tatami (žíněnka na cvičení) a zrcadlová stěna. Fitbox je aktivita, která vás chytne, dobrá nálada po ukončení tréninku je znát na každém, kdo lekci navštíví. Za krátkou dobu existence se vytvořilo i „zdravé jádro“, které se pravidelně zúčastňuje námi pořádaných akcí.

Na začátku roku proběhl první fitbox maraton (čtyřhodinové cvičení za doprovodu svižné hudby) za účasti lektorů ze Svitav, kteří již s ročním předstihem začali tuto novinku rozjíždět ve Svitavách. Přestože se tomuto cvičení věnují delší dobu, stačili jim naši „začátečníci“ bez problémů. Nikdo „neodpadl“.

Ke konci školního roku jsme se rozjeli do Vranic na víkendové soustředění. Kromě cvičení fitboxu a karate jsme se věnovali sběru hub, borůvek a večernímu kulturnímu programu. Proběhla i hodina teorie, kde se vysvětlovalo a procvičovalo provádění jednotlivých technik úderů a kopů. Počasí nám přálo, takže všechny lekce proběhly venku za slunečního svitu a na čerstvém vzduchu.

Na začátku října proběhl druhý fitbox maraton, tentokrát za účasti profi teacher Evy Mrázkové z Brna. Dala nám pořádně do těla, ale proto jsme tam byli. Její hodiny nejsou nikdy nudné a pokaždé jiné. Pozitivní přístup a její úsměv na tváři vás vyhecují k nejlepšímu výkonu.

Všechny akce bychom rádi zopakovali i v nadcházejícím roce 2009. Přijďte se na nás podívat a zacvičit si s námi! Cvičme každý den kromě pátku. V pondělí, v úterý a ve čtvrtek od 19.00 hod a ve středu od 17.00 hod!

Lenka Seklová

Florbalová liga

Dne 20. listopadu 2008 proběhlo 1. kolo florbalové ligy v kategorii starších žáků v Městské sportovní hale. Do čtvrtého ročníku této soutěže bylo původně přihlášeno celkem 9 družstev. Nakonec k prvnímu kolu nenastoupili chlapci Gymnázia Litomyšl ze studijních důvodů. Tím došlo ke snížení počtu sehraných zápasů – z původních 36 na 28. Hrál se systémem každý s každým po dobu 7 minut hrubého času. Během turnaje bylo možno zhlédnout několik zajímavých a hodnotných zápasů s tímto konečným výsledkem:

Na prvním místě se umístila škola III. ZŠ Litomyšl (11 bodů), na druhém ZŠ Dolní Újezd a ZŠ Lubná (9 bodů). Třetí příčka patřila ZŠ Trstěnice se 7 body, čtvrtá I. ZŠ Litomyšl, která získala 6 bodů. Páté místo obsadila ZŠ Morašice s 5 body, šesté ZŠ Sloupnice s 5 body a jako sedmá skončila II. ZŠ Litomyšl se 4 body.

Nejlépeším střelcem byl Doležal se 6 góly ze ZŠ Trstěnice a nahrávačem Háp s 5 nahrávkami ze ZŠ Dolní Újezd. Druhé a současné závěrečné kolo této soutěže proběhne v letošním roce.

Milan Břeň

Omluva

Dne 8. listopadu 2008 se v Lidovém domě konala odborná konference pro zdravotní sestry na téma Nové trendy v ošetření ran a léčbě bolesti – moderní fototerapie v lékařství. Akce byla u České asociace sester akreditována podle původní vyhlášky č. 423/2004 Sb. §3. Certifikáty, které pro tuto konferenci připravila přednášející, obsahovaly chybu.

Chtěli bychom ubezpečit účastníce konference, že kreditní body, získané účastí na této konferenci, jsou platné. Zajistili jsme opravené certifikáty a rozeslali jsme je všem účastníkům, na které jsme měli poštovní adresy. Prosíme ty, které opravený certifikát dosud nedostaly, aby se o něj přihlášly na telefonním čísle 731 460 663 (kancelář Lidového domu). Potvrzení o akreditaci je rovněž k nahlédnutí v kanceláři Lidového domu.

Všem účastníkům se omlouváme za nedostatky v organizaci konference a případné komplikace, které jim v souvislosti s nimi vznikly. Doufáme, že další vzdělávací akce v Lidovém domě budou pro vás opět přínosem.

Karel Bělohlávek, Lidový dům

1. místo florbalistů III. ZŠ T.G. Masaryka v okresním kole

Po vítězství v oblastním kole se v pondělí 15. prosince 2008 zúčastnili florbalisté III. ZŠ okresního kola ve Svitavách, kde většinou po velmi vyrovnaných utkáních také celkově uspěli a odvezli si diplom za 1. místo. Postupně porazili ve skupině Gymnázium Svitavy 4:0, remizovali se ZŠ Jevíčko 2:2, v semifinále zdolali Masarykovu ZŠ Polička 2:1 a stejným poměrem vyhráli i finále, když otočili nepříznivý stav s Gymnáziem Moravská Třebová. Ve středu 14. ledna 2009 je čeká krajský finálový turnaj, který má sice na starosti okres Ústí nad Orlicí, ale kvůli nevyhovujícím podmínkám u nich pořádají krajské finále v Litomyšli, takže zde budeme mít domácí prostředí.

Pavel Jirsa, ředitel III. ZŠ

Klub českých cyklistů Litomyšl 1900 bilancuje

Rok 2008 lze zapsat do oddílové kroniky KČČL 1900 opět jako úspěšný. Josefu Holomkovi se podařilo obhájit celkové vítězství v seriálu Moravského poháru s 12 vítězstvími závody a 2 druhými místy. Na mistrovství ČR SAC obsadil jak v časovce, tak v závodě jednotlivců 2. místo. Josef Mlejnek si v sérii časovek Moravského poháru zajistil velmi stabilním výkonem 3. místo. Na mistrovství ČR Maesters v časovce jednotlivců obsadil Jan Dvořák 9. místo a Antonín Hurt ve stejné disciplíně na ME Maesters 24. místo. Závěr letošního roku tradičně patří účasti na etapovém závodě Vuelta Gran Canaria - Maesters. Tento závod slavil své 20. výročí a ředitel závodu Agel Bara pozval skutečné hvězdy silniční cyklistiky nedávných let. Na startu byli pětinašobný vítěz Tour de France Miguel Indurain, dále Claudio Chiappucci, Marino Lejarreta a další. Mezi více než 200 cyklisty z celé Evropy v náročném kopcovitém terénu dojížděli naši závodníci Jan Dvořák a Antonín Hurt v popředí. Pro příští rok oddíl KČČL 1900 posílil své řady o bývalé profesionální cyklisty stáje Dukla Liberec Jiřího Faltýse a Michala Trunce.

Všechny zájemce, kteří propadli cyklistice, bychom tímto chtěli pozvat na společné tréninky, které se konají vždy v sobotu a neděli v 9.30 od morového sloupu litomyšlského náměstí.

Antonín Hurt,
předseda Oddílu KČČL 1900

Pětinašobný vítěz Tour de France Miguel Indurain s cyklisty KČČL 1900, vpravo Jan Dvořák, vlevo Antonín Hurt

Začíná sezona motoskiöringu

Na letošní sezonu je závodů v motoski je naplánováno celkem devět. Poslední dva roky však počasí tomuto sportu příliš nepřálo. „Doufáme a společně s pořadateli se modlíme, aby se sněhové podmínky zlepšily a my mohli odjet co nejvíce podniků a navázat na úspěšné léta tohoto zajímavého zimního sportu,“ uvedl za hlavního promotéra Orion

Racing Litomyšl- mistrovství v motoski 09-manažer Petr Kovář.

První závod se pojede 10. ledna v Litomyšli. Další podniky pak 17. ledna v Žamberku (Dlouhoňovice), 31. ledna v Klášterci nad Orlicí, 1. února v Letohradě, 7. února v Ústí nad Orlicí a 8. února v Pěčíně.

—red—

DRAŽBA BYTOVÉ JEDNOTKY V DOMĚ NA KOMENSKÉHO NÁMĚSTÍ V LITOMYŠLI

Vlastník: Město Litomyšl
Navrhovatel: Město Litomyšl
Dražebník: Dražební spolek s.r.o., Litomyšl
Termín dražby: 12. 2. 2009 v 10:00 hod
Místo konání dražby:
zasedací místnost MÚ, Bří Štátních 1000, Litomyšl
Nejnižší podání: 450 000,- Kč
Dražební jistota: 50 000,- Kč
Termín prohlídek předmětu dražby:
1. termín dne 15. 1. 2009 od 9.00 hod do 9.30 hod,
2. termín dne 30. 1. 2009 od 9.00 hod do 9.30 hod.
Místo prohlídky se stanovuje před budovou čp. 1048 na Komenského náměstí v Litomyšli.

Město Litomyšl hodlá zpeněžit bytovou jednotku č. 1048/5 – byt 1+1 (celková plocha bytu 35,90 m²) ve druhém nadzemním podlaží v domě čp. 1048, část obce Litomyšl – Město, na st.p.č. 2141 spolu s podílem na společných částech domu čp. 1048, část obce Litomyšl – Město, na st.p.č. 2141 a st.p.č. 2141 ve výši 3590/139760 v katastrálním území a obci Litomyšl, a to formou veřejné dobrovolné dražby. Jednotka není zatížena žádnými zástavními právy, věcnými břemeny ani právem nájmu. Dražebníkem bude společnost Dražební spolek s.r.o., Litomyšl, IČ 25942719. Kontakt na dražebníka je tel. č. 461618666. V průběhu měsíce ledna 2009 bude sepsána dražební vyhláška, ve které budou upřesněny všechny podrobnosti, týkající se dražby. Tato dražební vyhláška bude zveřejněna na úřední desce Městského úřadu v Litomyšli a dále bude k dispozici v písemné či elektronické podobě na vyžádání u dražebníka. Dražebník na vyžádání poskytne zájemcům po sepsání dražební vyhlášky veškeré dostupné údaje.

Litomyšlská univerzita třetího věku – 2009 jaro

Program: Litomyšlská zastavení

- 19. února, čtvrtek, 14.30: Zastavení 1. – výtvarné: Výtvarné Litomyšlsko. Přednáší PhDr. Zdena Olivová, místo konání – Zámecký pivovar
- 12. března, čtvrtek, 14.30: Zastavení 2. – literární: Literární listování. Přednáší Mgr. Jana Kroulíková, místo konání – Zámecký pivovar
- 19. března, čtvrtek, 14.30: Zastavení 3. – hudební: Litomyšl jako středobod regionu s velkou hudební tradicí. Přednáší – PhDr. Bohuslav Vítek, místo konání – Zámecký pivovar
- 26. 03. 2009 čtvrtek, 14.30: Zastavení 4. – architektonické: Moderní architektura v Litomyšli. Přednáší Ing. Antonín Dokoupil, místo konání – Zámecký pivovar
- 9. dubna, čtvrtek ve 14.30 hod. Zastavení 5. – historické: 750. výročí založení města. Přednáší PhDr. Milan Skřivánek, místo konání – Zámecký pivovar

Doprovodný program:

Květen 2009 – Zájezd Chrudim
Školné činí 200,- Kč za semestr (písemné materiály k přednáškám, o přestávce káva či čaj).
Na Litomyšlské univerzitě 3. věku rádi přivítáme všechny, které naše téma osloví.
Příhlášky a placení školného - od 5. ledna 2009:
V čítárně Městské knihovny v Litomyšli, Smetanovo nám. 50, pondělí, úterý, čtvrtek a pátek od 8.00 do 16.00 hodin. Změna programu vyhrazena.

Bližší informace, odpovědi na dotazy:

Ing. Iva Pekníková, hlavní organizátor LU3V, Městská knihovna Litomyšl, Smetanovo nám. 50
e-mail: peknikova@knihovna.litomysl.cz
tel: 461 612 068, mob.: 603 140 109

Kam v Českomoravském pomezí

Litomyšl – viz kalendář akcí

Svitavy

12. ledna 2009, 19.00 hodin /
Fabrika Svitavy
Václav Havel: Odcházení
21. ledna 2009, 19.00 hodin /
Ottendorferův dům
Koncert: Puela Trio
27. ledna 2009, 19.00 hodin /
Fabrika
Na tý louce zelený
Koncert se stolovou úpravou při svíčkách -
česká lidová opereta Jára Beneše

Polička

4. ledna 2009 od 15.00 hodin /
Tylův dům - velký sál
Novoroční koncert - Wihanovo kvarteto
28. ledna 2009 od 17.00 hodin /
Tylův dům - malý sál
B. Martinů a my - koncert žáků a učitelů ZUŠ
B. Martinů

Moravská Třebová

24. ledna 2009 od 19.30 hodin /
Městské muzeum
Divadelní společnost HÁTA: To byl teda Silvestr!
30. ledna 2009 od 19.00 hodin /
dvorana Městského muzea IV. městský bál

Vysoké Mýto

11. ledna - 1. února 2009 / Regionální muzeum
Hejblata hudební a věci kolem (výstava)
17. ledna 2009 od 20.00 hodin / Městský klub -
klubová scéna Vladimír Mišík a Etc.

Litomyšl hostila největší evropský vánoční turnaj v šachu

Sto akreditovaných účastníků z deseti evropských zemí přijelo do Litomyšle na největší vánoční šachový turnaj v Evropě. Desátý ročník akce s názvem Šachové Vánoce 2008 se konal ve dnech 26. prosince 2008 až 2. ledna 2009 v domově mládeže pedagogické školy ve Strakovské ulici. Podle Jaroslava Fuksíka z pořádající agentury byl turnaj, co do hráčského obsazení, druhou nejvyšší akcí minulého roku. Do turnaje nastoupili všichni hráči současně. Hrál se podle tzv. švýcarského systému, který zaručuje, že proti sobě stanou vždy srovnatelně silní hráči. Nejpočetněji zastoupenou zahraniční zemí bylo v Litomyšli Polsko. Šachisté, kteří se turnaje účastní, tráví v domově mládeže většinu času, a to včetně Silvestra a Nového roku. „Na Silvestra začneme ve 22.00 turnaj v rychlém pěti-minutovém šachu. Hraje se přes půlnoc tak do jedné, do dvou hodin,“ vysvětluje Jaroslav Fuksík z pořádající agentury A 64. Pro hráče, který dá např. první mat

v novém roce, je vždy připravena nějaká ta láhev nebo jiná cena.

Nejstarším účastníkem turnaje se stal devětašedesátiletý ukrajinský mezinárodní mistr Arnold Zakharchenko, nejmladší účastníci bylo 11 let. Podle Jaroslava Fuksíka je pro šachy jedinečné právě to, že se spolu v jedné hře mohou utkat i lidé, mezi kterými je šedesátiletý věkový rozdíl. Velkou osobností turnaje byl polský reprezentant Bertolomiej Heberla. Vedle něj se představil i jeden z největších českých talentů, čtrnáctiletý Vojtěch Plát, který patří ve svém mladém věku ke špičce mezi českými muži. Opravdu velká jména českého šachového nebe se na soupisce nevyskytovala, proč, vysvětluje Jaroslav Fuksík. „Tito hráči v takovémto turnaji nesmí prohrát, pokud ztratí body, ztratí na hodnocení své výkonnosti.“ Další hvězdou je ukrajinský šachista Vladimír Sergeev, který hájil barvy trutnovského klubu, ten nakonec skončil na 17. místě. Turnaje se nemohla zúčastnit pravidelná účastnice, polská mistryně Monika Krupa. Podnik zůstal tak trochu stranou zájmu litomyšlských šachistů. Na soupisce se objevili pouze Václav Pekař a Lucie Bartošová za Jiskru Litomyšl a Vít Valenta, který nastoupil za šumperský klub. Dvacetitisícovou prémie pro vítěze si po posledním, devátém kole nakonec odvezl Pavel Vávra z SK Litoměřice. Druhý skončil polský reprezentant Bertolomiej Heberla hrající za SK Rapid Pardubice a třetí Martin Petr rovněž v barvách SK Rapid Pardubice.

Dílčí turnaj v rapid šachu vyhrál Andonov Bogomil a v bleskovém šachu kraloval opět Bertolomiej Heberla.

Text a foto Prokop Souček

Šachisté TJ Jiskra Litomyšl vedou KP družstev

Krajský přebor šachových družstev má za sebou podzimní část. Soutěž je v sezóně 2008/2009 velmi silně obsazena. Do soutěže nám spadli v loňské sezóně dva druholigové celky Poličky a Lanškrouna, které tradičně doplňují velmi silná družstva z Pardubic.

V letošní sezóně se nám podařilo sestavit poměrně silné a vyrovnané mužstvo, kde jsou mladí, draví, ambiciózní a stále se lepšící hráči: Zeman Martin, Pekař Václav, Jirsa Lukáš, Bartošová Lucie, Daniel Martin, doplnění starými matadory Škeříkem Karlem, Odstrčillem Jaromírem a Švábem Jiřím. Stabilitu družstva zajišťují spolehliví a herně vyspělí náhradníci Kapoun Milan a Zeman Ladislav. V prvním kole jsme porazili silný tým Vysokého Mýta 6:2. Ve druhém kole jsme po 15 letech konečně porazili jedno z favoritů soutěže, tým Poličky 5:3. Ve třetím kole jsme dost nešťastně podlehlí týmu Synpo Pardubice 6:2, kdy se po 2 hodinách hry zdálo, že vyhrájeme tímto nebo vyšším výsledkem. Ve čtvrtém kole jsme si napravili chuť, když jsme porazili další pardubický tým Polabiny 5,5:2,5.

14. prosince 2008 jsme svedli velkou šachovou bitvu s ambiciózním týmem z České Třebové, který je složen ze sedmi mladíků a jednoho vedoucího ve středním věku. Průměrné ELO tohoto týmu bylo vyšší než naše, takže byli papíroví favorité. Po velkém boji vítězíme 5:3 a v tabulce nám společně s Lanškrounem patří s 12 body první místo. Šachisté Litomyšle čeká po Novém roce ještě šest perných kol. Věříme, že jim forma vydrží.

Jaromír Odstrčil

Svitavská policie prochází organizačními změnami

Policie a všechna okresní ředitelství prochází novými změnami. Tyto změny se dotkly i dnes již bývalého Okresního ředitelství PCR ve Svitavách. Okresní ředitelství k 31. 12. 2008 zanikla a nahradily je nové organizační články, a to územní odbory. Definitivně tak končí ve svých funkcích všichni okresní ředitelé, jejich náměstci a vedoucí jejich kanceláří.

Od 1. ledna 2009 Policii ve Svitavách tvoří dva nové

vzniklé územní odbory. Všichni policisté v uniformách, z bývalé služby pořádkové a železniční policie, od 1. 1. 2009 patří nově pod: Krajské ředitelství Policie Východočeského kraje, Územní odbor vnější služby.

Všichni kriminalisté, tedy bývalá služba kriminální policie a vyšetřování, patří nově pod: Krajské ředitelství Policie Východočeského kraje, Územní odbor SKPV Svitavy.

V čele územního odboru vnější služby ve Svitavách stojí od 1. 1. 2009 pan plk. Ing. Ota Hřebíček. Jeho zástupcem je koordinátor územního odboru vnější služby pan kpt. Bc. Stanislav Dobeš. Šéfem územního odboru služby kriminální policie a vyšetřování je pan plk. Jaroslav Krůl. Jeho zástupcem je koordinátor územního odboru SKPV pan kpt. Mgr. Jaroslav Král.

Anna Štegenerová, tisková mluvčí

Republikové finále Asociace školních sportovních klubů

Uspořádáním celostátního kola ve stolním tenisu opět po čtyřech letech pověřilo pražské ústředí školního sportu Litomyšl. Byla to třídní akce (7.-9. prosince), na níž postoupili vítězové všech krajských kol v kategorii žáků 8. a 9. tříd dívek i chlapců. To znamená, že se zúčastnilo celkem 28 nejlepších školních družstev České republiky. Při slavnostním nástupu se zpívanou hymnou mladé sportovce pozdravili někteří hosté (zástupci MÚ Litomyšl, AŠSK Praha, Krajské svazu stolního tenisu, za nově zvolené vedení Pardubického kraje promluvila i radní ing. Jana Pernicová, která poté věnovala dost času diskuzím s vedením školy i města o současné situaci ve školství, resortu, který má na starosti).

Pokud jde o sportovní část, měla Litomyšl své želízko v ohni, do republikového finále postoupilo družstvo dívek v sestavě Katka Burešová a Bára Pulkrábková. Děvčata postupně porazila všechny své soupeře ve skupině, ve čtvrtfinále zástupce Plzeňského kraje, v semifinále pak prohrála jediný zápas se Strážnicí, v boji o 3. místo dívky porazily Královéhradecký kraj a získaly velmi cenné bronzové medaile. Úspěšný byl i zástupce Pardubického kraje v kategorii chlapců, když Chrudim obsadila 2. místo. Litomyšl pak uspěla i v soutěži ve dvouhře, kde Katka Burešová obsadila opět 3. místo. Vítězi turnaje se stali chlapci z Ústí nad Labem a dívky z Vlašimi.

Pavel Jirsa, ředitel III. ZŠ

Do Prahy jelo osm členů klubu Stiga HC Benátky

V sobotu 13. prosince uspořádal klub HCS Žabka Praha v jídelně ZŠ Praha-Satalice 4. kolo Českého poháru 2008/9 ve Stiga-hokeji, jehož se zúčastnila osmička členů klubu Stiga HC Benátky - poprvé v nových dresech. Nedá se říci, že by nám přinesly štěstí, ale přece nemůžeme čekat, že by pěkný „ohoz“ nahradil tvrdý trénink! Na náladě nepřidala jak ranní stíhačka přípoje v Praze, tak schůze asociace, která řešila nedůstojné chování jednoho z příbramských hráčů vůči soupeřům. Dobře, že se s takovými hulváty dokážeme rychle a tvrdě vypořádat! Sedmdesát dva účastníků nejprve v základních skupinách bojovalo o postup do skupin výkonnostních: v 1. skupině bratři Halamovi s jistotou postoupili do Čéčka (13. Ivan, 15. Tomáš), ve 2. skupině Ondřej Šmiták jen o gól nedostal stovku (16.), ve 3. skupině David

Brdiček skončil 7. o 3 body za Áčkem, do kterého se prvně letos nedostal ani Zdeněk Lopaur (9.), ve 4. skupině skončili 4 body za branami Áčka i Patrik Petr (7.) a Robert Jež (8.), Jindřich Petr na vzájemný zápas se šťastnějším soupeřem nepostoupil do Čéčka (16.).

Odpoledne jsme tedy elitní A-skupinu mohli sledovat jen jako diváci. Zato v Běčku měla naše čtveřice příležitost bojovat o posty nejvyšší. Z velmi vyrovnané skupiny si nejlepší pozici pro play-off zajistil 3. Patrik, kterého do vyřazovacích bojů doprovodil 5. David. Lopy na 10. místě měl sice stejně bodů jako poslední postupující Antonín Šurýn (Stiga Big Band Praha) na 8. místě, jenže s ním prohrál (34.). Robert skončil 15. (39.). V Čéčku hráli 10. Ivan (54.) a 13. Tomáš (57.) svůj dobrý standard. Jindra byl v Děčku

pasován na favorita, ale nepřipouštěl si to a trpělivě sbíral body. Když pak v posledním zápase ztratil slibné vedení 3:0 nad F. Markem (BSE České Budějovice), záhy zjistil, že se špatnou taktikou připravil o vítězství ve skupině. I tak však byl jediný z klubu, kdo si z Prahy vezl cenu (63.). Ondra si poctivým přístupem zajistil 6. místo (66.). Z vyřazovacích bojů nejprve 1:3 vypadl Patrik (30.), který nestačil na J. Váchu (SHC Chab) do posledního zápasu bojoval David (31.), ale v 5. zápase byl na té šťastné straně hokeje domácí L. Příhoda. Turnaj vyhrál Lukáš Turoň (THC Stiga Svitavy 93), který ve finále porazil Petra Tměje 3:2, 3. byl domácí Zdeněk Matoušek ml. Po 4. turnaji vede L. Turoň před P. Tmějem a Janem Dryákem (Stiga Big Band Praha), Lopy klesl na místo 13., Patrik je 22., Robert 23., David 25., Jindra 39. atd. V hodnocení klubů jsme dosáhli jen na 9. příčku, ale průběžné 5. místo jsme zatím před dotírajícími Votroky uhájili! Patrik, David, Ivan a zejména Ondra se navíc zlepšili ve světovém žebříčku! Další turnaj se koná 24. ledna v Pardubicích.

Jindřich Petr

Froněk: Dakar je můj splněný sen

Pro bývalého reprezentanta České republiky v motokrosu je příležitost zúčastnit se prestižní rallye Dakar životním snem. Už jako kluk si přál tohoto závodu zúčastnit; to bylo v době, kdy tuto soutěž začal vyhrávat pan Loprais a v kategorii motocyklů vyhrával František Vostánek, motokrosový mistr světa Gaston Rahier. Motokros pro něj byl od té doby vším, i když závodní dráhu opustil dříve, než se čekalo. „Kariéru v motokrosu jsem před deseti lety ukončil proto, abych se mohl věnovat rodině a podnikání. Tohoto kroku jsem nikdy nelitoval, protože jsem věděl, že se k motorce vrátím a pojedu Dakar,“ říká závodník Jan Froněk, který bude na letošním Dakaru nováčkem. Z formy ale

rozhodně nevypadá. „V roce 2004 jsem začal jezdit motokros. Jízda na sněhu a s lyžařem na laně pro mě byla lákavá výzva.“ Nutno dodat, že si v této disciplíně nevedl Froněk vůbec špatně. Kromě motokrosu se také rozhodl jet Mistrovství ČR v enduru a motokrosu. A letos na jaře absolvoval Evropskou rallye, kterou hodnotil jako výbornou přípravu na Dakar: „Evropské really mě poučilo, mám teď o takovém typu závodu daleko přesnější představu; poprvé jsem přišel do styku a učil se zacházet se speciální „dakarskou“ navigací, road bookem nebo tripmastrem. Víím, jaké mouchy je potřeba vylákat, i když Jižní Amerika bude o dost drsnější,“ míní závodník. Froněk really pojedou v barvách Orion Rainbow Racing Teamu, ale ve finančních záležitostech spoléhá pouze sám na sebe, svou rodinu a přátele, kteří mu pomáhají i s přípravami. A jeho otec, Jan Froněk starší, dokonce zažije Dakar na vlastní kůži v roli mechanika, stejně tak jeho manželka Radka, která bude zastávat funkci překladatelky a manažerky. A jaký stroj Froněk v Jižní Americe osedlá? „Po zkušenosti z Evropského really, kde jsem jel na vlastnoručně postavené motorce, která mě ale často nechala ve stychu, jsem se rozhodl pořídit si KTM 690. Je to skvělý stroj, který předčil veškerá moje očekávání. Jsem z něj naprosto nadšený, při testování jsem s ním dosáhl rychlosti téměř 200 km/h! Už se těším, jak si v lednu skvěle zazávodím!“

Petr Kovář

Inzerce

Koupím poštovní známky, pohledy, obálky, bankovky, tuzexové bony, celé sbírky - větší množství i pozůstatlost po sběrateli. Platím v hotovosti nejvyšší možné ceny. Info na tel. 724229292 • Prodám nákl. vozík za osobní automobil - 350 kg - nové pneu, platná STK, 5000 Kč. tel.: 605 761 379 • Rozvedená (35 r.) s dětmi (2,7,10 - se školní doch. již v LTM) hledá podnájem v RD, ale i jinde, alespoň 2+1 za přijatelnou cenu, v Litomyšli a okolí. Spěchá. tel. 722741573 • Koupím byt v Litomyšli, tel. 604250632

Pozvánka na hokejbalový turnaj

Oddíl Orli svit Čechy si vás dovoluje pozvat na klání v hokejbalových utkáních, soutěže dovedností jednotlivců ap. Turnaj se uskuteční v sobotu 31. ledna 2009, od 9 hodin, v Litomyšli, na hřišti za posledním panelákem ve směru na Osík.

Zveme jak jednotlivce a týmy, tak i rodiny či táty se synatry.

Za oddíl jeho zapisovatel

David Hejnoch

Důvody provádění zásahů na zeleni města

Na základě několika připomínek a dotazů k rozsahu prováděných zásahů na zeleni města, především na aleji v ulici Zámecká, znovu otiskujeme důvody jejich provádění.

Město Litomyšl již od roku 2000 provádí postupnou a cílenou obnovu zeleně v ulici Zámecká. Na základě události ze dne 25. 6. 2008 se pouze rozhodlo celou akci urychlit a předejít tak ohrožení na majetku a zdraví osob. Je jasné, že i volení a odborní pracovníci města a Městského úřadu nerozhodovali o provedení akce od stolu a s lehkostí. Lokalita bude samozřejmě doplněna novými lipami a alej zachována, i když ve změněné podobě. Zásah byl rádně projednán a povolen ve správním řízení.

Při řešení provedení zásahu bylo rozhodováno na základě významu lokality a úvah o možných následcích podobných povětrnostních událostí. Jedná se o lokalitu:

- kudy vede silnice II. třídy, která je zatížena hustým silničním provozem
- v blízkosti základní školy, takže minimálně dvakrát denně se zde pohybují děti
- v blízkosti zámeckého areálu a kostela, takže se zde vyskytuje často velká koncentrace osob (bohoslužby, festival, turisté)

- která byla dne 25. 6. 2008 rozsáhle zasažena vichřicí, jež narušila v podstatě všechny stromy a je prakticky nemožné prozkoumat jejich stav tak, aby se nějaký odborník zavázal za jejich provozní bezpečnost

Zkusme si všichni představit:

- že by podobná událost té z 25. 6. 2008 nastala v době, kdy školní mládež dochází na vyučování
- že by podobná událost nastala v době, kdy lokalitou projíždí například linkový autobus plný cestujících nebo několik vozidel za sebou
- že by podobná událost nastala v neděli dopoledne po ukončení bohoslužby

V případě každého ohrožení života a majetku bude zcela jistě posuzována kvalita dřeviny, její stáří, a pokud se zjistí zanedbání, bude někdo brán k zodpovědnosti. V takovém případě bude těžké dokazovat u takto přestárých stromů, že bylo uděláno vše pro bezpečnost. Určitě nelze brát v úvahu fakt, že za takovýchto povětrnostních podmínek se nemusí nikdo pod stromy zdržovat, když jde o lokalitu neparkového typu – klasické veřejné prostranství a komunikace. Provedení rozsáhlého zásahu jsme předem avizovali v říjnovém vydání zpravodaje LILIE a v městském vysílání kabelové televize.

Z výše uvedených důvodů jsou prováděny i v dalších lokalitách města jednorázové zásahy. Určité to neznáme, že budou vykáceny všechny vzrostlé stromy, ale pouze ty, u nichž nejsme schopni zaručit provozní bezpečnost. Jiným způsobem budeme přistupovat k plochám parků a případně i hřbitova. Zde se dá skutečně vzít v úvahu to, že za nenormálních povětrnostních podmínek se nemusí na jejich území nutně nikdo zdržovat. Na druhou stranu také na zeleni hřbitova byla způsobena rozsáhlá škoda. Od události 25. 6. jsme již museli narychlo některé dřeviny z bezpečnostních důvodů odstranit. Na obnovu zeleně hřbitova byl zpracován projekt, se kterým se ucházíme o dotaci z Operačního programu Životní prostředí. I zde bude nutno provést rozsáhlé kácení.

Podobné jevy se bohužel dají očekávat také v budoucnosti a město musí udělat všechno pro bezpečnost a ochranu majetku jeho obyvatel a návštěvníků. Rozhodně v rozpočtu města nejsou prostředky na to, aby se plýtvalo na bezdůvodné kácení, a město by je raději věnovalo do smysluplné údržby nebo vytváření nového majetku.

Pavel Jiráň,
vedoucí odboru místního hospodářství

Litomyšlský pohár 2008 vyhrál Zdeněk Lopaur

Na závěrečné kolo Litomyšlského poháru 2008 ve Stiga-hokeji se do DDM Litomyšl v sobotu 20. prosince sjelo 17 hráčů, kteří byli podle světového žebříčku (WR) rozděleni do základních skupin. Protože soubor dne probíhal mezi celkově třetím Robertem Ježem a Patrikem Petrem, který jediný ještě mohl dosáhnout na pohár, bylo zajímavé, že každý byl v jiné skupině a oba je vyhráli, byť Robert s notnou dávkou štěstí, když prohrál s Jindrou Petrem. Tradičně slabší začátek měl Tomáš Lahučský (SHC Votroci Hradec Králové) a tragicky sebral skupinu David Brdický, který se ani nedostal do play-off. Jinak postoupili favorité, když v Patrikově skupině držel „černého Petra“ Pavel Hübl ml. Dvě čtvrtfinále byla jednoznačná - Robert

porazil Ivana Halamu a Patrik Pavla Hübla st. shodně 3:0. Další však byla divácky vděčná: Zdeněk Lopaur porazil T. Lahučského 3:1 (skóre 21:12) a v bitvě o své první semifinále měl lepší závěr Jindra, který Tomáše Halamu porazil 3:2 (15:15 při dvou prodlouženích). Semifinále bylo poslední Patrikovou šancí na celkový bronz a potřeboval k tomu Robertovo vyřazení. Zatímco si tedy pohrával s tátou (3:0), po očku sledoval, zda Lopy, kterému šlo jen o prestiž, zvítězí. První zápas sice vyhrál, ale pak se do toho Robert opřel a zvítězil 3:1. Ve finále pak v podstatě o nic nešlo. Přesto Patrik s větší chutí po vítězství dosáhl na své druhé prvenství v řadě a naznačil, že příští ročník může být jeho! Třetí skončil Lopy, skupinu o 5. místo vyhrál T. Lahučský

a skupinu o 9. místo David - oba bez ztráty bodu, oba však zklamání. Konečné pořadí soutěže: 1. Z. Lopaur (400), 2. T. Lahučský (372), 3. R. Jež (326), dále P. Petr (322), T. Halama (194), I. Halama (184), J. Petr (184), P. Hübl st. (140), P. Hübl ml. (132), D. Brdický (129 - kromě T. L. všichni Stiga HC Benátky) atd. Soutěže se letos zúčastnilo celkem 38 hráčů a hráček za podpory Pardubického kraje, města Litomyšl, obce Benátky a DDM Litomyšl. Přejeme všem dobrý postřeh a šikovné ruce při Litomyšlském poháru 2009, který bude rozehrán v sobotu 17. ledna opět od 14.00 hodin a každé úterý od 17.30 do 19.00 vás na stejném místě rádi přivítáme na naší lize, jejíž výsledky se také zasílají do WR.

Jindřich Petr

ukrajinská
RESTAURACE

U KOLJI

Klimatizovaná restaurace s bezbariérovým přístupem vhodná pro firemní jednání, rodinné oslavy, večírky, svatby, obědy i večere pro skupiny. Pravidelná polední menu.

Všem našim zákazníkům
přejeme do nového roku 2009
hodně zdraví, štěstí
a mnoho úspěchů.

UPRAVENÉ NOVÉ INTERIÉRY - PŘIJĎTE SE PODÍVAT

Restaurace U Kolji, Mařákova 365, 570 01 Litomyšl
tel: +420 461 618 196, e-mail: ukolji@ukolji.cz, www.ukolji.cz

Stříbrné Macao

Čtrnáctiletý motokárový závodník Martin Doubek z litomyšlského Orin týmu slavil úspěchy na Rok Cupu ve třídě Rok Junior.

Příjemný závěr sezóny jsme prožili v exotickém Macao. Nejmladší jezdec našeho týmu Martin Doubek si zazávodil v Asii a odvezl si pohár pro druhého nejlepšího jezdce ve své kategorii.

Do luxusem překypujícího města naše mini výprava dorazila ve středu 26. listopadu 08. Ve čtvrtek již proběhly první neoficiální tréninky na velice specifické a rychlé trati. Jí podobnou byste v Evropě jen marně hledali. Traf byla situována do kopce, v podstatě se jezdilo na terasách, byla zde jedna dlouhá táhlá zatáčka a jedna dlouhá rovina, kde se jezdilo na plný plyn.

K její kvalitě neměl nikdo žádné připomínky, ovšem zázemí se podobalo asijské tržnici, a to nejen chaosem, který tam vládl. V Macao jsme závodili na vypůjčené motokáře, z domova jsme si vezli pouze válec, výfuk, karburátor a další drobnosti nutné k dobrému nastavení.

V pátek proběhly oficiální a měřené tréninky. Martin si v nich vedl velice dobře a pokaždé skončil na 2. místě. V sobotu byly na programu kvalifikační jízdy a prefinále, ve kterém se bojovalo o postavení na startu. Právě v nejdůležitější jízde dne měl náš jezdec kolizi, přesto dojel 3. a ze stejného místa startoval i v nedělním finále. V něm se vrátil na svoji v Asii oblíbenou 2. pozici a do své sbírky si doplnil zatím nejexotičtější pohár. Tímto výsledkem završil neúspěšnější sezónu své kariéry.

Cesta do Macao nebyla jen sportovní záležitostí. Našli jsme si chvíle, kdy jsme se mohli chovat jako běžní turisté a svým přepychem nás zdejší ostružek mírně řečeno překvapil. Luxusní hotely, kasina, obchodní domy, ale i veřejné záchodky a parkoviště, to nikde jinde na světě nemůžete spatřit. Na sedmi kilometrech čtverečních najdete Benátky, Paříž, Řím, prostě celý svět. Samozřejmě, že toto všechno má svoji odvrácenou tvář. Místa, kde bydlí zaměstnanci turistického průmyslu, jsou opravdu z pohledu Evropana pro lidi nedůstojná, ale ta se návštěvníkům neukazují. Pokud nemáte již vybranou dovolenou, potrpíte si na přepych a máte dostatek finančních prostředků, vřele doporučuji.

Martin Slavík

Tříkrát zlato, jednou stříbro

Litomyšlský triatlonista Tomáš Kabrhel se již připravuje na další sezónu. Součástí přípravy jsou též starty na plaveckých závodech, kde dosahuje velmi dobrých výsledků. Na sdružených krajských přeborech Pardubického a Královéhradeckého kraje získal tři zlaté medaile, když zvítězil na tratích 200, 400, a 1500 metrů kraul. Na tratích 400 a 1500 metrů dokázal jako dorostenec porazit i všechny juniory a muže a zvítězil tak v absolutním pořadí.

Ke třem prvním místům přidal ještě stříbro na trati 100 metrů.

Dalšími závody pak byla mezinárodní Vánoční cena města Zlína, kde startoval na tratích 400 a 1500 metrů kraul. Těchto závodů se zúčastnila skvělá konkurence včetně českých olympioniků, např. Květoslava Svobody, Daniele Málka a dalších. Tomáš zde obsadil 9. místo na trati 1500m a na čtyřstovce skončil patnáctý.

Zdeněk Kabrhel

Kam za sportem

Volebalový klub Litomyšl (Městská hala)

So 17. 1. od 10.00 Litomyšl – Chvaletice, muži
KP 1. třída

Ne 18. 1. od 10.00 turnaj přehazovaná – dívky

Ne 25. 1. od 10.00 turnaj Junioři – KP 2. třída

So 31. 1. od 10.00 Litomyšl – Pardubice, muži
KP 1. třída

TJ Jiskra Litomyšl – basketbalový oddíl (hala TJ Jiskra Litomyšl)

So 17. 1. od 9.00 Litomyšl – Přelouč, ženy

Ne 18. 1. od 10.00 Litomyšl – Hořice, ženy

Hokejový oddíl Litomyšl (Zimní stadion)

So 10. 1. od 9.00 Litomyšl – M. Třebová, 4.+5. třída a od 11.00 Litomyšl – Choceň, 3. třída

Ne 11. 1. od 9.00 Litomyšl – M. Třebová, st. žáci, od 11.00 Litomyšl – M. Třebová, ml. žáci a od 17.00 Litomyšl – M. Třebová, muži

Pá 16. 1. od 19.30 Litomyšl – Chotěboř, junioři
So 17. 1. od 11.45 Litomyšl – M. Třebová, mini 3. třída

Ne 18. 1. od 9.00 Litomyšl – Polička, st. žáci, od 11.00 Litomyšl – Polička, ml. žáci a od 13.30 Litomyšl – Hlinsko, 4.+5. třída

St 21. 1. od 17.00 Litomyšl – Chrudim „B“, muži
So 24. 1. od 9.00 Litomyšl – Polička, 3. třída a od 17.00 Litomyšl – Choceň, junioři

St 28. 1. od 18.30 Litomyšl – Chotěboř, muži
So 31. 1. od 9.00 Litomyšl – Skuteč, st. žáci, od 11.00 Litomyšl – Skuteč, ml. žáci a od 11.30 Litomyšl – Skuteč, 3. třída

Stiga HC Benátky

Stiga-liga každé úterý od 17.30 v DDM.
So 17. 1. 1. kolo Litomyšlského poháru 2009 v DDM Litomyšl od 14.00

FC Butterfly – futsal divize „D“

Ne 11. 1. od 14.50 FC Butterfly – Rio Žamberk a 16.40 FC Butterfly – Smršť Česká Třebová

Ne 25. 1. od 14.50 FC Butterfly – Hespero Hradec Králové, 15.40 FC Butterfly – Era-pack Chrudim „B“ a 17.40 FC Butterfly – FK Řetůvka

NEJVĚTŠÍ VÝBĚR ZA NEJLEPŠÍ CENY

VELKÉ

POVÁNOČNÍ SLEVY!!!

www.stratilek.cz

Smetanovo nám.91 Litomyšl tel.: 461 615 766,121
ul. Vrchlického 127 Polička tel.: 461 722 268

Lilie

Zpravodaj Města Litomyšle. Vychází 1x měsíčně, vydává Město Litomyšl. Kontaktní osoba ing. Michaela Severová, 461 653 311, michaela.severova@litomysl.cz. Redakce: Smetanovo nám. 72, Prokop Souček, tel. 461 615 969, lilie@litomysl.cz, www.litimysl.cz/lilie. Články opatřené značkou a neoznačené materiály jsou dílem redakce. Příspěvky dopisovatelů mohou být otištěny pouze pod celým jménem a nemusejí vyjadřovat názory redakce. Redakce si vyhrazuje právo rozsáhlé příspěvky krátit. Uzávěrka podkladů je vždy k 20. předchozího měsíce. Zpravodaj neprochází jazykovou úpravou. Povoleno rMK ČRE 12017. Grafická úprava a tisk H.R.G. Litomyšl. Náklad 4450 výtisků. Do litomyšlských domácností a integrovaných obcí zdarma, ostatní 8,- Kč.